

ФЕДЕРАЦІЯ СПОРТИВНОГО ОРІЄНТУВАННЯ УКРАЇНИ

ПРАВИЛА спортивних змагань зі спортивного орієнтування

Редакція 2016 року

ВСТУП

1. Правила спортивних змагань зі спортивного орієнтування (далі – Правила) визначають основні засади організації та проведення спортивних змагань (далі – змагання) з цього виду спорту, що проводяться на території України.

2. Ці Правила розроблені відповідно до таких нормативних документів:

2.1 Федерації спортивного орієнтування України (далі ФСО України):
Правила спортивних змагань зі спортивного орієнтування редакція 2005 року.

2.2 Міжнародної федерації орієнтування (International Orienteering Federation - далі IOF):
Умовні знаки для спортивних карт ISOM-2001;
Умовні знаки карт зі спортивного орієнтування у спринті ISSOM-2007;
Умовні знаки карт зі спортивного орієнтування на лижах ISSkiOM-2012;
Умовні знаки карт зі спортивного орієнтування на велосипедах ISMTBO-2012;
IOF Опис легенд контрольних пунктів (КП) 2005 року.
Правила змагань зі спортивного орієнтування бігом ([Competition Rules for IOF Foot Orienteering Events](#) (1 January 2016));
Правила змагань зі спортивного орієнтування на лижах ([Competition Rules for IOF Ski Orienteering Events](#) (1 May 2015) 2015 року;
Правила змагань зі спортивного орієнтування на велосипедах (Competition Rules for IOF Mountain Bike Orienteering (MTBO) Events 2015 року;
Правила змагань зі спортивного орієнтування з спортивного трейл-орієнтування ([Competition Rules for IOF Trail Orienteering Events](#) (1 January 2016) , [Trail Orienteering Relay](#) (proposal approved by Council in April 2015).
Анти-допінгові правила IOF (IOF Anti-Doping Rules, valid from 1.1.2015 <http://orienteering.org/wp-content/uploads/2010/12/IOF-AD-Rules-2015.pdf>).

2.3 Міжнародної федерації рогейну (International Rogaining Federation - далі IRF):
Правила змагань з рогейну (IRF Rules of Rogaining) 2015 року.
(<http://www.rogaining.com/attachments/article/300/IRF%20Rules%20of%20Rogaining%202015.pdf>)

2.4 В разі внесення змін до редакції документів, зазначених у п.п. 2.2 - 2.3, в дію вступає актуальна версія документу.

Структура Правил побудована наступним чином:

Глава I. Загальні вимоги. Містить загальні вимоги до проведення змагань зі спортивного орієнтування.

Глава II. Спортивне орієнтування бігом. Містить додаткові технічні вимоги до проведення змагань з орієнтування бігом.

Глава III. Спортивне орієнтування на лижах . Містить додаткові технічні вимоги до проведення змагань з орієнтування на лижах.

Глава IV. Спортивне орієнтування на велосипедах. Містить додаткові технічні вимоги до проведення змагань з орієнтування на велосипедах.

Глава V. Спортивне орієнтування (трейл). Містить особливості і технічні вимоги до проведення змагань з трейл-орієнтування.

Глава VI. Спортивне орієнтування (рогейн). Містить особливості й технічні вимоги до проведення змагань з рогейну.

Додатки наведені в порядку їх згадування в тексті.

Правила вступають в дію з 01.01.2016

Затверджені рішенням Президії Федерації спортивного орієнтування України від **14.11.2015**.

Редакційна комісія: В. Г. Кір'янов, М. В. Опанасенко, Ю. А. Штемплер, А. Б. Калінкін, А.О. Стрижак, В. Ж. Петров, О. А. Постельняк.

Коректори: Г. В. Д'яченко, Т. П. Божко, Н. В. Григор'єва, О. М. Дрозд

ЗМІСТ

Стор.

ЗМІСТ	3
ГЛАВА I. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ	6
I-1 ОБЛАСТЬ ДІЇ ПРАВИЛ.....	6
I-2 ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ.....	6
I-3 ВИДИ ЗМАГАНЬ.....	7
I-4 ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМАГАНЬ.....	9
I-5 ФІНАНСУВАННЯ.....	10
I-6 ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗМАГАННЯ.....	10
I-7 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ.....	11
I-8 КОНТРОЛЬ ЗМАГАНЬ.....	13
I-9 УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ.....	15
I-10 БЕЗПЕКА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗМАГАНЬ. ЗАБОРОНЕНІ РАЙОНИ.....	19
I-11 МІСЦЕВІСТЬ ЗМАГАНЬ.....	20
I-12 МОДЕЛЬНІ ЗМАГАННЯ. ТРЕНУВАННЯ.....	20
I-13 ЖЕРЕБКУВАННЯ.....	20
I-14 НАРАДА ПРЕДСТАВНИКІВ КОМАНД.....	21
I-15 СТАРТ. ПЕРЕДАЧА ЕСТАФЕТИ.....	22
I-16 СИСТЕМИ ВІДМІТКИ.....	23
I-17 ФІНІШ І ХРОНОМЕТРАЖ.....	24
I-18 КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС.....	24
I-19 УМОВИ ДЛЯ ЗМІ.....	25
I-20 СПРОЩЕНІ ЗМАГАННЯ.....	25
I-21 СКАРГИ.....	25
I-22 ПРОТЕСТИ.....	25
I-23 ЖУРІ.....	26
I-24 АПЕЛЯЦІЇ.....	26
I-25 СПОРТИВНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ.....	26
I-26 РЕЗУЛЬТАТИ.....	27
I-27 ЦЕРЕМОНІЇ.....	29
I-28 ДОКУМЕНТАЦІЯ ЗМАГАНЬ.....	29
ГЛАВА II. ОРІЄНТУВАННЯ БІГОМ	32
II-1 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ СОБ.....	32
II-2 ЕКІПІРУВАННЯ УЧАСНИКІВ НА ЗМАГАННЯХ СОБ.....	32
II-3 СТАРТ ЗМАГАНЬ СОБ.....	32
II-4 КАРТА СОБ.....	32
II-5 ДИСТАНЦІЯ СОБ.....	33
II-6 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ СОБ.....	36
II-7 ПОСТАНОВКА Й ОБЛАДНАННЯ КП СОБ.....	36
II-8 ФІНІШ ЗМАГАНЬ СОБ.....	37
II-9 КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС НА ЗМАГАННЯХ СОБ.....	37
II-10 ЗМАГАННЯ СОБ ЗА ВИБОРОМ.....	37
II-11 РОЗМІЧЕНА ДИСТАНЦІЯ СОБ.....	38
ГЛАВА III. ОРІЄНТУВАННЯ НА ЛИЖАХ	39
III-1 ЕКІПІРУВАННЯ УЧАСНИКІВ НА ЗМАГАННЯХ СОЛ.....	39
III-2 МІСЦЕВІСТЬ ЗМАГАНЬ СОЛ.....	39
III-3 СТАРТ ЗМАГАНЬ СОЛ.....	39
III-4 КАРТА СОЛ.....	40
III-5 ДИСТАНЦІЯ СОЛ ТА ЇЇ ОБЛАДНАННЯ.....	41
III-6 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ СОЛ.....	43
III-7 ФІНІШ ЗМАГАНЬ СОЛ.....	43
III-8 КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС ЗМАГАНЬ СОЛ.....	43
III-9 БЕЗПЕКА УЧАСНИКІВ ЗМАГАНЬ СОЛ.....	43
III-10 РОЗМІЧЕНА ДИСТАНЦІЯ СОЛ.....	43
III-11 ЗМАГАННЯ СОЛ ЗА ВИБОРОМ.....	45
III-12 СПОРТИВНА ЕТИКА НА ЗМАГАННЯХ СОЛ.....	45
ГЛАВА IV. ОРІЄНТУВАННЯ НА ВЕЛОСИПЕДАХ	46
IV-1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	46
IV-2 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ МТБО.....	46
IV-3 МІСЦЕВІСТЬ ЗМАГАНЬ МТБО.....	46
IV-4 ПЕРЕЇЗДИ, ТРАНСПОРТ.....	46

IV-5 СТАРТ І ПЕРЕДАЧА ЕСТАФЕТИ НА ЗМАГАННЯХ МТБО	46
IV-6 КАРТА МТБО	46
IV-7 ДИСТАНЦІЇ МТБО	47
IV-8 ЗАБОРОНЕНІ РАЙОНИ І ШЛЯХИ НА ЗМАГАННЯХ МТБО	48
IV-9 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ МТБО	49
IV-10 ПОСТАНОВКА Й ОБЛАДНАННЯ КП НА ЗМАГАННЯХ МТБО	49
IV-11 ВІДМІТКА НА КП МТБО	49
IV-12 СПОРЯДЖЕННЯ ТА ЕКІПРУВАННЯ УЧАСНИКІВ МТБО	49
IV-13 ФІНІШ ЗМАГАНЬ МТБО	49
IV-14 ЗМАГАННЯ ЗА ВИБОРОМ МТБО	49
IV-15 КОДЕКС ЕТИКИ УЧАСТНИКА ЗМАГАНЬ МТБО	50
IV-16 БЕЗПЕКА Й ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗМАГАННЯХ МТБО	50
IV-17 ІНШІ ВИДИ ЗМАГАНЬ МТБО	50
ГЛАВА V. ТРЕЙЛ-ОРІЄНТУВАННЯ	51
V-1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	51
V-2 ВИДИ ЗМАГАНЬ ТР-О	51
V-3 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ ТР-О	52
V-4 УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ ТР-О	52
V-5 МІСЦЕВІСТЬ ТР-О	53
V-6 КАРТА ТР-О	53
V-7 ДИСТАНЦІЇ ТР-О	53
V-8 ПОСТАНОВКА І ОБЛАДНАННЯ КП В ТР-О	56
V-9 ЛЕГЕНДИ КП ТР-О	57
V-10 ПУНКТ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ	57
V-11 ПУНКТ ВІДМІТКИ ТР-О	57
V-12 ТАЙМ-КП	58
V-13 ТЕМП-О	59
V-14 ВАРІАНТ ВІДПОВІДІ «ЗЕРО» І ЗАДАЧА «А-ЗЕРО»	60
V-15 СТАРТ ТА ЖЕРЕБКУВАННЯ ТР-О	60
V-16 ФІНІШ, ХРОНОМЕТРАЖ ТА КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС ТР-О	60
V-17 РЕЗУЛЬТАТИ В ТР-О	60
V-18 ВІДПОВІДІ ТА СОЛЮШИНИ	61
V-19 АНУЛЮВАННЯ КП В ТРО	61
V-20 ЖУРИ В ТР-О	62
V-21 ІНСПЕКТУВАННЯ КАРТ ТА ДИСТАНЦІЙ ТР-О	62
V-22 ФІЗИЧНА ДОПОМОГА І СУПРОВІД	62
V-23 СПОРТИВНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТРО	63
ГЛАВА VI. РОГЕЙН	64
VI-1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	64
VI-2 ВИДИ ЗМАГАНЬ СОР	64
VI-3 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ СОР	64
VI-4 УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ СОР	64
VI-5 РАЙОН ЗМАГАНЬ СОР. РОЗТАШУВАННЯ КП	67
VI-6 КАРТА СОР	67
VI-7 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ СОР	67
VI-8 ПОСТАНОВКА Й ОБЛАДНАННЯ КП НА ЗМАГАННЯХ СОР	68
VI-9 КОДУВАННЯ КП ТА ЙОГО ЦІНА	68
VI-10 ВІДМІТКА НА ЗМАГАННЯХ СОР	68
VI-11 СТАРТ І ФІНІШ ЗМАГАНЬ СОР	69
VI-12 РЕЗУЛЬТАТИ ЗМАГАНЬ СОР	69
VI-13 ХАРЧУВАННЯ УЧАСНИКІВ СОР	70
Додаток 1	71
Додаток 2	73
Додаток 3	75
Додаток 4	78
Додаток 5	79
Додаток 6	80
Додаток 7	81
Додаток 8	82
Додаток 9	85
Додаток 10	86
Додаток 11	87
Додаток 12	89
Додаток 13	91
Додаток 14	93
Додаток 15	94
Додаток 16	95

ГЛАВА І. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

І-1 ОБЛАСТЬ ДІЇ ПРАВИЛ

І-1.1 Всі змагання зі спортивного орієнтування на території України мають проводитись з дотриманням вимог чинних Правил.

Правила обов'язкові для спортсменів, представників команд, тренерів, суддів та інших осіб, які пов'язані з організацією та проведенням змагань зі спортивного орієнтування.

І-1.2 Офіційні міжнародні змагання (I-II рангів) на території України проводяться згідно з відповідними Правилами IOF. В разі суміщення змагань, наприклад, чемпіонату України і світових рангових змагань IOF, Правила змагань IOF мають пріоритет.

І-1.3 Якщо деякі види змагань не охоплені чинними Правилами, їх проведення регламентується іншими нормативними документами, які впроваджує Президія ФСО України за поданням спортивно-технічного комітету ФСО України (далі - СТК).

Відхилення від Правил на змаганнях під егідою ФСО України може дозволити тільки Президія за поданням СТК. Запити про відхилення можуть бути надіслані не пізніше ніж за 4 місяці до початку змагань в секретаріат ФСО України.

І-1.4 Організатори змагань можуть визначити додаткові умови проведення змагань, якщо ці умови не суперечать чинним Правилам.

І-1.5 Під час тлумачення Правил слід, насамперед, виходити з принципів спортивної справедливості, безпеки учасників та доцільності.

І-1.6 Правила та термін їх дії затверджуються Президією ФСО України, яка має право вносити зміни і доповнення у діючу редакцію Правил.

І-2 ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ

І-2.1 Крім зазначених вище, в цих Правилах застосовуються наступні визначення:

Визначення видів орієнтування:

Спортивне орієнтування – вид спорту, в якому учасники змагань самостійно пересуваються місцевістю (орієнтуються) від старту до фінішу використовуючи тільки карту і компас. Учасники змагань повинні відвідати певну кількість контрольних пунктів, що встановлені на місцевості. Дистанція, що визначається кількістю та розташуванням контрольних пунктів, має зберігатися у таємниці до старту останнього з учасників змагань.

Змагання проводяться з видів спортивного орієнтування, які мають такі скорочення:

СОБ – спортивне орієнтування бігом;

СОЛ – спортивне орієнтування на лижах;

МТБО – спортивне орієнтування на велосипедах (маунтін-байках - гірських велосипедах);

ТРО – трейл-орієнтування;

СОР – спортивне орієнтування рогейн.

СОБ – вид спортивного орієнтування, в якому учасник змагань долає дистанцію бігом. Переможець як правило визначається за критерієм, пов'язаним з часом проходження дистанції або з кількістю очок за відвідані в довільному порядку контрольні пункти.

СОЛ – вид спортивного орієнтування, в якому учасник змагань долає дистанцію на лижах. Переможець як правило визначається за критерієм, пов'язаним з часом проходження дистанції або з кількістю штрафних очок помилки у нанесенні контрольних пунктів на карту.

МТБО – вид спортивного орієнтування, в якому учасник змагань долає дистанцію зазвичай на гірському велосипеді (Mountain Bike). Переможець як правило визначається за критерієм, пов'язаним з часом проходження дистанції або з кількістю очок за відвідані в довільному порядку контрольні пункти.

ТРО – вид спортивного орієнтування, в якому учасник долає дистанцію не сходячи з дороги/стежки (trail), та визначає точність розташування контрольних пунктів на місцевості, користуючись картою, компасом і легендою. Переможець як правило визначається за критерієм, пов'язаним з кількістю очок за вірно визначені контрольні пункти або з часом на тайм КП.

Рогейн – вид спортивного орієнтування, в якому учасники у складі команди з 2-5 осіб долають дистанцію за вибором протягом визначеного контрольного часу. Переможець визначається за критерієм, пов'язаним з кількістю очок за відвідані в довільному порядку контрольні пункти.

Інші визначення:

Арена – територія розташування центру змагань на місцевості, що включає також фініш, фінішний коридор, контрольні пункти, місця для розміщення спортсменів, суддів, глядачів, паркування автомобілів, тощо. Арена може включати також місце технічного старту.

Вид змагань - невід'ємна складова виду спорту, що містить у собі один або декілька різновидів змагальної діяльності спортсменів у межах програми змагань.

Дистанція – маршрут на місцевості, який долають учасник або команда під час змагань користуючись картою і компасом. Дистанція починається на старті, проходить через контрольні пункти і/або розмічені ділянки та закінчується на фініші. Зазвичай учаснику надається можливість обирати шлях між контрольними пунктами на власний розсуд. Дистанція відповідним чином позначається на карті.

Змагання – захід, що охоплює не тільки бігову програму, а й загальні питання з його організації (інформація, транспорт, розміщення, наради представників, церемонії тощо). Змагання можуть тривати більше, ніж один день (вид змагань).

Міжнародні змагання - змагання, які проводяться за участю спортсменів з двох і більше країн.

Молодші вікові групи – групи учасників віком 23 роки і молодше.

Карта (спортивна карта) – карта, що виконана у спеціальних умовних знаках та детально відображає об'єкти на місцевості, які впливають на вибір шляху і визначення місцезнаходження учасників змагань.

Контрольний пункт – елемент дистанції, що є обов'язковим для відвідання учасником змагань. Відвідання учасником контрольного пункту фіксуються спеціальним пристроєм для відмітки. Правильність відмітки перевіряється на фініші.

Контрольний час – встановлений ліміт часу на проходження дистанції учасником або командою.

Організація, що проводить змагання (далі за текстом *Організація*) – будь-яка організація, що бере на себе ініціативу проведення змагань, затверджує положення про змагання.

Організатори змагань (організатори) – будь-яка організація або група осіб, що за дорученням *Організації* бере на себе безпосередню організацію та проведення змагань. Головна суддівська колегія і всі судді входять до складу організаторів.

Суддівський час – час, згідно з яким починається відлік часу проходження дистанції, коли учасник або команда стартують, та фіксується їхній час фінішу, та проміжний час (за необхідністю).

Учасник – спортсмен або спортсменка, які беруть участь у змаганнях, всі інші особи що мають відношення до змагань.

Фініш – момент, коли учасник або команда закінчують змагання і в який здійснюється фіксація часу проходження дистанції або місце учасника чи команди.

I-2.2 Скорочення. Крім зазначених вище, в чинних Правилах застосовуються наступні скорочення:

ГСК – головна суддівська колегія.

ІТ – інформаційні технології.

ПВК – пункт видачі карт.

КП – контрольний пункт.

ПО – пункт оцінки.

КЧ – контрольний час.

ОЧП – очікуваний час переможця.

МСУ – майстер спорту України.

КМСУ – кандидат в майстри спорту України

КС – колегія суддів

СТК – спортивно-технічний комітет

ФСТ – фізкультурно-спортивне товариство.

I-3 ВИДИ ЗМАГАНЬ

Змагання зі спортивного орієнтування проводяться у таких видах.

I-3.1 Види змагань за типом дистанції:

у заданому напрямку - кількість КП та послідовність їх проходження визначається Організатором;

на розміченій дистанції - учасник долає дистанцію, розмічену на місцевості, та наносить на карту місцезнаходження КП, розташованих на або вздовж дистанції;

за вибором - учасник самостійно обирає послідовність проходження КП.

В одному змаганні можлива комбінація з окремих типів дистанцій, наприклад, за вибором і заданий напрямок.

I-3.2 Види змагань за довжиною дистанцій:

спринт;
коротка дистанція;
середня дистанція;
подовжена дистанція;
довга дистанція;
марафонська дистанція;
інші.

В обґрунтованих випадках можуть застосовуватись інші види дистанцій за погодженням з СТК.

I-3.3 Види змагань за взаємодією спортсменів:

індивідуальні - учасники долають дистанцію самостійно і незалежно один від одного;
естафетні - дистанція поділяється на етапи; члени команди послідовно долають етапи, додержуючись правил індивідуальних змагань. Кожен учасник може долати один або декілька етапів у визначеній Положенням (Організатором) послідовності. Естафети проводяться на дистанціях будь-якої довжини;
командні (групові) - двоє чи більше учасників, що входять до складу однієї команди, долають дистанцію спільно (співпрацюють).

I-3.4 Види змагань за порою доби проведення:

денні - у світлу пору;
нічні - у темну пору.

I-3.5 Види змагань за визначенням результату:

одноетапні - остаточною результатом учасника (команди) є результат в одному виді змагань (на одній дистанції);

багатоетапні (з багатоборства) - остаточною результатом учасника (команди) визначається за підсумками двох або більше видів змагань, що відбулися протягом одного або декількох днів;

кваліфікаційні – учасники проходять відбір на одній або декількох дистанціях для потрапляння в фінал;

фінальні (фінал) - остаточною результатом учасника (команди) визначається результатом у фіналі; учасники фіналу визначаються за підсумками кваліфікаційних змагань. Можливі фінали А, Б тощо, при цьому учасники фіналу Б посідають місця після учасників фіналу А і так далі.

I-3.6 Види змагань за характером заліку:

особисті – змагання у яких беруть участь троє і більше спортсменів у кожному виді змагань і визначається тільки особиста першість;

командні – змагання в яких беруть участь окремі команди та за результатами яких підводиться лише командна першість;

особисто-командні – змагання в яких визначаються загальні підсумки особистої першості та виступів команд, відповідно до положення (регламенту) цих змагань;

I-3.7 Види змагань за рангом (представництвом учасників та рівнем проведення):

I ранг - Ігри Олімпіад, зимові Олімпійські ігри, Параолімпійські ігри, Дефлімпійські ігри, Всесвітні ігри;

II ранг - чемпіонати світу та Європи серед спортсменів усіх вікових груп, Глобальні ігри, розіграші Кубків світу та Європи, гран-прі, Всесвітні ігри серед інвалідів, Юнацькі олімпійські ігри, Всесвітні Універсиади, Європейські спортивні ігри, інші міжнародні змагання, що включені до календарних планів міжнародних федерацій та федерацій інвалідів з відповідних нозологій;

III ранг - чемпіонати України, розіграші Кубків України, інші офіційні всеукраїнські змагання, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України, крім молодших вікових груп;

IV ранг - чемпіонати України, інші офіційні всеукраїнські змагання серед спортсменів молодших вікових груп, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України;

V ранг - чемпіонати областей, міста Києва, фізкультурно-спортивних товариств, крім молодших вікових груп, зональні змагання, що включені до відповідних календарних планів спортивних змагань;

VI ранг - чемпіонати областей, ФСТ серед спортсменів молодших вікових груп, чемпіонати міст, районів, спортивних клубів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих навчальних закладів спортивного

профілю та інші, що включені до відповідних календарних планів спортивних змагань.

Примітка: чемпіонат світу, чемпіонат Європи, Кубок світу, світові рангові змагання, інші офіційні змагання IOF, ISF та інших міжнародних федерацій є змаганнями II рангу, що проводяться згідно відповідних міжнародних правил..

I-3.8 За рівнем розрядних нормативів, які можуть бути виконані учасниками, відрізняють змагання з дистанціями класу:

- майстрів спорту України;
- кандидатів у майстри спорту України;
- I розряду;
- масових розрядів.

I-4 ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМАГАНЬ

I-4.1 Календар змагань

I-4.1.1 Організація повинна розробити структуру календаря змагань.

Для змагань II-IV рангу під егідою ФСО України структуру календаря на наступний рік рекомендується сформувати не пізніше 1 травня року, попереднього змаганням.

I-4.1.2 Для змагань II-IV рангів під егідою ФСО України календар, після визначення організаторів має бути затверджений Президією. Рекомендований останній термін для затвердження календаря – не пізніше 30 листопада року, попереднього року змагань.

I-4.1.3 Вимоги до змісту календаря наведені в I-7.5.1.нижче.

I-4.2 Заявки на проведення змагань

I-4.2.1 Кожен Організатор може подати заявку на проведення змагань.

I-4.2.2 Заявки на проведення змагань II-IV рангів, що проводяться під егідою ФСО України, мають бути надіслані в секретаріат ФСО України з використанням офіційної заявочної форми (див. додаток 1) і мають бути отримані Організацією не пізніше 1 травня, року, попередньому року змагань.

I-4.2.3 Організаторів змагань II-IV рангів, що проводяться під егідою ФСО України, затверджує Президія в термін до 30 листопада року, попередньому року змагань.

I-4.2.4 Для інших змагань немає жорстких термінів щодо визначення календаря та отримання заявок, але загальне правило полягає в том, щоб до початку сезону були визначені календар та Організатори змагань. Докладніше див. Вимоги в I-7.5.нижче.

I-4.3 Загальні обов'язки сторін

I-4.3.1 Крім зазначеного в I-4.1 - I-4.2 вище Організація зобов'язана:

- розробити відповідно до цих Правил і затвердити положення (або регламент) про змагання;
- призначити контролера змагань, який відповідає за організацію та проведення змагань, і в разі необхідності за поданням Контролера затвердити інспектора змагань (далі Контролер, Інспектор);
- затвердити за поданням Організатора склад головної суддівської колегії змагань;
- вирішити спільно з Організатором питання фінансування змагань;
- затвердити Журі для змагань II-IV рангу за поданням Контролера змагань або в разі його відсутності Організатора;
- видати, в разі необхідності, Організатору технічне завдання на планування дистанцій;
- здійснювати контроль за ходом підготовки та проведення змагань;
- протягом 5 днів після закінчення змагань затвердити звіт ГСК щодо проведених змагань;
- протягом місяця оцінити роботу головного судді, Контролера та Інспектора (для змагань II-IV рангу).

I-4.3.2 Організатор зобов'язаний:

- сформувати склад головної суддівської колегії для змагань II-IV рангу та подати його для затвердження Організацією;
- вибрати райони змагань та узгодити їх з регіональним осередком ФСО України та з контролером змагань;
- одержати дозвіл на проведення змагань в обраних районах від місцевої влади або від власника території;

- забезпечити підготовку карт та дистанцій;
- вирішити питання матеріально-технічного та програмного забезпечення змагань, тощо;
- розробити інформаційні бюлетені змагань, затвердити їх у Контролера та довести до відома учасників;
 - організувати розміщення та харчування учасників, суддів та офіційних осіб, що беруть участь у змаганнях згідно положенню про змагання, а також забезпечити роботу транспорту та обслуговуючого персоналу;
 - напередодні першого дня змагань II рангу, а за вимогою Контролера, напередодні першого дня змагань III-IV рангів організувати тренування або модельні змагання;
 - забезпечити виконання необхідних заходів безпеки при проведенні змагань;
 - вирішити питання медичного обслуговування змагань з забезпеченням:
 - роботи лікаря під час змагань;
 - контролю за додержанням санітарно-гігієнічних норм у місцях розміщення та харчування учасників, а також у районах старту та фінішу;
 - надання першої медичної допомоги та евакуації травмованих учасників;
 - проведення антидопінгового контролю (в разі необхідності).

I-4.3.3 Наведені в I-4.3.1 та I-4.3.2 вище обов'язки закріплюються у договорі на проведення змагань, який має бути підписаний, як правило, до 31 січня року проведення змагань або не пізніше ніж за 5 місяців до початку змагань.

I-4.3.4 Організація може перенести або відмінити змагання, якщо Організатор не зможе забезпечити виконня Правил, Положення або вимог Контролера без права Організатора на отримання компенсації за понесені витрати.

I-4.3.5 Під час організації та проведення змагань Організація і Організатор повинні керуватися Лейбницькою конвенцією, схваленою Конгресом IOF у 2000 році. Текст Конвенції наведений в Додатку 4.

I-5 ФІНАНСУВАННЯ

I-5.1 Фінансування організації та проведення змагань здійснюють Організація та Організатор на договірних умовах.

I-5.2 Для покриття витрат на проведення змагань можуть бути встановлені заявочні та інші внески для учасників. Розмір внесків та порядок їх сплати зазначаються у положенні або інформації про змагання. Розмір стартових внесків має бути узгоджений з Контролером змагань.

I-5.3 В разі оплати витрат на проїзд, розміщення, харчування, транспорт на змаганнях тощо організаціями, що відряджають учасників, або самими учасниками змагань, Організатор має запропонувати різні за ціною та якістю варіанти розміщення, харчування, транспортного обслуговування.

Організації, що відряджають учасників або самі учасники несуть відповідальність за своєчасну сплату внесків, оплату проїзду, розміщення, харчування тощо.

I-5.4 На змаганнях II-IV рангів Організація несе витрати на Контролера: проїзд до місця проведення змагань та у зворотному напрямку для здійснення обумовленої Правилами кількості візитів (не більше трьох). Організатор несе всі місцеві витрати на утримання контролера та інспекторів: місцевий проїзд, харчування, розміщення тощо.

В разі необхідності додаткових візитів Контролера, витрати на їх проведення несе Організатор.

I-5.5 Організація може визначити спеціальні вимоги щодо реклами і спонсорства, яких необхідно дотримуватися під час організації та проведенні змагань.

I-6 ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗМАГАННЯ

I-6.1 Положення про змагання (далі - Положення) є основним документом, яким мають керуватися Організатор, контролер або інспектор змагань, представники команд та учасники.

Положення про змагання II-IV рангів, що проводяться під егідою ФСО України має бути затверджене її Президією.

I-6.2 Положення розміщують на веб-сайті Організації, Організатора або змагань не пізніше, ніж за шість місяців до початку змагань II рангу, за три місяці до початку змагань III-IV рангів, за один місяць до початку інших змагань.

На прохання організацій учасниць змагань, Організатор за сприянням Організації має надіслати Положення електронною поштою чи іншим засобом.

I-6.3 Положення про змагання повинно містити принаймні такі пункти:

- назва;
- інформацію про терміни та місце проведення;
- назву та реквізити Організації та Організатора (поштову та електронну адресу, номери телефонів, адресу веб-сайту, банківські реквізити тощо);
- мета й завдання;
- відомості про учасників змагань (групи, кваліфікаційні та інші обмеження щодо участі, склад команди для особисто-командних та командних змагань);
- порядок і термін подання заявок, умови допуску до змагань;
- програму змагань;
- порядок визначення результатів (визначення місць у особистому, командному, загальнокомандному заліку, зокрема, при рівності основних показників; мінімальну кількість учасників або команд, при якій визначаються результати змагань у групі, інше);
- заходи безпеки при підготовці місць проведення змагань;
- умови нагородження;
- умови прийому учасників;
- деталі фінансування змагань.

I-6.4 Положення може містити інформацію про декілька змагань одразу або про змагання на весь календарний рік. Для змагань II-IV рангів, що проводяться під егідою ФСО України, таке Положення рекомендується затвердити не пізніше 31 грудня року, попереднього року проведення змагань.

I-6.5 Положення може складатись з основної частини та додатків, які є невід'ємною частиною Положення.

I-6.6 Зміни та доповнення до Положення може вносити тільки Організація, яка має електронною поштою чи письмово повідомити про це організації, що беруть участь у змаганнях, як правило, не пізніше, ніж за місяць до початку змагань II-IV рангу та за тиждень до початку інших змагань.

I-6.7 Під час змагань у виняткових випадках (несприятливі погодні умови, відсутність снігу тощо) Організатор за погодженням з контролером змагань має право вносити зміни до програми змагань.

I-6.8 Тлумачення Положення після початку змагань лежить у компетенції Контролера, а в разі його відсутності - у компетенції головного судді.

I-7 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ

I-7.1 Інформація про змагання має подаватись у вигляді інформаційних бюлетенів (далі – Бюлетень). Бюлетені розміщують на веб-сайті змагань, Організації чи Організатора або надсилають його учасникам змагань електронною поштою, крім винятків, наведених в I-7.2.2.

На прохання організацій, учасниць змагань, Організатор, за сприяння Організації, має надіслати друкований інформаційний бюлетень звичайною поштою або надіслати його факсом.

I-7.2 Для змагань III-IV рангів інформація має бути надана у формі двох бюлетенів:

- Бюлетень 1 (попередня інформація і запрошення) має бути доступним на веб-сайті Організації або надісланий учасникам не пізніше, ніж за 4 місяці до початку змагань.
- Бюлетень 2 (технічна інформація про змагання) має бути доступним не пізніше, ніж за тиждень до змагань. Крім того, друковані примірники Бюлетеню 2 мають бути роздані представникам команд на змаганнях під час проходження ними мандатної комісії.

I-7.3 Бюлетень 1 має містити таку інформацію:

- повну назву змагань, Організації, Організатора;
- місце проведення змагань;
- контактні дані Організатора, адресу веб-сайту змагань за наявністю;
- програму змагань (терміни і види дистанцій);
- групи учасників і всі обмеження щодо участі;
- опис заборонених районів та загальну оглядову карту району змагань;

- будь-які особливості змагань;
- останній термін і адресу для подання заявок;
- варіанти і вартість транспортного обслуговування, розміщення і харчування;
- розміри, останній термін і реквізити для сплати учасниками внесків та послуг;
- короткий опис місцевості, клімату і будь-яких районів та об'єктів, що становлять небезпеку;
- масштаб карт і перетин рельєфу;
- останні версії карт, що ілюструють тип місцевості, або інформацію про те, як їх отримати;
- рекомендації щодо форми одягу та екіпірування учасників, у разі необхідності;
- інформацію про можливості для тренувань;
- роз'яснення щодо отримання віз і дозволів на в'їзд (для змагань II рангу).

I-7.4 Бюлетень 2 має містити таку інформацію:

- повну назву змагань, контактні реквізити Організації, Організатора;
- склад ГСК з вказівкою кваліфікації її членів;
- відомості про Контролера і/або Інспектора з вказівкою їх/його кваліфікації;
- прізвища членів Жюрі (та їх країни для змагань II рангу).
- детальну програму змагань;
- порядок проведення модельних змагань за наявності;
- відомості про отримані заявки, кількісний склад учасників;
- дозволені відхилення від Правил;
- адресу, номер телефону і контактну особу, електронну адресу Центру змагань;
- розклад руху транспорту;
- точне місцезнаходження кожної місцевості та арени змагань і схему під'їзду до них власним транспортом.
- граничний час та місце для подання скарг, протестів;
- відомості про місцевість та її особливості, які не позначені на картах: висота над рівнем моря, максимальний перепад висоти на одному схилі, стан шляхів, переважаючі породи лісу, характер ґрунту, небезпечні та заборонені для руху місця тощо;
- відомості про карти: масштаб, висоту перетину рельєфу, рік складання, спосіб видання, розмір аркушу, застосування особливих знаків мікрооб'єктів, ступінь захисту від вологи, тощо;
- відомості про дистанції для кожної групи учасників: довжина (з урахуванням їх вимірювання згідно III-5.3 та IV-7.3, відстань від старту до пункту початку орієнтування), кількість КП, сумарний набір висоти, наявність пунктів харчування, медичної допомоги і КП для глядачів та їх відстань від старту у відсотках по дистанції, очікуваний час переможця, контрольний час, попереднє рішення контролера або інспектора щодо класу дистанцій;
- особливості організації старту, фінішу, спосіб відмітки на КП тощо;
- небезпечні місця та необхідні заходи безпеки при проведенні змагань (рекомендується наводити обмеження району змагань, інструкції щодо дій учасника в разі втрати ним контролю місцезнаходження);
- кількість і тип технічних пунктів зміни обладнання (на змаганнях з орієнтування на лижах та велосипедах).

I-7.5 Для інших змагань може бути використана спрощена система інформації. Вона має складатись з 4-х етапів: календар Організації; положення про змагання; попередня інформація про змагання, технічна інформація про змагання.

I-7.5.1 Календар має містити інформацію про всі змагання, які проводить Організація протягом календарного року, а саме:

- назву змагань;
- терміни проведення;
- місце проведення;
- попередню інформацію про програму та учасників змагань;
- контактні дані організаторів.

Календар доводиться до учасників, як правило, не пізніше ніж за 2 місяця до початку перших змагань відповідного року.

I-7.5.2 Положення про змагання містить дані згідно з I-6.3

I-7.5.3 Попередня інформація про змагання має містити:

- програму змагань по днях з уточненням про місце та час старту в перший день змагань;
- місце (адресу), час проведення мандатної комісії, номер телефону і електронну адресу

Організатора;

- фінансові умови прийому учасників;
- порядок подання попередніх заявок;
- варіанти та вартість умов розміщення та харчування;
- розклад руху транспорту за основними напрямками прибуття учасників змагань;
- відомості про проїзд власним транспортом учасників або умови доставки учасників до місця роботи мандатної комісії, арени змагань з усіх рекомендованих місць розміщення;
- попередню інформацію про місцевість, карти та дистанції;
- зразки карт, що ілюструють тип місцевості, опис заборонених районів;
- інформацію про можливість проведення тренувань.

Попередня інформація надається учасникам змагань не пізніше, ніж за 1 місяць до початку цих змагань.

I-7.5.4 Технічна інформація про змагання повинна містити:

- детальну програму змагань, у якій наведені розклад стартів груп, відомості про графік руху транспорту Організатора до арени змагань та у зворотньому напрямку, а також час та місце проведення нарад представників, жеребкувань, подання технічних заявок на всі дні змагань, розклад церемоній;
- схеми проходу пішки та проїзду власним транспортом учасників до арени змагань;
- остаточну технічну інформацію про змагання (див. вище останні шість підпунктів із I-7.4).

Технічна інформація про змагання надається учасникам до початку роботи мандатної комісії.

I-7.6 У змаганнях на розміченій трасі (докладніше див. III-9 глави III «Орієнтування на лижах») додатково повідомляється про:

- спосіб відмітки на КП (компостери, олівці тощо);
- колір розмітки кожної дистанції, оціночних, штрафних кіл та місць для розминки учасників.

I-7.7 На змаганнях з орієнтування за вибором (докладніше див. II-10.1.1 глави II «Орієнтування бігом») додатково повідомляється:

- при варіанті 1 – кількість КП, яку необхідно знайти учасникам кожної групи;
- при варіанті 2 – кількість очок за відвідання кожного КП («ціну» КП) та систему штрафу за перевищення контрольного часу.

I-7.8 Вся інформація на змаганнях має бути надана представникам та учасникам у письмовому вигляді. Усно інформація може надаватись тільки у виняткових випадках, а також при відповіді на запитання під час проведення наради представників.

Всі зміни та доповнення до інформації, поданої раніше, мають надаватись учасникам також тільки у письмовому виді, при цьому внесення змін до технічної інформації допускається не пізніше, ніж за годину до старту.

I-8 КОНТРОЛЬ ЗМАГАНЬ

I-8.1 На змагання II-IV рангу Організація водночас з визначенням Організатора призначає Контролера, який з боку Організації відповідає за підготовку та проведення змагань.

За поданням Контролера Організація може призначити Інспектора в якості помічника Контролера, якому доручаються функції з інспектування карт і дистанцій або інші за рішенням Контролера.

I-8.2 На інші змагання Організація може призначити інспектора змагань в разі наявності дистанцій класу КМСУ.

I-8.3 Контролер та Інспектор змагань не можуть бути учасниками, суддями або представниками команди.

I-8.4 Контролер зобов'язаний гарантувати, виконання Правил, усунення помилок, а також дотримання принципу спортивної справедливості. Контролер уповноважений з метою дотримання чинних Правил вимагати від Організатора внесення у підготовку та проведення змагань змін, які він вважає за потрібне.

Контролер відповідає за:

- узгодження кошторису на проведення змагань;
- доведення до відома Організатора технічного завдання на дистанції та особливостей організації змагань;
- контроль доведення Положення до відома учасників змагань;
- проведення інспекції карт та дистанцій;
- контроль роботи мандатної комісії .

I-8.5 Контролер затверджує запропоновані Організатором:

- райони змагань та місця для арени змагань;
- варіанти розміщення, харчування, транспортного обслуговування;
- програму змагань;
- розмір стартових внесків;
- усі заплановані церемонії;
- вибір та улаштування робочих місць для представників ЗМІ та для проведення допінг-контролю (в разі необхідності);
- системи хронометражу та визначення результатів;
- інформаційні бюлетені;
- планування дистанцій змагань та оформлення карт змагань;
- суттєві рішення Організатора з будь-яких інших питань підготовки змагань.

Контролер погоджує пропозицію Організатора щодо складу Жюрі.

Контролер консультує Організатора з будь-яких питань підготовки та проведення змагань.

I-8.6 До функцій Контролера або Інспектора входить:

- перевірка відповідності карти діючим вимогам;
- оцінка якості дистанцій за ступенем складності,
- перевірка розташування, місце встановлення та легенди кожного КП;
- узгодження місць старту, фінішу, пунктів передачі естафети, тощо;
- перевірка методів розсіювання та комбінування в естафетах;
- перевірка відповідності обладнання дистанцій вимогам Правил;
- перевірка якості підготовлених карт та правильності нанесення елементів дистанцій для кожної групи.

I-8.7 Перший візит Контролер здійснює при необхідності вибору району змагань не пізніше, ніж за 1 рік до змагань II рангу, і якомога швидче після призначення Організатора на змагання III-IV рангів.

I-8.8 Інспектування карт та дистанцій рекомендується проводити у два етапи:

перший за 1 - 2 місяці до початку змагань (попереднє інспектування), другий - безпосередньо перед змаганнями.

I-8.9 При невідповідності карти або дистанції вимогам Правил, а також у випадках некоректної постановки КП або змін на місцевості, Контролер (Інспектор) зобов'язаний вимагати від служби дистанції внесення відповідних змін та правок.

У випадку, якщо Інспектор не може дійти згоди з Організатором щодо спірних питань, остаточне рішення приймає Контролер. Якщо Контролер не призначений, а рішення Організатора не співпадає з думкою Інспектора, головний суддя бере на себе відповідальність за прийняте рішення, а позицію Інспектора доводить до представників та учасників змагань.

I-8.10 Контролер (Інспектор), повинен отримати від Організатора (в особі начальника дистанції) акт здавання дистанцій в частині готовності дистанцій до початку змагань кожного дня. Форма акту наведена в Додатку 2.

I-8.11 Контролер (Інспектор), приймає попереднє рішення про клас дистанції, та інформує про це учасників до початку змагань. Після закриття фінішу Контролер (Інспектор) визначає клас дистанції та робить відповідний запис у акті здавання дистанцій.

I-8.12 Контролер має затвердити офіційні результати змагань II-IV рангів.

I-8.13. Рішення про клас дистанції першого і масових розрядів приймає головний суддя.

I-8.14 Контролерами та Інспекторами змагань під егідою ФСО України мають право бути особи, перелік яких затверджений Президією.

I-9 УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ

I-9.1 Групи

I-9.1.1 Учасники змагань поділяються на групи відповідно до їх статі й віку. Розподіл учасників по групах здійснюється таким чином:

Стать	Вік	Позначення	Категорія вікової групи
чоловіки та жінки	до 10 років	Ч10, Ж10	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 11 років	Ч11, Ж11	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 12 років	Ч12, Ж13	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 13 років	Ч13, Ж13	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 14 років	Ч14, Ж14	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 15 років	Ч15, Ж15	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 16 років	Ч16, Ж16	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 17 років	Ч17, Ж17	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	до 18 років	Ч18, Ж18	молодша, юнаки
чоловіки та жінки	19 - 20 років	Ч20, Ж20	молодша, юніори
чоловіки та жінки	до 23 років	Ч23, Ж23	молодь
чоловіки та жінки	21 - 34 роки	Ч21, Ж21	доросла
чоловіки та жінки	35 - 39 років	Ч35, Ж35	ветеранська
чоловіки та жінки	40 - 44 роки	Ч40, Ж40	ветеранська
чоловіки та жінки	45 - 49 років	Ч45, Ж45	ветеранська
чоловіки та жінки	50 - 54 роки	Ч50, Ж50	ветеранська
чоловіки та жінки	55 - 59 років	Ч55, Ж55	ветеранська
чоловіки та жінки	60 - 64 роки	Ч60, Ж60	ветеранська
чоловіки та жінки	65 - 69 років	Ч65, Ж65	ветеранська
чоловіки та жінки	70 - 74 роки	Ч70, Ж70	ветеранська
чоловіки та жінки	75 і більше	Ч75, Ж75	ветеранська

Дозволяється використання позначення груп за статтю літерами М та W замість Ч та Ж відповідно.

Рекомендований поділ учасників на групи на змаганнях з МТБО, Тр-О та СОР наведений відповідно у главах IV, V, VI чинних Правил.

I-9.1.2 Кожна вікова група може бути поділена на підгрупи відповідно до складності або довжини дистанцій, майстерності учасників або за іншими критеріями.

Позначення цих підгруп здійснюється великими українськими літерами, наприклад, Ж18А, Ч21Б.

I-9.1.3 Якщо у групу заявлено дуже багато учасників і програмою передбачений відбір до фіналу через кваліфікаційні змагання, група може бути поділена на кілька паралельних підгруп одного рівня. Їх позначають цифрами 1, 2 і т. д., наприклад, Ч35-1, Ч35-2.

I-9.1.4 Елітні групи, у які Організацією допускаються найбільш підготовлені учасники, позначають літерою Е, наприклад Ж21Е.

I-9.1.5 Дозволяється створювати групи для новачків, в тому числі, без вікових та статевих обмежень. Ці групи позначаються великою літерою Н або окремою назвою «Новачки», наприклад, Ч16Н, Новачки.

I-9.1.6 Учасник відноситься до своєї вікової групи з початку до кінця календарного року, у якому він досягнув відповідного віку. Ця вимога не застосовується до змагань з рогейну (див. VI-4.4 глави VI «Рогейн»).

I-9.1.7 За наявності письмової заяви представника команди (тренера) та спеціального дозволу медичного закладу учасники мають право виступати в інших групах таким чином:

1. Ветерани: із вікової групи 35 та старшої - у молодших вікових групах до 21 включно.

2. Спортсмени з молодших вікових груп та юніори: із групи 20 та молодшої - у старших вікових групах до 21 включно, але в суміжній, або в наступній за суміжною групі. Наприклад, учасниця із вікової групи Ж14 може виступати у віковій групі Ж18. У виключних випадках, за поданням Організації, учасник може бути допущений в іншу вікову групу. Рішення приймає головний суддя.

3. Жінки: у відповідних чоловічих вікових групах з урахуванням вимог підпунктів 1- 2 вище.

I-9.1.8 Організація може передбачити формування команд у естафеті:

- з різних вікових груп, наприклад, 4-етапна естафета, склад команди - по одному учаснику з груп Ч12, Ч14, Ж12, Ж14;
- з чоловіків та жінок (мікст).

Порядок старту учасників з різних груп по етапах має визначатися Положенням або інформацією про змагання.

I-9.1.9 Протягом одних змагань, до програми яких входять кілька одноетапних видів, учасник може виступати в різних видах програми у різних вікових групах.

I-9.1.10 Дозволяються інші способи розподілу учасників на групи за віком та статевими ознаками, наприклад, Ч/Ж13 для юнаків та дівчат 13 років, по класах на шкільних змаганнях, а також розподіл на групи за іншими критеріями, ніж стать та вік, враховуючи індивідуальні особливості учасників.

I-9.1.11 Організатору дозволяється об'єднання учасників з різних груп в одну при недостатній кількості учасників в окремих групах. В цьому разі об'єднаній групі присвоюється назва вищої групи (до Ч/Ж21 знизу та зверху), а параметри дистанцій мають відповідати вимогам для найслабкішої групи. У такому випадку учасники допускаються до змагань в об'єднаній групі без спеціального дозволу медичного закладу.

I-9.2 Допуск до змагань

I-9.2.1 До змагань допускаються тільки ті спортсмени, участь яких передбачена Положенням (як у конкурсі, так і поза конкурсом).

I-9.2.2 Учасник, знайомий з місцевістю або картою у такій мірі, що він має значну перевагу перед іншими спортсменами, рішенням мандатної комісії може бути не допущений до змагань.

Автори карт не допускаються до змагань по своїх картах протягом двох календарних років, починаючи від дати першого використання карти.

Судді змагань, крім ГСК, старших суддів та осіб, які мають відношення до карт та дистанцій, можуть брати участь у змаганнях. Дозвіл на виступ у цьому випадку надає головний суддя.

I-9.2.3 До естафетних змагань команди з неповним складом не допускаються. Естафетні команди, що сформовані зі спортсменів різних регіонів (команд) можуть допускатись поза конкурсом.

I-9.2.4 Особи, участь яких у змаганнях не передбачена Положенням (спортсмени, судді, представники тощо) рішенням головного судді можуть бути допущені до перегляду дистанцій. Ці особи мають дотримуватися вимог чинних Правил.

I-9.2.5 Кожен учасник допускається до змагань з дозволу лікаря. В іменній заявці проти прізвища кожного учасника має бути віза лікаря – «допущений», підпис та печатка медичної установи або спортивного диспансеру. Учасник, включений до заявки, може бути допущений до змагань за окремою довідкою, підписаною лікарем та завіреною печаткою медичної установи або спортивного диспансеру. В довідці має бути назва та дата проведення змагань.

Для допуску учасника до змагань у віковій групі, яка не відповідає його віку або статі, до заявки мають бути додані документи згідно I-9.1.7. вище.

Відповідальність за оформлення заявки несуть представники (тренери) команд або самі учасники в разі особистої участі.

I-9.2.6 Кожен учасник змагань повинен мати страховий поліс. За страхування від травм та нещасних випадків під час змагань несе відповідальність організація, за яку виступає учасник, або сам учасник.

I-9.3 Спортивна етика

I-9.3.1 Після оголошення заборонених районів будь-які спроби огляду або тренування на місцевості майбутніх змагань заборонені, якщо Організатором не обговорене інше.

I-9.3.2 Обов'язки учасників на змаганнях:

- з повагою ставитися один до одного, до суддів, журналістів та місцевих жителів;
- тихо і охайно поводитись на місцевості, не залишати після себе сміття на арені;
- знати Правила та Положення про змагання та суворо дотримуватись їх вимог;
- надавати допомогу учаснику змагань, що отримав травму, при необхідності транспортувати його до найближчого пункту медичної допомоги або на фініш;
- дотримуватись черговості стартів та своєчасно з'являтися до місця старту;
- стартувати під стартовим номером, який визначила суддівська колегія;
- проходити від початку до кінця кожну розмічену ділянку дистанції;

- здавати суддям негайно після фінішу контрольну картку (в разі застосування відмітки компостером/олівцем), а також, якщо цього вимагає Організатор, карту;

- проходити за вимогою Організатора допінг-контроль згідно з діючими правилами.

I-9.3.3 Учасник, який зійшов з дистанції, повинен якнайшвидше повідомити про це Організатора, з'явившись на фініш та здати контрольну картку, а також, якщо цього вимагають судді, карту.

I-9.3.4 Учасникам забороняється:

- приймати допінг у будь-якій формі;
- виходити у район розташування дистанцій змагань до свого старту та після фінішу до закінчення змагань без дозволу суддів;

- намагатися одержати додаткові відомості про район та карту змагань, крім тих, що надані Організатором;

- під час змагань користуватися будь-яким іншим картографічним матеріалом, крім одержаної від Організатора карти;

- рухатись по заборонених для бігу ділянках місцевості та поза картою місцевості змагань;
- користуватись сторонньою допомогою, за винятком медичної;
- привертати до себе увагу будь-якими сигналами (за винятком потреби медичної допомоги);
- застосовувати будь-які технічні засоби пересування, крім передбачених;
- пошкоджувати обладнання КП або змінювати будову, позначення та місцезнаходження КП;
- скорочувати (зрізати) дистанцію на розмічених ділянках;
- заважати роботі Організатора.

I-9.3.5 Довідки з питань проведення змагань та про їх результати учасник може одержувати тільки через представника. На особистих змаганнях учасник має право звертатися до Організатора самостійно.

I-9.4 Екіпування учасників

I-9.4.1 На старт учасники змагань з'являються у довільній, але чистій та охайній спортивній формі. Якщо Організаторами не встановлені обмеження, вибір одягу і взуття є вільним.

I-9.4.2 Стартовий номер повинен мати розміри не більше 25 × 25 см. Цифри номеру мають бути не менше 10 см заввишки. В разі 4-значного номеру дозволяється зменшення висоти до 8 см. Шрифт має бути жирним, темного кольору і надрукованим на світлому тлі.

I-9.4.3 На стартовому номері дозволяються рекламні написи, загальна площа яких не повинна перевищувати чверті площі номеру. Номер може містити інші позначення, наприклад: стартовий час, прізвище, ім'я, команду, номер чипа електронної відмітки учасника тощо

I-9.4.4 Номер має бути надійно закріплений за всі чотири кути до форми учасника. Номер не може бути складений, закритий одягом або іншими предметами.

I-9.4.5 У змаганнях зі спортивного орієнтування учасник для навігації має користуватись тільки картою, наданою Організатором, та власним компасом. Користування будь-яким пристроєм (годинник, комп'ютер, GPS-приймач тощо), що мають функції супутникової навігації, дозволяється в разі, якщо ці пристрої не мають в собі карт з виведенням на дисплей та не отримують зворотнього сигналу.

I-9.4.6 Додаткові вимоги до екіпування учасників в залежності від виду спортивного орієнтування викладені в главах II-VI чинних Правил.

I-9.5 Представник команди

I-9.5.1 Організація, що відряджає спортсменів на змагання, призначає представника команди, який несе відповідальність за організованість, дисципліну та поведінку учасників команди. У ролі представника може виступати один з учасників команди.

I-9.5.2 Представник команди зобов'язаний:

- знати Правила і Положення та суворо дотримуватись їх;
- брати участь у нараді представників команд;
- повідомляти своїм учасникам всю інформацію, одержану від Організатора;
- забезпечити своєчасне прибуття учасників на старт, церемонії та інші заходи, зазначені в програмі змагань;

- не залишати місце проведення змагань, не переконавшись, що всі учасники його команди фінішували;
- повідомляти Організатору про учасників своєї команди, які зійшли з дистанції або не повернулися з на момент закінчення контрольного часу;
- повідомити Організатора про повернення всіх учасників команди з дистанцій перед від'їздом з арени змагань;
- разом з Організатором брати участь у пошуках спортсменів своєї команди, що не повернулися з дистанції.

I-9.5.3 Представник команди має право:

- бути присутнім при жеребкуванні (якщо інше не передбачене Положенням);
- одержувати довідки з усіх питань проведення змагань та відомості про результати від Організатора;
- подавати технічні заявки, перезаявки, скарги та протести.

I-9.6 Заявки

I-9.6.1 Попередня заявка на участь у змаганнях подається у формі та у терміни, що встановлені у Положенні або доведені через інформаційні бюлетені.

Рекомендована форма попередньої письмової заявки наведена в Додатку 3.

При застосуванні системи заявок через Інтернет, форма онлайн-заявки має містити поля згідно з вимогами I-9.6.3 (крім допуску лікря).

I-9.6.2 Іменна заявка на участь у змаганнях має бути подана у письмовій формі до мандатної комісії. Якщо мандатна комісія не призначена, її функції виконує секретаріат змагань.

I-9.6.3 Іменна заявка має відповідати вимогам чинних нормативних документів Організації та містити таку інформацію:

- назву змагань, на участь у яких подається заявка;
- назву, адресу, телефон, електронну адресу організації, яка подає заявку;
- дату оформлення заявки;
- відомості про кожного учасника: прізвище, ім'я (повністю), рік народження, вікову групу на даних змаганнях (з урахуванням участі в різні дні у різних групах згідно I-9.1.9 вище), спортивну кваліфікацію, вид участі (особистий або особисто-командний залік, поза конкурсом, запасний), а також П.І.Б. тренера (тренерів), належність до ФСТ (в разі необхідності), клубів, ДЮСШ);
- прізвище, ім'я та по батькові представника команди;
- допуск лікаря згідно з I-9.2.5.

I-9.6.4 Іменна заявка від організації на участь у змаганнях має бути підписана її керівником і засвідчена печаткою, якщо організація її має. Заявка на участь у особистих змаганнях може подаватися самим учасником за його підписом.

Рекомендовані форми іменних заявок наведені в Додатку 3.

I-9.6.5 Мандатна комісія має право вимагати документи, що підтверджують відомості про учасників, наведені у заявці. Якщо на будь-якому етапі змагань виявляється, що ці відомості невірні, то у разі, якщо уточнені відомості не впливають на умови допуску, учасник продовжує брати участь у змаганнях, а його наявні результати зберігаються; в інших випадках результат учасника скасовується або він має бути усунений від участі у змаганнях.

I-9.6.6 На окремі види програми змагань для визначення порядку старту учасників у забігах або на етапах представники мають подавати технічні заявки у формі та у термін, що встановлені секретаріатом змагань.

Рекомендована форма технічної заявки наведена в Додатку 3.

I-9.6.7 Перезаявки (заяви щодо внесення змін до технічної заявки) можуть бути подані до секретаріату за підписом представника не пізніше, ніж за 1 годину до початку старту відповідного номеру програми.

Змінами вважаються:

- включення (замість іншого) спортсмена, який раніше не був заявлений на цей вид програми, але був включений до іменної заявки;
- переведення учасника з одного етапу естафети на інший.

В індивідуальних змаганнях після публікації стартового протоколу учасник може бути замінений тільки

з поважної причини (нещасний випадок, хвороба тощо). Зміни порядку старту кваліфікаційного забігу, а також зміни у фінальних змаганнях не допускаються.

Рекомендована форма перезаявки наведена в Додатку 3.

I-9.6.8 Дозволяється за прийняття заявок, які подані після встановлених термінів, стягнення додаткового внеску, розмір якого визначається Положенням або Бюлетенем. Перезаявки із порушенням терміну подання не приймаються.

I-10 БЕЗПЕКА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗМАГАНЬ. ЗАБОРОНЕНІ РАЙОНИ

I-10.1 Організатор, представники команд мають вживати необхідних заходів, щодо гарантії безпеки учасників, і суворо дотримуватись їх під час проведення змагань. Особливу увагу слід приділяти заходам безпеки під час проведення змагань для дітей та новачків.

I-10.2 При визначенні району змагань слід звертати особливу увагу на специфіку місцевості, яка може становити потенційну небезпеку для учасників (круті схили, скелі і кам'янисті урвища, глибокі водоймища та важкопрохідні болота в межах району змагань, залізничні шляхи, автомобільні дороги з інтенсивним рухом, тощо).

Правила, встановлені Організатором, спрямовані на захист навколишнього середовища, безпеку та збереження таємниці, і будь-які інструкції, пов'язані з цим, мають суворо виконуватись усіма особами, що беруть участь у змаганнях.

I-10.3 Забороняється планувати дистанції через залізничні шляхи й автомобільні дороги з інтенсивним рухом, через ріки й озера, що недостатньо замерзли, а також непрохідні болота та інше.

I-10.4 Небезпечні для учасників або заборонені для руху ділянки місцевості, шляхи, лінійні об'єкти тощо мають бути позначені на карті та описані в інформації. В разі необхідності вони мають бути огорожені або розмічені на місцевості. Учасникам заборонено перетинати такі райони та об'єкти.

I-10.5 В разі необхідності рекомендується організувати розмічені ділянки для перетину або обходу небезпечних чи заборонених для руху місць, а також виставляти на таких ділянках спеціально призначених суддів-контролерів.

Обов'язкові для подолання шляхи, місця перетинів і проходи мають бути чітко позначені на карті та на місцевості. Учасники зобов'язані пересуватись по всій довжині будь-яких розмічених ділянок.

I-10.6 На змаганнях для дітей та новачків в технічній інформації мають бути наведені обмеження району змагань, а також надані рекомендації щодо виходу до фінішу або спеціального пункту збору учасників, які заблукали. На інших змаганнях рекомендується надавати цю інформацію.

I-10.7 Для всіх спортсменів з вадами слуху, віком до 18 років та доросліших глухих учасників змагань, що мають кваліфікацію нижче КМСУ, обов'язкова наявність свистка та особистої ламінованої картки спортсмена з позначенням його П.І.Б., домашньої адреси, номерів телефонів чуючого тренера/представника команди та текстом: «Увага! Глухий спортсмен! Прохання допомогти та зателефонувати!».

I-10.8 Організатори мають забезпечити медичне обслуговування змагань.

I-10.9 Представники команд мають забезпечити доведення інформації про необхідні заходи безпеки до учасників, а також дотримання цих заходів учасниками під час змагань.

I-10.10 При визначенні припустимого рівня безпеки, особливо на змаганнях зимової програми, необхідно враховувати температуру повітря; силу вітру; наявність опадів (дощ, сніг, туман тощо); рівень підготовки та майстерності учасників; очікувану тривалість змагань; можливість захисту від холоду (теплий одяг та інші засоби).

I-10.11 На змаганнях II-IV рангу за наявності температури повітря в районі змагань від -15°C до -20°C учасникам і представникам мають надаватися рекомендації щодо захисту від холоду, а Організатор зобов'язаний забезпечити учасників теплим приміщенням.

У цьому випадку має бути організовано відповідний контроль за виконанням рекомендацій, що гарантують захист безпеки для здоров'я учасників.

I-10.12 Змагання мають бути відкладені, перенесені на інший день або відмінені за наявності температури повітря в більшій частині району змагань -20°C і нижче.

I-10.13 На змаганнях II-IV рангу Організатором має бути забезпечена питна вода в місцях старту і фінішу, а також на пунктах підживлення дистанції. На інших змаганнях також рекомендується дотримання цієї вимоги.

I-10.14 До початку змагань Організатор в особі начальника дистанції має скласти акт здавання дистанції в главі готовності дистанцій, який зберігається у Контролера (Інспектора) до завершення змагань. Форма акту наведена в Додатку 2.

I-10.15 Організатор зобов'язаний призупинити або відмінити змагання в разі наявності небезпеки для учасників.

I-11 МІСЦЕВІСТЬ ЗМАГАНЬ

I-11.1 Місцевість має бути придатною для змагань зі спортивного орієнтування: повинні бути забезпечені можливості для перевірки, як фізичної підготовки, так і вміння орієнтуватися.

I-11.2 Складність місцевості має відповідати рівню та виду змагань, віку, статі та підготовленості учасників. Чим нижчий клас дистанції, тим технічно простішу місцевість слід використовувати для її постановки.

I-11.3 Район може використовуватися для проведення змагань під егідою ФСО України з дистанціями класів:

МСУ - за рішенням СТК, якщо за останні три роки він використовувався не більше трьох разів;

КМСУ - за рішенням регіонального осередку ФСО України, якщо за останні три роки він використовувався не більше п'яти разів, не враховуючи постановки дистанцій класу МСУ;

I розряду - за рішенням регіонального осередку ФСО України;

масових розрядів - без обмежень.

Під одним використанням району вважається проведення на ньому одного виду програми будь-якого змагання або тренування.

I-11.4 Район майбутніх змагань має бути оголошений закритим, після прийняття рішення Організатором про його використання і його відвідання спортсменами та тренерами без дозволу Організатора забороняється.

I-12 МОДЕЛЬНІ ЗМАГАННЯ. ТРЕНУВАННЯ

I-12.1 Напередодні першого дня змагань II-IV рангів мають проводитися модельні змагання.

I-12.2 Модельні змагання можуть бути проведені у день змагань за погодженням з Контролером (Інспектором) змагань.

I-12.3 Основне завдання модельних змагань – демонстрування учасникам типу місцевості, обладнання КП, пунктів підживлення, розмічених ділянок тощо, так само, як це буде на основних змаганнях.

I-12.4 Стиль польових робіт та креслення карти модельних змагань, характер постановки КП, спосіб друку карт та легенд мають бути ідентичними з основними змаганнями.

I-12.5 Можливість участі у модельних змаганнях має бути надана всім учасникам, тренерам, представникам команд, іншим офіційним особам, представникам засобів масової інформації.

I-12.6 Порядок проведення модельних змагань має бути наведений в інформації про змагання.

I-12.7 Організатор може запропонувати тренування для учасників майбутніх змагань. Це може бути тренувальний збір, місцеві змагання, або надання карт для самостійного тренування. Рекомендується, щоб тренувальна місцевість була схожою на район майбутніх змагань, а стиль тренувальних карт був той самий, що й на основних змаганнях.

I-13 ЖЕРЕБКУВАННЯ

I-13.1 Черговість стартів окремих учасників визначається жеребкуванням.

I-13.2 Жеребкування може проводитись вручну або із застосуванням програмного забезпечення. Під час жеребкування має бути присутнім принаймні один член Жюрі. Представникам команд може бути надано право бути присутніми при жеребкуванні.

I-13.3 В залежності від особливостей змагань можуть бути застосовані такі види жеребкування:

- *загальне*, при якому черговість стартів учасників у групі визначається єдиним для всіх спортсменів жеребкуванням, незважаючи на їх спортивну кваліфікацію, попередні результати, належність до команди;

- *групове*, при якому учасників розподіляють на групи (забіги) в залежності від кваліфікації, належності до команди, попередніх результатів або інших показників, при цьому у кожному забігу має бути приблизно однакова кількість учасників з однієї команди. Розподіл учасників по забігах може бути здійснений представниками команд. Розклад стартів кожного забігу визначається Організатором, а черговість стартів в межах забігу - жеребкуванням;

- *командне*, при якому визначається порядок старту команд, а черговість старту всередині команди визначається представником або жеребкуванням.

I-13.4 Жеребкування має бути проведене так, щоб учасники з однієї команди не стартували безпосередньо один за одним на одній і тій самій дистанції.

Якщо при жеребкуванні визначене, що двоє або більше учасників однієї команди одержують послідовні стартові хвилини, між ними ставлять учасника (учасників) іншої команди, який одержав наступний час старту. Якщо це відбулось у кінці стартового протоколу, то між ними ставлять попереднього учасника (учасники) іншої команди (реверсивна процедура).

Приклад: A1,A2,A3,B,C,D,E1,E2,E3 → A1,A2,A3,B,C, E1,E2, D,E3 → A1,A2,A3,B, E1, C, E2, D,E3 → (реверсна процедура) → A1, B,A2,A3, E1,C, E2, D, E3 → A1, B,A2, E1,A3, C, E2, D, E3.

I-13.5 Якщо та ж сама дистанція використовується для двох і більше груп, стартовий час для різних груп має бути встановлений таким чином, щоб сильніша група стартувала першою.

I-13.6 Час старту в останній день може бути визначений за результатами попередніх стартів у даних змаганнях.

I-13.7 У кваліфікаційних змаганнях жеребкування забігів має бути проведене з дотриманням таких вимог:

- забіги мають бути рівноцінними, наскільки це можливо;
- кількість учасників з однієї команди у кожному забігу має бути приблизно однаковою, учасники розподіляються по забігах за жеребом;
- на кожній стартовій хвилині, крім останньої, має стартувати стільки учасників, скільки є забігів;
- учасники з однієї команди не повинні стартувати одночасно в одній групі у різних забігах;
- учасник не повинний стартувати безпосередньо за іншим учасником своєї команди в тому самому забігу.

I-13.8 У фіналах, які визначаються за результатами кваліфікаційних забігів, учасники стартують у послідовності, протилежній щодо місць, які посіли учасники у кваліфікаційних забігах, при цьому:

- учасники, які посіли однакові місця у кваліфікаційних забігах, стартують у порядку номерів цих забігів;
- у випадку рівності результатів двох або більше учасників у тому ж самому забігу їх порядок старту визначається жеребкуванням;
- учасники з однієї команди не повинні стартувати безпосередньо один за одним, як це зазначено в I-13.4.вище.

I-13.9 На змаганнях у заданому напрямку із загальним стартом варіанти дистанції розподіляються між учасниками за жеребом. В естафеті учасники з тієї самої команди (регіону, клубу) мають отримати різні варіанти дистанцій. Розподіл варіантів має зберігатися у таємниці до старту останнього учасника.

I-13.10 При абсолютному заліку (див. I-26.3 нижче), коли на одній дистанції змагаються спортсмени різних вікових груп з паралельним заліком у своїх вікових групах, може проводитись загальне або групове жеребкування, але для всіх учасників, які включені до загального заліку у віковій групі.

I-13.11 Організація може запропонувати інші способи визначення порядку старту учасників, розподілу їх по забігах тощо, але це має бути зазначено у Положенні або інформації про змагання.

I-13.12 Наприкінці жеребкування має бути складений протокол старту, в якому наводять: назву змагань; вид програми; групу; дату проведення; відомості про учасників: прізвище, ім'я (повністю), команду, спортивну кваліфікацію, стартовий номер, час старту.

Час старту може зазначатись, як календарний, так і суддівський. В останньому випадку в протоколі старту слід навести також календарний час, що відповідає суддівському часу «00 год. 00 хв.».

Рекомендовані форми протоколів старту наведені в Додатку 5.

I-13.13 Протоколи старту мають бути оприлюднені не пізніше, ніж за 3 години до початку старту, а на змаганнях II рангу - напередодні дня змагань до наради представників.

I-14 НАРАДА ПРЕДСТАВНИКІВ КОМАНД

I-14.1 Перед початком змагань II-IV рангів,але не пізніше 19 години напередодні дня змагань, Контролер спільно з Організатором мають провести нараду представників команд (учасників). В окремих випадках дозволяється проводити тільки одну нараду на початку змагань.

На змаганнях інших рангів нараду представників команд проводять в разі потреби.

I-14.2 Матеріали змагань (стартові протоколи, стартові номери, розклад руху транспорту, зміни та доповнення до Бюлетеню 2, прогноз погоди тощо) мають бути роздані до початку наради.

I-14.3 На нараді представникам команд має бути надана можливість ставити запитання представникам Організатора, контролеру змагань, інспектору.

I-15 СТАРТ. ПЕРЕДАЧА ЕСТАФЕТИ

I-15.1 Старт може бути:

- *роздільний* – учасники стартують по одному від кожної групи через рівні інтервали часу через 1-3 хв.;
- *груповий* – одночасно стартує більше одного учасника від кожної групи через рівні інтервали часу через 1 – 5 хв.;
- *загальний* – всі учасники однієї або декількох груп стартують одночасно;
- *з переслідуванням* – учасники стартують кожен окремо, порядок старту і стартовий інтервал визначаються залежно від попередніх результатів.

I-15.2 Рекомендуються такі види старту:

- в індивідуальних або командних змаганнях – роздільний; з переслідуванням;
- на першому етапі естафети або естафеті одного учасника – загальний.

В індивідуальних (групових) змаганнях застосовується також груповий або загальний старт.

I-15.3 Старт денних змагань має починатися не раніше, ніж через 1 годину після сходу сонця, а закінчуватися не пізніше, ніж за 250% очікуваного часу переможця до заходу сонця.

I-15.4 Старт нічних змагань має починатися не раніше, ніж через 1 годину після заходу сонця, а закінчуватися не пізніше, ніж за 250% очікуваного часу переможця до сходу сонця.

I-15.5 При проведенні кваліфікаційних і фінальних забігів протягом одного дня перший старт фіналів має починатися не раніше ніж через 2,5 години після останнього старту у кваліфікаційних забігах.

I-15.6 При необхідності старт може бути організований за схемою: «попередній старт (пре-старт) - старт)». Проміжок часу між пре-стартом і стартом має бути однаковим для всіх учасників і таким, щоб учасники всіх вікових груп за цей час могли без надмірних зусиль подолати шлях від пре-старту до старту. По закінченні передстартового часу учасникам дається технічний старт, від якого іде відлік часу проходження дистанції.

За лінію пре-старту допускаються тільки учасники, що стартують, та представники ЗМІ у супроводі судді.

I-15.7 Всім учасникам має бути наданий час для підготовки до старту і розминки, не менше 30 хв. Організатор може запропонувати учасникам розминкову карту.

I-15.8 В зону розминки допускаються тільки учасники, які ще не стартували, і представники команд. Організатор має вжити заходів задля попередження передачі інформації, наприклад, карантин, обмеження телефонного зв'язку та користування Інтернетом.

I-15.9 Під час роздільного старту учасник самостійно бере свою повністю оформлену карту під час або після технічного старту на пункті видачі карт. Учасник несе відповідальність за правильний її вибір. Судді мають слідкувати, щоб учасник не взяв чужої карти.

На карті або поблизу карти на обладнанні ПВК мають бути нанесені стартовий номер або позначення дистанції (групи) таким чином, щоб учасник міг їх бачити перед стартом.

На змаганнях V-VI рангів суддям дозволяється видавати карти учасникам, а учасникам може бути наданий час перед стартом (не менше 1 хв.) для того, щоб самостійно забезпечити захист карт від вологи, якщо цього не робить Організатор.

I-15.10 При загальному старті учасники одержують карту перед стартом, але ознайомитися з нею можуть тільки після старту.

I-15.11 На другому і наступних етапах естафет учасники змінюють один одного у зоні передачі естафети. Моментом передачі естафети (старту учасника наступного етапу) є торкання рукою. Як альтернатива може бути застосована процедура, коли учасник, що закінчує свій етап дистанції, бере карту наступного учасника і передає її в якості естафетного торкання. Учасники самі відповідають за правильний вибір своєї карти та своєчасність передачі естафети.

I-15.12 Якщо учасник не з'явився вчасно на старт, стартовий час наступних учасників не змінюється. Учасникам, які спізнилися на старт, дозволяється вихід на дистанцію, при цьому судді старту визначають для них стартовий час з урахуванням можливого впливу на інших учасників і реєструють змінений стартовий час у протоколі старту. Якщо спізнення учасника викликано поважними причинами, його результат визначається з урахуванням фактичного часу старту. Якщо учасник запізнився з власної вини, його результат визначається з урахуванням часу старту, наведеного у стартовому протоколі.

I-15.13 Старт закривається за вказівкою головного судді. Після закриття старту учасники, які спізнилися з власної провини, на дистанцію не випускаються.

I-15.14 Старт етапу в естафеті закривається по закінченні контрольного часу попереднього етапу. Дозволяється закривати старт всіх етапів після закінчення естафети певною кількістю команд, що має бути зазначено в Бюлетені 2.

I-15.15 За певний час до закінчення контрольного часу на всю естафету або після закінчення естафети певною кількістю команд суддівська колегія може організувати загальний старт для учасників команд, які ще не прийняли естафету і стартують поза конкурсом.

I-15.16 Якщо естафетна команда дискваліфікована, і цей факт не підлягає сумніву і визнаний командою або підтверджений Журі, інші учасники зі цієї складі команди не стартують.

I-15.17 Лінію старту обладнують плакатом (тумбами) з написом «Старт».

I-15.18 Старт та пре-старт мають бути обладнані годинниками. Годинник на пре-старті має показувати час виклику учасників на старт. Годинник на старті визначає суддівський час. За відсутності пре-старту прізвища або номери учасників, яких викликають на лінію старту, мають бути оголошені або висвітлені на табло.

I-15.19 Зона старту має бути ізольована від учасників, що чекають на старт, та інших осіб. Старт має бути організований так, щоб учасники, які стартують пізніше, а також інші особи, не могли бачити карту, дистанцію або вибір шляху на перший КП.

I-15.20 Якщо початок орієнтування, що позначається на карті трикутником, не співпадає з технічним стартом, на ньому встановлюють знак КП без позначок і засобів відмітки, а шлях від старту до нього розмічають.

I-15.21 Час проходження дистанції може відраховуватись «за часом» (від зазначеної стартовій хвилини) або «за чипом» (відміткою чипом в електронному блоці – станції «старт», що обладнується знаком КП без позначок). На змаганнях II-IV рангу старт «за чипом» не дозволяється.

I-16 СИСТЕМИ ВІДМІТКИ

I-16.1 На змаганнях II рангу мають використовуватись тільки електронні системи відмітки, що затверджені IOF. Для використання інших типів електронної відмітки на цих змаганнях Організатор має отримати дозвіл СТК ФСО України.

Характеристики і особливості затверджених систем електронної відмітки наведені в Додатку 6.

I-16.2 На змаганнях III-IV рангів має використовуватись тільки електронна відмітка. Крім наведених в I-16.1 можуть застосовуватись інші електронні системи відмітки, але тип відмітки слід узгодити з Контролером, та отримати затвердження СТК.

I-16.3 На інших змаганнях з дистанціями класів КМСУ та I розряду відмітка на КП може бути електронною, або з використанням компостерів.

I-16.4 На змаганнях з дистанціями масових розрядів крім будь-якої електронної відмітки і компостерів дозволяється відмітка кольоровим олівцем, а також використання інших способів відмітки, які однозначно встановлюють факт проходження учасником КП. Спосіб відмітки має бути описаний в технічній інформації.

I-16.5 В разі використання компостерів або олівців контрольна картка є документом, що підтверджує факт проходження КП учасником.

Контрольна картка має бути виготовлена з міцного матеріалу. Як правило, використовують картки, характеристики та зразки яких наведені у Додатку 7.

I-16.6 В естафетах та у змаганнях з дистанціями класу першого та масових розрядів дозволяється поєднання контрольної картки з картою учасника.

I-16.7 Учасники повинні використовувати тільки контрольні картки, що видані Організатором.

I-16.8 Учасникам дозволяється робити у картці необхідні їм написи, довільним чином кріпити її, вживати заходів для підвищення міцності (наприклад, заклеювати плівкою, покласти в пакет), але забороняється відрізати частину картки.

I-16.9 Судді мають право проводити перевірку контрольних карток всіх учасників на старті та на визначених КП та робити відповідну відмітку.

I-16.10 Відмітка КП має бути чіткою й однозначно підтверджувати факт відвідування учасником відповідного КП. При використанні компостеру з видимим відбитком або при іншій видимій позначці КП принаймні частина цієї відмітки має знаходитись у клітинці картки, відповідній цьому КП, або у чистій резервній клітинці.

Дозволяється помилки при нанесенні позначок, за умови всі відмітки чітко ідентифікуються.

I-16.11 Учасники змагань самі несуть відповідальність за правильність відмітки, навіть якщо відмітка робиться суддями.

Учаснику, у якого не вистачає відмітки, місце не присуджується доти, доки точно не буде встановлено, що учасник відвідав КП і відсутність відмітки або неможливість її ідентифікації не є виною учасника.

Організатор має застосувати всі доступні засоби для перевірки правильності відмітки.

I-16.12 На вимогу учасників має бути надана можливість випробування систем відмітки на модельних змаганнях.

I-17 ФІНІШ І ХРОНОМЕТРАЖ

I-17.1 Змагання у конкретному виді закінчуються для учасників перетином лінії фінішу.

I-17.2 Фінішний час фіксується у момент, коли учасник перетинає лінію фінішу:

- на змаганнях СОБ – грудною клітиною учасника;
- на змаганнях СОЛ – передньою ступнею;
- на змаганнях МТБО – переднім колесом велосипеда.

I-17.3 У командних (групових) змаганнях, змаганнях СОР, фінішний час фіксується, коли останній заліковий учасник команди, перетинає лінію фінішу.

I-17.4 В разі використання систем автоматичної фіксації фінішу (фотофініш), фінішний час фіксується, коли спортсмен перериває промінь. Для змагань СОБ, МТБО, СОР промінь має бути розташований на висоті 0,5 – 1 м над землею, для змагань СОЛ - на висоті 0,3 м над поверхнею лижні.

I-17.5 Як альтернативу застосовують фіксацію учасником фінішу відміткою чипом електронної відмітки у контрольному блоці (станції) на лінії фінішу, що обладнується знаком КП без позначок.

Визначений час має округлюватися до цілих секунд у сторону зменшення. Відлік часу може проводитись у годинах, хвилинах та секундах або у хвилинах та секундах.

I-17.6 На змаганнях II-IV рангів на фініші рекомендується застосовувати дві системи хронометражу: основну та резервну.

I-17.7 Якщо місце учасника визначається послідовністю фінішу, рішення про розподіл місць має приймати суддя фінішу.

I-17.8 Після перетину лінії фінішу учасник зобов'язаний здати суддям контрольну картку або пройти зчитування чипу електронної відмітки. На вимогу суддів учасник повинен повернути карту змагань.

I-17.9 Лінія фінішу має бути розташованою під прямим кутом до напрямку фінішного коридору і позначена плакатом (тумбами) з написом «Фініш». Її точне положення повинно бути чітко видно учаснику, що фінішує.

I-18 КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС

I-18.1 З метою обмеження тривалості змагань призначається максимально дозволений час проходження дистанції - контрольний час (КЧ).

I-18.2 КЧ призначається у всіх видах змагань і повідомляється учасникам письмово в інформації про змагання не пізніше, ніж за 1 годину до початку старту.

I-18.3 КЧ не може бути змінений після початку старту.

I-18.4 Рекомендується призначати КЧ у межах 150 - 250% ОЧП.

I-18.5. В естафетах рекомендується призначати КЧ для всієї дистанції у цілому для команди, а також на групу етапів. Може призначатися КЧ окремо на кожний етап. КЧ для всієї естафети може бути меншим, ніж сума КЧ всіх етапів (в цьому разі пріоритетним є КЧ, призначений для всієї естафетної дистанції).

I-18.6 Дозволяється призначати один КЧ для всіх груп, керуючись, як правило, максимальним значенням ОЧП в даному виді змагань.

I-18.7 Більш докладні вимоги до призначення КЧ для окремих дистанцій СОБ і СОЛ наведені відповідно у главах II та III Правил.

I-19 УМОВИ ДЛЯ ЗМІ

На змаганнях II-IV рангів задля дотримання положень Лейбницької конвенції IOF рекомендується запрошувати представників засобів масової інформації.

Акредитованим представникам ЗМІ слід надавати:

- розміщення середнього стандарту з оплатою користувачем;
- затишне і захищене від опадів робоче місце в районі фінішу;
- доступ до Інтернету (по можливості);
- можливість участі у модельних змаганнях або тренуваннях;
- стартові протоколи та іншу інформацію, що доступна учасникам;
- протоколи результатів і карти з дистанціями - по закінченню виду програми;
- іншу інформацію стосовно перебігу змагань.

I-20 СПРОЩЕНІ ЗМАГАННЯ

I-20.1 При проведенні змагань для дітей, юнаків та новачків можливі деякі спрощення у застосуванні Правил, які не викривляють суті та змісту спортивного орієнтування як виду спорту та зберігають всі вимоги щодо безпеки та спортивної справедливості.

Зокрема, дозволяється:

- застосування вільного старту (учасники стартують по мірі готовності);
- видавання карт за 1 - 2 хвилини до технічного старту;
- самостійне перенесення учасниками дистанції на свою карту з контрольної карти із

застосуванням схеми: пре-старт → ПВК → технічний старт;

- надання легенд у вигляді текстового опису;
- залучення учасників, тренерів, представників до суддівства змагань;
- визначення результатів учасників і місць, які вони посідають, при неповному проходженні

дистанцій (без виконання розрядних нормативів);

- надання суддями допомоги учасникам, які заблукали.

I-20.2 Всі спрощення та особливості змагань мають бути якомога докладніше доведені у письмовій формі до учасників у Положенні та інформації про змагання.

I-21 СКАРГИ

I-21.1 Скарга може бути подана представником команди, учасником або іншою особою, що має відношення до змагань, з приводу порушення Правил, Положення або на дії Організатора.

На змаганнях II-IV рангів скарга подається письмово, якнайшвидше після події, що оскаржується. На інших змаганнях скарга може бути викладена, як письмово, так і усно.

I-21.2 Якщо до початку старту подається скарга щодо допуску учасника до змагань, яку неможливо розглянути негайно, Організатор має право допустити учасника до старту умовно, про що попереджують представника або учасника. Якщо скарга буде задоволена, результат учасника, який був допущений умовно, скасовується.

I-21.3 Скарга подається в секретаріат змагань на і'мя головного судді. У скарзі мають бути наведені:

- прізвище, і'мя заявника, посада, команда;
- дія або подія, що оскаржується;
- пункти Правил або Положення, які вважаються порушеними, а також
- запропоноване конкретне рішення з приводу скарги.

I-21.4 Організатор має якнайшвидше розглянути скаргу, а рішення з її приводу повідомити позивачу.

I-21.5 Організатор може встановити термін для подачі скарг. Скарги по закінченню цього терміну можуть бути прийняті в разі виключних обставин, що викладені у скарзі.

I-21.6 Скарга подається безкоштовно.

I-22 ПРОТЕСТИ

I-22.1 Протест може бути поданий на рішення Організатора з приводу скарги.

I-22.2 Протест подається представником команди, учасником, якщо представник відсутній, або тренером. Протести від учасників та команд, які виступають поза конкурсом, не приймаються.

I-22.3 Протест складається на ім'я голови Жюрі (Контролера) та подається будь-якому члену Жюрі.

I-22.4 В протесті мають бути наведені пункти Правил або Положення, які вважаються порушеними, а також запропоновано конкретне рішення з приводу протесту. Протести, що складені з порушенням цих вимог, не приймаються.

I-22.5 Протест має бути поданий не пізніше 15 хвилин після оголошення рішення Організатора з приводу скарги.

I-22.6 Протест має бути розглянутий якомога швидше. Якщо розглядання протесту вимагає багато часу, рішення з його приводу має бути винесене не пізніше, ніж через 24 години і обов'язково до остаточного затвердження результатів змагань.

I-22.7 Про рішення негайно інформують позивача усно. Пізніше вручають рішення у письмовій формі усім зацікавленим сторонам. Копію рішення разом з протестом слід додати до звіту Організатора про змагання.

I-22.8 Протести подаються безкоштовно. Рішення з приводу протесту є остаточним і оскарженню під час змагань не підлягає.

I-23 ЖУРІ

I-23.1 Жюрі призначається Організацією на змаганнях II-IV рангу. Склад Жюрі пропонує Контролер та узгоджує з Організатором. На інших змаганнях Жюрі не призначається.

I-23.2 Жюрі має складатися з 3-5 членів (крім Контролера), якими можуть бути кваліфіковані спеціалісти зі спортивного орієнтування (тренери, судді, спортсмени тощо) з різних команд та регіонів. До складу Жюрі рекомендується включати як чоловіків, так і жінок. Судді змагань не можуть бути членами Жюрі. Контролер є головою Жюрі та керує роботою Жюрі, але не має права вирішального голосу.

I-23.3 Жюрі має спостерігати за перебігом змагань, розглядати протести та приймати рішення з їх приводу, а також приймати рішення про скасування результатів на окремих дистанціях або в окремому виді змагань (в разі наявності задоволених протестів і неможливості об'єктивного визначення результатів внаслідок грубих помилок Організатора).

I-23.4 Рішення Жюрі приймаються більшістю голосів при повному складі. В термінових випадках попередні рішення можуть прийматися, якщо з ними погоджуються присутні члени Жюрі.

I-23.5 Якщо член Жюрі заявляє про свою упередженість або не може з поважних причин виконувати свої обов'язки, голова Жюрі має призначити йому заміну.

I-23.6 На всіх заходах програми змагань повинен бути присутнім принаймні один з членів Жюрі.

I-23.7 Представники Організатора можуть брати участь у засіданнях Жюрі без права вирішального голосу.

I-23.8 Рішення Жюрі є остаточним та обов'язковим для виконання Організатором.

I-24 АПЕЛЯЦІЇ

I-24.1 Апеляція може бути подана до Організації стосовно порушень Правил, якщо Жюрі ще не сформоване, або після змагань з приводу рішення Жюрі. Для змагань II-IV рангів, що проводяться під егідою ФСО України, це означає, що апеляція може бути подана в секретаріат ФСО України для розгляду на Президії: або до змагань, або протягом 3-х діб після закінчення змагань. В апеляції має бути запропоноване конкретне рішення щодо розв'язання поставленої проблеми. Дозволяється надсилати апеляцію електронною поштою.

I-24.2 Апеляція подається представником команди або організацією, що відрядила учасників на змагання.

I-24.3 Організація, яка одержала апеляцію, має розглянути її протягом 15 діб і письмово повідомити своє рішення зацікавленим сторонам. Позитивне рішення щодо апеляції може повести до дисциплінарних санкцій щодо осіб чи команд, дії яких оскаржені, але ні в якому випадку не може змінити результати змагань або рішень щодо поданих протестів та заяв. Рішення щодо апеляції є остаточним і оскарженню не підлягає.

I-24.4 Застава за подання апеляції не сплачується.

I-25 СПОРТИВНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

I-25.1 Усі особи, причетні до організації змагань, мають поводитись чесно і справедливо, з повагою ставитись один до одного та інших осіб, що присутні на змаганнях, а також до місцевих жителів.

I-25.2 За виключенням нещасних випадків, учасникам заборонено приймати сторонню допомогу. Учасники повинні надавати допомогу постраждалим спортсменам.

I-25.3 Використання допінгу заборонено. Чинні версії Закону України “Про антидопінговий контроль” та Антидопінгові правила IOF відносяться до всіх змагань ФСО України і Президія ФСО України може вимагати проведення анти-допінгового контролю.

I-25.4 Доти, доки район змагань не оприлюднений, особи, причетні до організації змагань мають зберігати в таємниці місцевість і район змагань. Відомості стосовно дистанцій і розташування КП мають зберігатись у таємниці особливо суворо.

I-25.5 Будь-які спроби огляду або тренування на місцевості майбутніх змагань заборонені, якщо інше не визначив Організатор. Спроби отримати будь-які відомості про дистанції, крім наданих Організатором, заборонені, як до початку, так і під час змагань.

I-25.6 Організатор повинен відсторонити від змагань будь-якого спортсмена, який настільки добре знайомий з місцевістю або картою, що може отримати відчутну перевагу над іншими учасниками (див також I-9.2.2 вище).

I-25.7 Представники команд, ЗМІ та глядачі повинні залишатися у визначених для них місцях весь час проведення змагань.

I-25.8 Контролери КП не повинні відволікати чи затримувати учасників або надавати їм будь-яку інформацію. Вони мають розташовуватися якомога непомітніше так, щоб їхнє місцезнаходження не допомагало учасникам у пошуках КП. Це правило поширюється і на всіх інших осіб, які перебувають на місцевості, наприклад, на представників ЗМІ.

I-25.9 Подолавши лінію фінішу, учасник не може повернутися на місцевість без дозволу Організатора. Учасник, що зійшов з дистанції, не повинен впливати на змагання і допомагати іншим учасникам.

I-25.10 Учасник змагань, який порушує будь-які вимоги Правил або отримує з цього вигоду, має бути дискваліфікований, а його результат анульований.

I-25.11 Організатор зобов'язаний припинити змагання, якщо в певний момент стане ясно, що змагання стали несправедливими.

I-25.12 Забороняється гра на тоталізаторі для учасників, представників команд та інших осіб, присутніх на змаганнях, а також для організаторів змагань. Заборонені також підтримка чи реклама тоталізатора до і під час змагань. Крім того, заборонені будь-які корупційні відносини щодо ставок. Такі відносини включають викривлення у фіксації результату, будь-які маніпуляції з результатами, пропозиції або згода на передачу конфіденційної інформації про змагання.

I-26 РЕЗУЛЬТАТИ

I-26.1 Особистий результат

I-26.1.1 Особистий результат учасника в одноденних змаганнях у заданому напрямку, за вибором (варіант 1, див II-10.1.1.1 глави II «Орієнтування бігом») та на розміченій трасі (якщо точність нанесення КП оцінюється штрафними колами) визначається часом проходження всієї дистанції. Заборонено визначати результат на підставі проміжних результатів (сплитів), якщо інше не було визначено заздалегідь (наприклад, виключення ділянки дистанції, що містить перехрестя, на якому учасник має очікувати дозволу на перехід).

I-26.1.2 При загальному старті або старті з переслідуванням місця учасників визначаються порядком, в якому вони фінішували.

I-26.1.3 Якщо результат визначається часом проходження дистанції і двоє або більше учасників мають однакові результати, вони посідають однакові місця, одержують однакові титули, призи та грамоти. В протоколі результатів учасник, що стартував раніше, наводиться першим. Місця, що посіли інші учасники, не змінюються. Наприклад, якщо два учасники посіли перше місце, наступний за ними учасник посідає третє місце.

I-26.1.4 Особистий результат учасника у одноденних змаганнях на розміченій трасі, якщо точність нанесення КП оцінюється штрафним часом, визначається сумою часу проходження дистанції та штрафного часу. При рівності результатів більш високе місце посідає учасник з меншим штрафним часом, а при рівності і цього показника учасники посідають однакові місця, як це визначене в I-26.1.3 вище.

I-26.1.5 Особистий результат учасника у одноденних змаганнях за вибором (варіант 2, див II-10.1.1.2) та у рогейні (див VI-12 глави VI «Рогейн») визначається сумою очок, які набрані за відвідання КП, мінус штрафні очки за перевищення КЧ. При рівності результатів більш високе місце посідає учасник з меншим часом подолання дистанції, при рівності і цього показника, учасники посідають однакові місця, як це визначено в I-26.1.3.

I-26.1.6 Особистий результат учасника в змаганнях з багатоборства (багатоетапні змагання) визначається згідно з Положенням і може складатись з суми часу проходження всіх дистанцій, суми очок або іншим чином.

I-26.1.7 Деякі відмінності для Тр-О стосовно вимог цього підрозділу викладені в главі V.

I-26.2 Результат команди в естафетних змаганнях

I-26.2.1 Результат визначається сумарним часом проходження всіх етапів естафети учасниками команди, а місця визначаються порядком, в якому команди фінішували.

I-26.2.2 В естафетах, де відбувся загальний старт для учасників наступних етапів, що не прийняли естафету, результат команди визначається сумою часу проходження етапів всіх учасників команди (якщо інше не оговорено у Положенні). Команди, які брали участь у такому загальному старті, посідають місця після команд, які закінчили естафету й отримали результат згідно I-26.2.1.

I-26.2.3 Результат команд, які не завершили естафету не визначається, місць вони не посідають, однак Організація може встановити інший порядок визначення результатів та місць і для таких команд.

I-26.3 Абсолютний залік

I-26.3.1 Абсолютний залік проводиться у тому разі, коли на одній дистанції змагаються спортсмени різних груп з паралельним заліком у своїх групах.

I-26.3.2 Особистий результат учасника в абсолютному заліку визначається наступним чином: учасник, який належить до найбільш кваліфікованої групи, наприклад Ч21Е, отримує місце тільки в абсолютній групі. Учасники, які належать до менш кваліфікованих груп, отримують місця в абсолютній групі та у своїх групах. Особисті результати визначаються згідно I-26.1. Виконання звань та спортивних розрядів визначається для групи з абсолютним заліком.

I-26.3.3 Абсолютний залік для естафетних команд проводиться згідно I-26.3.2. При цьому належність команди до групи визначається по найбільш кваліфікованому учаснику команди.

I-26.4 Командний залік

В особисто - командних та командних змаганнях передбачається командний і/або загальнокомандний залік. Положення або інформація про змагання повинні містити конкретні та докладні відомості про порядок визначення місць, які мають посідати учасники або команди.

I-26.5 Порядок і терміни оголошення результатів

I-26.5.1 Попередні результати повинні публікуватись на арені під час змагань.

Якщо протягом однієї години після оприлюднення попередніх результатів не надійшли скарги / протести, результати вважаються остаточно затвердженими.

В разі надходження скарг / протестів результати вважаються остаточно затвердженими через 1 годину після оприлюднення рішення щодо останньої скарги або протесту.

I-26.5.2 Офіційні результати включають всіх спортсменів, що взяли участь у змаганнях. В естафеті результати повинні включати спортсменів у порядку, в якому вони змагались на дистанції, з наведенням комбінацій розсіювання.

Учасники і команди, що перебрали КЧ не отримують місць, за винятком змагань з Тр-О, рогейну, і змагань за вибором (варіант 2, див II-10.1.1.2).

I-26.5.3 Офіційні результати повинні бути якнайшвидше опубліковані та надані представникам у формі, узгодженій з Організацією.

На змаганнях II-IV рангів результати мають бути оприлюднені не пізніше 4 годин (для кваліфікаційних змагань, якщо фінали проводяться того ж дня, - не пізніше 30 хв.) після закінчення контрольного часу останнього учасника, який стартував, а протоколи повинні видаватися кожному представникові команди.

На інших змаганнях дозволяється публікування результатів шляхом вивішування протоколів на арені (у центрі) змагань.

I-26.5.4 Офіційні результати змагань II-IV рангів мають бути оприлюднені на веб-сайті змагань Організації чи Організатора не пізніше наступного дня після закінчення змагань.

I-27 ЦЕРЕМОНІЇ

I-27.1 Організатор зобов'язаний провести церемонію нагородження переможців. Порядок нагородження встановлюється в положенні про змагання.

I-27.2 На змаганнях II-IV рангів переможці та призери в особистому заліку отримують дипломи і відповідні медалі:

- за перше місце – золота (позолочена) медаль і диплом I ступеню;
- за друге місце – срібна (посріблена) медаль і диплом II ступеню;
- за третє місце – бронзова медаль і диплом III ступеню.

На інших змаганнях переможці та призери мають отримати дипломи.

I-27.3 Якщо це визначене Положенням, Організатор має провести нагородження у командному заліку.

I-27.4 На додаток до медалей та/або дипломів Організатор може вручати переможцям призи. Добір запропонованих призів може бути довільним і має враховувати вік і стать переможців і призерів.

I-27.5 Якщо два або більше учасники посіли однакові місця, кожен з них має отримати однакові медалі і/або дипломи.

I-27.6 Організатор може провести інші церемонії: відкриття, закриття, тощо.

I-27.7 Під час проведення змагань II-IV рангів на всіх церемоніях має бути присутнім представник Організації. На церемоніях змагань, що проходять під егідою ФСО України, має бути присутнім як мінімум один член Президії.

I-28 ДОКУМЕНТАЦІЯ ЗМАГАНЬ

I-28.1 Протоколи результатів

I-28.1.1 Офіційні результати змагань мають бути представлені у вигляді протоколів. Всі протоколи затверджуються підписами головного судді та головного секретаря із зазначенням їх прізвищ, імен, суддівських звань (категорій), а також печаткою Організації або Організатора.

I-28.1.2 Всі протоколи повинні містити в заголовку таку загальну інформацію:

- назву Організації та Організатора;
- назву змагань та вид програми;
- дату та місце проведення (місто, район змагань, назву карти).

I-28.1.3 Протоколи результатів індивідуальних, групових та естафетних змагань мають містити інформацію про:

- довжину дистанції, кількість КП;
- контрольний час;

• прізвище, ім'я, кваліфікацію начальника дистанції (наводиться один раз в заголовку протоколу разом з інформацією згідно з I-28.1.2 вище);

групу;

відомості про кожного учасника (команду):

- прізвище, ім'я (повністю),
- назву команди (дозволяються скорочення та аббревіатури),
- спортивну кваліфікацію,
- стартовий номер,
- характер участі у змаганнях (особисто, поза конкурсом);
- результат учасника (команди) з його складовими главами (час, штрафний час, кількість

штрафних кіл, очки тощо),

результати на кожному етапі і варіант розсіювання (для естафет);

місця та очки особистого, командного, загальнокомандного заліку;

виконання учасниками розрядних нормативів;

клас дистанції, ранг змагань, умови виконання розрядних нормативів.

I-28.1.4 Якщо учасник або команда дискваліфіковані у цьому виді змагань, в графі «Місце» протоколу результатів має бути запис: «знятий/знята» (додатково може наводитись пункт Правил, за порушення якого результат скасований. Дискваліфіковані учасники (команди) місць не посідають, а в протоколі наводяться після учасників, результат яких визначений.

I-28.1.5 Результати учасників (команд), які виступали поза конкурсом, наводять, згідно з показаними результатами в основному списку, але з відміткою «п/к» в графі «Місце».

I-28.1.6 Зведений протокол багатоетапних змагань має містити:

групу;

відомості про кожного учасника (команду):

- прізвище, ім'я (повністю),
- назву команди (дозволяються скорочення та аббревіатури),
- спортивну кваліфікацію,
- стартовий номер,
- характер участі у змаганнях (особисто, поза конкурсом);

• результати учасників (команди), при необхідності - з їх складовими частинами (результати у всіх видах, штрафний час, кількість штрафних кіл, очки тощо);

- місця;
- очки командного заліку.

I-28.1.7 Протокол командних результатів має містити:

- групу;
- назву команд (дозволяються скорочення та аббревіатури);
- результат команди з наведенням, при необхідності, його складових частин;
- місця.

I-28.1.8 Зведений протокол загальнокомандних результатів має містити:

- назву команд (дозволяються скорочення та аббревіатури);
- результати команд у кожному виді або для кожної групи з наведенням, при необхідності, їх складових частин;
- місця.

I-28.1.9 На вимогу Організації до протоколу можуть бути внесені інші відомості (наприклад, дата (рік) народження учасника, належність до спортивного товариства або клубу, прізвище тренера, тощо). Форми протоколів результатів наведені в Додатку 8.

I-28.2 Звіт ГСК

I-28.2.1 Після закінчення змагань II-IV рангів Організатор якнайшвидше (не пізніше наступного дня) має надіслати до Організації електронною поштою оперативний звіт про проведення змагань.

Форма звіту наведена в Додатку 9.

I-28.2.2 Не пізніше, ніж через тиждень після закінчення змагань II-IV рангу, що проводились під егідою ФСО України, інших змагань з дистанціями класу МСУ Організатор має надіслати до секретаріату ФСО України звіт, який має містити скомплектовані та підшиті у справу:

- титульний аркуш;
- зміст звіту (опис матеріалів);
- Положення про змагання (якщо воно видане окремо на ці змагання);
- звіт головного судді. Форма звіту наведена в Додатку 10;
- протокол мандатної комісії та оригінали іменних заявок;
- протоколи результатів змагань у хронологічній послідовності;
- акти здавання дистанцій з контрольними картами на кожну дистанцію класу МСУ;
- інформаційні бюлетені;
- протести та рішення з їх приводу з підписом голови Жюрі;
- інші відомості згідно з вимогами Організації (за необхідністю).

I-28. 3 Звіт контролера

Контролер після закінчення змагань подає Організації письмовий звіт із загальною оцінкою змагань, а також пропозиції щодо оцінки роботи ГСК.

ГЛАВА II. ОРІЄНТУВАННЯ БІГОМ

В цій главі Правил наведені вимоги на додаток до загальних, викладених у главі I «Загальні вимоги» Правил, а також технічні вимоги до карт, дистанцій, легенд і обладнання КП змагань з орієнтування бігом. В основному ці вимоги стосуються змагань в заданому напрямку.

На додаток до вимог розділу I-11 глави I «Загальні вимоги» під час вибору місцевості для дистанції в заданому напрямку відповідної довжини слід користуватись Лейбницькою конвенцією IOF (див. в Додаток 4), та рекомендаціями IOF та СТК ФСО України.

II-1 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ СОБ

II-1.1 Загальні вимоги щодо інформації про змагання викладені в I-7 глави I «Загальні вимоги».

II-1.2 Для змагань СОБ III–IV рангів в бюлетені 2 рекомендується додатково наводити:

загальний список легенд КП, встановлених на місцевості.

розмір легенд дистанцій класу МСУ, що видаються окремо на пре-старті.

В будь-якому випадку ця інформація має бути надана до початку наради представників команд на змаганнях II рангу і для дистанцій класу МСУ на інших змаганнях.

II-2 ЕКІПРУВАННЯ УЧАСНИКІВ НА ЗМАГАННЯХ СОБ

II-2.1 Загальні вимоги щодо екіпування учасника викладені в I-9.4 глави I «Загальні вимоги».

II-2.2 У змаганнях з орієнтування бігом добір спортивної форми та взуття учасників вільний. Організатор має право вводити обмеження щодо форми та взуття з міркувань безпеки учасників чи дотримання правил захисту навколишнього середовища.

II-2.3 Стартовий номер має бути закріплений на грудях учасника.

II-3 СТАРТ ЗМАГАНЬ СОБ

II-3.1 Загальні вимоги щодо процедури жеребкування та старту викладені в розділах I-13 і I-15.

II-3.2 У змаганнях з роздільним стартом рекомендується дотримуватись таких стартових інтервалів:

- на марафонській та довгій дистанціях – 3 хвилини;
- на середній та подовженій дистанціях – 2 хвилини;
- на короткій дистанції – 1 або 2 хвилини;
- в спринті – 1 хвилина.

II-3.3 На змаганнях з роздільним стартом і великою кількістю учасників дозволяється ПВК влаштовувати перед технічним стартом. При цьому учасники можуть брати свої карти тільки після сигналу старту.

II-4 КАРТА СОБ

II-4.1 Карта з орієнтування бігом, нанесення дистанцій та будь-які додаткові позначення повинні відповідати вимогам «Умовних знаків для спортивних карт» ISOM 2001 та «Умовним знакам спортивних карт для спринту» ISSOM 2007 або актуальною їх версією.

II-4.2 Дозволяється друкування карт на кольоровому принтері або цифровий офсетний друк. При цьому слід впевнитись, що вимоги розбірливості карти будуть дотримані. На змаганнях II-IV рангів перед початком тиражування зразки друку карт мають бути узгоджені Організатором з Контролером. Вони обидва несуть відповідальність за якість друку карт.

Інші відхилення від вимог нормативних документів, наведених в II-4.1 вище, дозволяються для змагань II-IV рангу, що проводяться під егідою ФСО України тільки за погодженням з СТК ФСО України, для інших змагань – з Інспектором.

II-4.3 Якість карти повинна забезпечувати рівні умови для всіх учасників змагань. Всі неточності та зміни, які виявлені на місцевості після видання, мають бути внесені у карти до видавання учаснику, якщо вони можуть вплинути на результати змагань. Внесення змін вручну на змаганнях II-IV рангу не дозволяється. Пропонувати учаснику самостійно вносити виправлення з контрольної карти забороняється.

II-4.4 Основний масштаб карт для змагань з орієнтування бігом:

- на довгій і марафонській дистанціях – 1:15000;
- на середній і подовженій дистанціях – 1:10000;
- на короткій дистанції – 1:10000 або 1:7500;

у спринті – 1:5000 або 1:4000.

Масштаб карти у змаганнях з естафет має відповідати масштабу карти відповідної дистанції. Наприклад, для спринтерської естафети масштаб карти має бути 1:5000 або 1:4000. Виняток: коли естафета проводиться на довгих дистанціях, дозволяється масштаб 1:10000.

II-4.5 Якщо для карти застосовується основний масштаб 1:15000, для вікових груп М/Ж45 і старших, а також молодших вікових груп (до 16 років) має бути застосований основний масштаб 1:10000. Контролер (Інспектор) змагань може дозволити використання масштабу 1:10000 також для вікових груп М/Ж35-40.

Використання карт з іншим масштабом і перетином рельєфу горизонталями дозволяється для змагань II-IV рангу, що проводяться під егідою ФСО України, тільки за погодженням з СТК, для змагань інших рангів – за погодженням з інспектором або головним суддею.

II-4.6 Карти змагань II рангу та карти дистанцій класу МСУ на інших змаганнях повинні бути захищені Організатором від намокання та пошкоджень.

II-4.7 Рекомендується застосовувати карту розміром не більше необхідного учаснику для подолання дистанції. Дозволяється проводити змагання зі зміною карти.

II-4.8 Позарамкове оформлення карти має, як правило, містити:

- назву карти (географічну або історичну) та області (території), де вона розташована;
- масштаб та перетин рельєфу;
- рік видання;
- напис «Спортивне орієнтування»;
- пояснення всіх особливих або спеціальних об'єктів;
- відомості про власність або замовника карти;
- ім'я та прізвище авторів;
- посилання на базові матеріали, у випадку їх використання (у тому числі посилання на авторів та рік видання раніше складених карт цієї місцевості);
- три клітини розміром не менше 18×18мм (для резервної відмітки компостерами в разі використання електронної відмітки SportIdent та подібних).

II-4.9 Дистанції змагань II-IV рангів, а також класу МСУ мають бути надруковані на карту разом з картою з урахуванням вимог II-4.2.

II-4.10 В разі нанесення дистанцій на карту вручну, дистанції мають бути нанесені на карту червоним кольором. Дозволяється наносити дистанцію фіолетовим кольором, якщо це поліпшує читання дистанції учасниками.

II-4.11 На карту наносять позначення групи (дистанції), варіант розсіювання (в разі необхідності) та наступні знаки дистанції:

.1 У заданому напрямку - точку початку орієнтування; кола КП та їх номери у порядку проходження; розмічені ділянки, фініш і з'єднувальні лінії. Наносять також інші технічні умовні знаки: пункти харчування, медичної допомоги і зазначені в I-10.4 і I-10.5 глави I «Загальні вимоги» Правил. З'єднувальні лінії можуть містити зломи для показу обходу непрохідних перешкод та проходів у них.

.2 У змаганнях за вибором – знаки дистанції згідно з вимогами II-10.2.1 нижче. В разі необхідності разом з кодом КП зазначають кількість балів («вартість КП»). Наносять також інші технічні умовні знаки: пункти харчування, медичної допомоги і зазначені в I-10.4 і I-10.5.

.3 На розміченій дистанції - тільки точку початку орієнтування (місце старту). На змаганнях з дистанціями масових розрядів дозволяється наносити місце фінішу, якщо воно не збігається з місцем старту.

II-5 ДИСТАНЦІЯ СОБ

II-5.1 Дистанція змагань з орієнтування бігом повинна плануватися так, щоб:

- для успішного її подолання були однаково потрібні, як фізична підготовка, так і вміння орієнтуватись;
- були забезпечені рівні умови боротьби для всіх учасників.

Всі дистанції повинні вимагати від учасників застосування широкого діапазону техніки орієнтування з урахуванням їх віку та кваліфікації.

Імовірні шляхи руху не мають виходити за межі карти.

II-5.2 При планування дистанцій слід керуватися Лейбницькою конвенцією IOF (див. Додаток 4).

II-5.3 Довжина дистанції у змаганнях у заданому напрямку визначається по карті шляхом вимірювання та підсумовування відрізків: технічний старт - КП - фініш (без урахування рельєфу місцевості) з відхиленнями тільки для обходу найкоротшим шляхом непрохідних перешкод (високі паркани, озера, непрохідні скелі тощо) і районів, заборонених для руху з урахуванням розмічених ділянок.

У змаганнях на розміченій дистанції вимірюють довжину фактично прокладеної дистанції на карті.

II-5.4 Рекомендований загальний набір висоти, визначений, як підйом вздовж найкоротшого логічного маршруту, має не перевищувати 4% його довжини.

II-5.5 У кваліфікаційних (відбіркових) змаганнях дистанції паралельних забігів мають бути максимально близькими за довжиною і складністю.

II-5.6 В індивідуальних змаганнях у заданому напрямку з метою розсіювання можуть плануватися варіанти дистанції з різним порядком проходження КП, але всі учасники остаточно мають подолати однакову сумарну дистанцію.

II-5.7 Параметри дистанції мають обиратися з урахуванням масштабу змагань, особливостей місцевості, віку, статі, фізичної й технічної підготовленості учасників, а також кліматичних та погодних умов.

Очікуваний час переможців індивідуальних змагань наведений у табл. II-5.7. Відхилення від ОЧП, наведені в таблиці, чи інші вимоги Правил мають бути узгоджені на змаганнях II-IV рангів з контролером (інспектором) змагань і наведені в інформації про змагання.

II-5.8 На будь-яких дистанціях можуть проводитися естафети. Також можуть проводитися комбіновані естафети, наприклад, два етапи – спринт та два – середні дистанції.

Очікуваний час переможця на етапі в естафетах на відповідних дистанціях може складати відносно наведеного в табл. II-5.7:

- у спринті й на коротких дистанціях 100%;
- на середніх дистанціях 75 – 100%;
- на подовжених дистанціях 50 – 70%;
- на довгих дистанціях:
 - 30 - 40 хвилин на етап (90-105 хвилин на 3-етапну естафету) для груп ЧЖ20, ЧЖ21Е;
 - 50 – 60% для інших груп.

Таблиця II-5.7. Орієнтування бігом.

Рекомендовані групи і ОЧП переможця індивідуальних змагань у хвиликах

Група	Вид дистанцій за довжиною					
	Спринт	Коротка	Середня	Подовжена	Довга	Марафонська
ЧОЛОВІКИ						
Ч10	10	12	15	20	25	-
Ч12	10	12	15	20	25	-
Ч14	12	15	20	30	35	-
Ч16	12 – 15	20	25	35	45	55
Ч18	12 – 15	20	25	45	60	70
Ч20	12 – 15	20	25	50	70	105
Ч21Б ¹	12 – 15	20	30	45	55	60
Ч21А ²	12 – 15	20	35	50	75	105
Ч21Е ³	12 – 15	25	25 / 35 ⁴	60	90 – 100	140
Ч35	15	25	35	60	70	105
Ч40	15	20	35	55	65	95
Ч45	15	25	35	50	60	85
Ч50	15	20	30	45	55	75
Ч55	15	20	30	40	50	70
Ч60	15	20	30	40	50	70
Ч65	15	20	30	40	50	65

Група	Вид дистанцій за довжиною					
	Спринт	Коротка	Середня	Подовжена	Довга	Марафонська
Ч70	15	20	30	40	50	-
Ч75	15	20	30	40	50	-
Ч80	15	20	30	40	50	-
Ч85	15	20	30	40	50	-
ЖІНКИ						
Ж10	10	12	15	20	25	-
Ж12	10	12	15	20	25	-
Ж14	10 – 12	20	25	30	35	-
Ж16	12 – 15	20	30	35	40	45
Ж18	12 – 15	20	30	45	50	60
Ж20	12 – 15	20	25	40	55	90
Ж21Б ¹	12 – 15	20	30	40	50	65
Ж21А ²	12 – 15	25	35	45	55	75
Ж21Е ³	12 – 15	25	25 / 35 ⁴	45	70 – 80	110
Ж35	15	20	30	45	55	75
Ж40	15	20	30	40	50	70
Ж45	15	20	25	35	45	65
Ж50	15	20	25	35	45	60
Ж55	15	20	25	35	45	50
Ж60	15	20	25	35	45	45
Ж65	15	20	25	35	45	40
Ж70	15	20	25	35	45	-
Ж75	15	20	25	35	45	-
Ж80	15	20	25	35	45	-
Ж85	15	20	25	35	45	-

¹ Групи Ж21Б, Ч21Б розраховані на дистанції класу І та масових розрядів і на спортсменів, що займаються спортом нерегулярно.

² Групи Ж21А, Ч21А розраховані на дистанції класу КМСУ та на спортсменів, що займаються спортом систематично.

³ Групи Ж21Е, Ч21Е розраховані на дистанції класу МСУ.

⁴ В ОЧП, наведеному дробом, перша цифра визначає час в кваліфікації, друга цифра визначає час у фіналі (з кваліфікацією чи без).

Примітка: Для інших груп (наприклад, Ч15) ОЧП визначається як проміжний між наведеними у таблиці. Змагання на дистанціях для груп, де ОЧП не визначений, проводити не рекомендується.

II-5.9 В естафеті має застосовуватися розсіювання. Порядок проходження КП на етапах може бути різним, але остаточно всі команди мають подолати однакову сумарну дистанцію.

Дозволяється планування дистанцій з істотно різною довжиною етапів, при цьому всі команди повинні долати етапи різної довжини в однаковому порядку.

Остання частина дистанції останнього етапу має бути однаковою для всіх учасників цього етапу.

II-5.10 Дистанції нічних змагань рекомендується планувати простішими й коротшими, щоб ОЧП складав 40 – 80% від наведеного в табл. II-5.7.

II-5.11 На дистанціях з ОЧП більше 30 хв. мають бути передбачені пункти підживлення приблизно через 25 хвилин руху по дистанції з очікуваною швидкістю переможця. За особливих умов (сильна спека) пункти підживлення мають бути обладнані також на коротших дистанціях. Щонайменше має бути запропонована чиста вода відповідної температури. За наявності інших напоїв, вони мають чітко розрізнятися за маркуванням.

II-6 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ СОБ

II-6.1 Місцезнаходження знаку КП на змаганнях у заданому напрямку і за вибором пояснюється легендами, які надаються у вигляді символів (піктограм) відповідно до «Опису легенд контрольних пунктів (КП)» 2005 року.

II-6.2 На змаганнях II-IV рангів легенди КП, надані у порядку проходження для кожної дистанції, мають бути надруковані або прикріплені на лицьовому боці карти.

II-6.3 Крім того, на змаганнях II-IV рангів учасникам мають бути надані легенди окремо для кожної дистанції при роздільному старті або старті з переслідуванням – на пре-старті або у стартовому коридорі але не раніше.

II-6.4 На інших змаганнях вимоги II-6.2 - II-6.3 мають рекомендований характер (крім змагань з розсіюванням). Дозволяється до старту наводити загальний список легенд і окремі порядки відвідування КП кожної дистанції.

II-7 ПОСТАНОВКА Й ОБЛАДНАННЯ КП СОБ

II-7.1 На місцевості обладнують початок орієнтування, контрольні пункти, розмічені ділянки, а також для змагань на розміченій дистанції - пункт оцінки і відмітки останнього КП.

II-7.2 Місцезнаходження знаку КП має точно відповідати його легенді. Знак КП має бути встановлений таким чином, щоб учасник бачив його у момент, коли він досягне відповідного орієнтиру. Присутність учасника, який робить відмітку, не повинна істотно допомагати іншим учасникам знайти КП.

II-7.3 Контрольні пункти мають бути розташовані на місцевості:

- не ближче 30 м (15 м у спринті) один від одного, якщо вони знаходяться на об'єктах суттєво різного типу;
- не ближче 60 м (30 м у спринті) один від одного, якщо вони знаходяться на однотипних об'єктах;
- не ближче 150 м від краю карти, якщо КП не відокремлені від краю карти чітким лінійним орієнтиром – шосе, рікою тощо.

Відстань між КП слід вимірювати по прямій і ні в якому разі не як найкоротший шлях в обхід непереборних перешкод.

II-7.4 На змаганнях II-IV рангів у заданому напрямку рекомендується позначати розмічені ділянки коридором, огороженим суцільною стрічкою.

II-7.5 На КП має бути знак у вигляді тригранної призми з розмірами граней 30×30 см. Кожна грань знаку ділиться діагоналлю на два поля: верхнє – біле, нижнє - оранжеве (PSM 165).

II-7.6 Всі КП, для яких існують проблеми збереження, повинні охоронятися. За відсутності суддів рекомендується:

- на змаганнях II-IV рангів передбачати захист обладнання від вандалізму та розкрадання;
- на інших змаганнях робити безпосередньо біля КП підсипку (конфетти) для визначення місця його розташування в разі зникнення.

II-7.7 Кожному КП надається код у вигляді числа, починаючи з 31. Числа, які можна переплутати (66, 99, 86, 68, 98, 89 тощо) слід підкреслювати горизонтальною лінією, щоб однозначно вказати на верх і низ позначення. Цифри коду наносяться жирним шрифтом темного кольору на світлому тлі, висота цифр має становити не менше 3 см.

II-7.8 На змаганнях II-IV рангів та інших змаганнях з дистанціями класу МСУ коди мають бути нанесені так, щоб учасник бачив їх не раніше моменту відмітки на КП.

II-7.9 КП мають обладнуватися засобами відмітки: електронними засобами; компостерами для нанесення проколів на контрольній картці учасника; компостерами, що дозволяють зробити прокол карти і одночасно маркувати його відбитком штампеля (для змагань на розміченій дистанції); кольоровими олівцями, фломастерами, маркерами, ручками різних типів тощо, які встановлюють у безпосередній близькості від знаку КП. Кількість засобів має бути такою, щоб не викликати затримки учасників під час відмітки.

II-7.10 Всі КП однієї дистанції мають бути обладнані однаково. Зразок обладнання КП рекомендується:

- продемонструвати під час модельних змагань на змаганнях II-IV рангів (див. I-12);
- встановити біля місця старту на інших змаганнях.

II-8 ФІНІШ ЗМАГАНЬ СОБ

II-8.1. Загальні вимоги щодо процедури фінішу, передачі естафети і хронометражу викладені в I-17 глави I «Загальні вимоги».

II-8.2 Останні 20 м фінішного коридору мають бути:

- прямими;
- не менше ніж 1,5 м завширшки при роздільному старті; або
- не менше ніж 3 м завширшки при загальному старті чи старті з переслідуванням; та
- огороженими з обох боків.

На змаганнях з великою кількістю учасників без застосування електронної відмітки рекомендується звуження фінішного коридору із забороною обгону за 20 - 50 м до лінії фінішу.

II-8.3 Пункт передачі естафети має бути обладнаний як коридор 20 – 30 м довжиною та 5 – 10 м завширшки, позначений плакатом (тумбами) з написом «Фініш» або станцією «фініш» із знаком КП. Має бути передбачене місце для учасників, що чекають передачі естафети.

II-8.4 Місце фінішу і пункт передачі естафети мають бути розташовані таким чином, щоб учасника, який фінішує, було видно не менше ніж за 50 м, і щоб ця ділянка дистанції не була схилом або крутим підйомом та не мала крутих поворотів.

II-9 КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС НА ЗМАГАННЯХ СОБ

КЧ визначається згідно з розділом I-18. Окрім того, у змаганнях в заданому напрямку з орієнтування бігом встановлюється більш чіткий контрольний час, рівний для всіх вікових груп:

у спринті – 50 хв.; на короткій дистанції – 60 хв.; на середній дистанції – 70 хв.

II-10 ЗМАГАННЯ СОБ ЗА ВИБОРОМ

II-10.1 Загальні положення

II-10.1.1 Проводяться два варіанти змагань за вибором, у яких учаснику:

1. Варіант 1 - слід відвідати якнайшвидше визначену суддями кількість КП.
2. Варіант 2 - за визначений контрольний час слід набрати максимальну кількість очок за відвідані КП, при цьому кожний КП оцінюється певною кількістю очок (як правило, від 1 до 5) у залежності від його відстані від центру змагань та складності розташування. За перевищення КЧ учаснику призначається штраф, розмір якого визначається Положенням. Рекомендується призначати 1 штрафне очко за кожну повну або неповну хвилину перевищення КЧ.

II-10.1.2 Вибір КП та послідовність їх проходження в обох варіантах визначається учасником. Неодноразовий вихід на той самий КП зараховується один раз.

II-10.1.3 Загальні вимоги щодо місцевості, жеребкування, старту, фінішу і хронометражу, легенд КП, засобів відмітки, призначення контрольного часу, дискваліфікації учасників, визначення результатів змагань викладені в главі I «Загальні вимоги». Технічні вимоги до карт, дистанцій, обладнання КП і фінішу викладені в II-4 ÷ II-7 вище.

II-10.2 Карта. Змагання СОБ за вибором

II-10.2.1 На карту наносять: точку початку орієнтування; всі КП, які є у районі змагань, та їх позначення; місце фінішу, розмічені ділянки.

При великій кількості КП та груп дозволяється наносити на карту тільки ті КП, що використовуються для кожної окремої групи.

II-10.2.2 Якщо КП оцінюється різною кількістю очок, рекомендується в дужках після позначення КП наносити його «вартість» – кількість очок, які будуть нараховані за відвідання цього КП, наприклад, 34 (3).

«Вартість» КП має бути доведена до відома учасників в технічній інформації про змагання.

II-10.3 Дистанція. Змагання СОБ за вибором

II-10.3.1 КП мають бути розташовані так, щоб була можливість вибору рівнозначних шляхів із заданою кількістю КП або з максимальною кількістю очок.

II-10.3.2 Кількість розташованих у районі змагань КП має бути більшою за ту, яка має бути пройденою для варіанту 1 (див. II-10.1.1.1 вище), або яку може пройти переможець протягом зазначеного КЧ для варіанту 2 (див. II-10.1.1.2).

II-10.4 Фініш. Змагання СОБ за вибором

Організатору слід визначати КП, який учасники мають відвідати останнім, а інструкцію про це наводити в технічній інформації про змагання. Коридор з останнього КП на фініш облаштовується як на змаганнях у заданому напрямку (див. II-8.2 вище).

II-11 РОЗМІЧЕНА ДИСТАНЦІЯ СОБ

II-11.1 Змагання на розміченій дистанції з орієнтування бігом схожі зі змаганнями з орієнтування на лижах, вимоги до яких викладені в розділі III-10 глави III «Орієнтування на лижах».

II-11.2 Загальні вимоги до процедур жеребкування, старту, фінішу, визначення результатів викладені в главі I «Загальні вимоги».

II-11.3 Технічні вимоги до місцевості, карт, дистанцій, обладнання КП і фінішу викладені в розділах II-4, II-5, II-7, II-8 вище.

II-11.4 Трасу змагань на розміченій дистанції слід позначати добре помітними прапорцями або папером, при необхідності - різного кольору (наприклад, для різних груп). Кількість прапорців має забезпечувати чітке розуміння учасниками напрямку руху (орієнтовно 50 – 200 шт. на 1 км дистанції).

ГЛАВА III. ОРІЄНТУВАННЯ НА ЛИЖАХ

В цій главі Правил наведені вимоги на додаток до загальних, викладених в главі I «Загальні вимоги», а також технічні вимоги до карт, дистанцій, обладнання КП змагань з орієнтування на лижах.

Основна частина вимог стосується змагань з орієнтування на лижах у заданому напрямку з додатком вимог до розміченої дистанції, змагань за вибором, скіоатлону (див Додаток 16).

При подоланні дистанції учасники можуть користуватися будь-якими стилями лижного ходу, якщо обмеження не передбачені Положенням або інформацією про змагання.

III-1 ЕКІПРУВАННЯ УЧАСНИКІВ НА ЗМАГАННЯХ СОЛ

III-1.1 Вимоги щодо форми учасників викладені в I-9.4 глави I «Загальні вимоги».

III-1.2 Учасники повинні використовувати або нести їх власні лижі й палки від старту через всі КП до фінішу. Однак, дозволяється замінювати або залишати поламаний чи пошкоджений інвентар на дистанції.

У змаганнях на розміченій дистанції учасник повинен проходити штрафне коло з тим самим спорядженням, що й основну дистанцію.

III-1.3 Стартовий номер має бути закріплений на нозі учасника. Розмір стартового номера, на відміну від вимог I-9.4.2, має бути не більшим за 20 × 24 см. Цифри мають бути нанесені темним жирним шрифтом на світлому тлі й мати висоту не менше 10 см. Забороняється підвертати чи обрізати номери.

III-1.4 На змаганнях II-IV рангів для кожної команди має бути забезпечена можливість замінити лижі, кріплення, черевики, лижні палки тощо в районі старту, фінішу, а на довгій чи марафонській дистанціях – на технічному пункті дистанції. Такий пункт може бути обладнаний на визначеному КП або на розміченому відрізьку дистанції. Лижний інвентар може бути замінений учасником тільки у цих місцях і тільки самостійно. Ніхто, навіть тренер, не може допомагати спортсмену.

Організатор повинен організувати транспортування запасного спорядження учасників на технічний пункт. Кількість і тип технічних пунктів зміни екіпування слід повідомити в бюлетені №2.

III-2 МІСЦЕВІСТЬ ЗМАГАНЬ СОЛ

III-2.1 Загальні вимоги до місцевості змагань викладені в I-11 глави I «Загальні вимоги».

III-2.2 Місцевість для змагань з орієнтування на лижах має бути придатною для прокладання мережі лижень і випробування учасників на майстерність володіння лижною технікою і навичками орієнтування.

III-2.3 Під час вибору місцевості для дистанції в заданому напрямку відповідної довжини слід користуватись Лейбницькою конвенцією IOF (див. Додаток 4) рекомендаціями IOF та ФСО України.

Слід використовувати існуючі лижні стадіони з їхньою системою трас. Слід враховувати також наявність поблизу арени змагань теплового приміщення або іншої можливості для переодягання учасників.

III-3 СТАРТ ЗМАГАНЬ СОЛ

III-3.1 Загальні вимоги щодо процедур жеребкування та старту викладені в розділах I-13 і I-15 глави I «Загальні вимоги».

III-3.2 При роздільному, груповому старті і старті з переслідуванням місце старту має бути обладнаним таким чином, щоб одночасно пліч о пліч могли стартувати два або більше (в разі необхідності) учасники. Перші 100 – 200 м дистанції мають мати ширину щонайменше три метри.

III-3.3 У змаганнях з роздільним стартом рекомендується дотримуватись таких стартових інтервалів:

- на марафонській дистанції – 3 хвилини;
- на середній, подовженій та довгій дистанціях – 2 хвилини;
- на короткій дистанції – 1 або 2 хвилини;
- в спринті – 1 хвилина.

У скіоатлоні при великій кількості учасників можливе застосування 30-секундного стартового інтервалу.

III-3.4 Загальний старт застосовується для естафет, а також рекомендується для марафонської та середньої дистанцій. При загальному старті місце старту слід обладнати наступним чином:

- стартовий простір має бути широким;
- лижня для кожного учасника повинна мати ширину щонайменше 1,5 м;

- зі стартової лінії протягом перших 100 – 200 метрів мають бути прокладені паралельні лижні, які учасникам заборонено лишати і по яких заборонено рухатись вільним стилем. Кінець цієї зони слід чітко позначити кольоровою лінією, а після неї має пролягати широка ділянка без лижень довжиною щонайменше 100 м;

- на перших 500 м дистанція не повинна мати звужень, різких поворотів, крутих спусків;
- на нерівній місцевості лінію старту слід розташовувати таким чином, щоб учасникам були забезпечені рівні умови;

- якщо не вистачає місця для організації старту пліч-о-пліч, дозволяється організувати старт у дві або більше шеренг з відстанню між шеренгами щонайменше 4 м. Учасники, що знаходяться в різних шеренгах, стартують одночасно. Розподіл по шеренгах визначається організаторами, наприклад, жеребкуванням або з урахуванням попередніх результатів.

III-3.5 В змаганнях з роздільним стартом учасник має отримати карту за 15 секунд до старту у спринті і за одну хвилину на інших дистанціях. У змаганнях із загальним стартом кожний учасник має отримати карту за 15 секунд до старту. У змаганнях з переслідуванням учасник має отримати карту у стартовому коридорі не раніше 1 хвилині до свого старту.

Учасникам, що стартували раніше свого стартового часу, до результату слід додати 2 хвилини штрафного часу.

III-3.6 На змаганнях II-IV рангів, якщо перед стартом з переслідуванням склалися несприятливі погодні умови, наприклад, сильний снігопад, і учасники, що стартують першими, можуть опинитись у нерівних умовах, Організатор разом з контролером можуть прийняти рішення відкласти старт.

Як альтернатива, може бути застосований роздільний старт. В такому випадку порядок старту має відповідати вимогам до фінальних змагань згідно з I-13.8 глави I «Загальні вимоги».

III-3.7 На змаганнях II-IV рангів у разі невеликої кількості снігу, якщо неможливе дотримання мінімальних вимог для розсіву при загальному старті, загальний старт має бути замінений на роздільний старт.

III-4 КАРТА СОЛ

III-4.1 Карта з орієнтування на лижах, знаки дистанцій та будь-які додаткові позначення мають відповідати вимогам «Умовних знаків для карт з орієнтування на лижах» УЗ ФСОУ-ISSkiOM 2012.

III-4.2 Дозволяється друкування карт на кольоровому принтері, цифровий офсетний друк тощо.

Відхилення від вимог УЗ ФСОУ-ISSkiOM 2012 дозволяються для змагань II-IV рангу, що проводяться під егідою ФСО України, тільки за погодженням з СТК, для інших змагань – з Інспектором.

III-4.3 Основний масштаб карт для змагань на лижах має становити:

- на довгій і марафонській дистанціях – 1:15000. Дозволяється масштаб 1:12500;
- на середній і подовженій дистанціях – 1:10000. Дозволяється масштаб 1:7500;
- на короткій дистанції – 1:7500;
- у спринті – 1:5000.

Масштаб карти у змаганнях з естафет має відповідати масштабу карти відповідної дистанції але не перевищувати 1:10000. Наприклад, для спринтерської естафети масштаб карти має бути 1:5000, а для естафети на довгій дистанції – 1:10000.

III-4.4 Розмір карти на змаганнях з орієнтування на лижах має не перевищувати формату A4 (210×297мм). Карти змагань II рангу та дистанцій класу МСУ інших змагань мають бути захищені Організатором від намокання.

III-4.5 На карту наносять позначення групи (дистанції), варіант розсіювання (в разі необхідності) і знаки дистанції, а саме:

.1 у заданому напрямку - точку початку орієнтування; КП та їх номери у порядку проходження; розмічені ділянки, фініш і з'єднувальні лінії. Наносять також інші технічні умовні знаки: пункти харчування, медичної допомоги і зазначені в I-10.4 і I-10.5 глави I «Загальні вимоги».

Номер КП позначається разом з кодом, наприклад, 5-34. З'єднувальні лінії можуть містити зломи для показу обходу непереборних перешкод та проходів у них.

.2 у змаганнях за вибором – знаки дистанції згідно з вимогами II-10.2.1 глави II «Орієнтування бігом». Наносять також інші технічні умовні знаки: пункти харчування, медичної допомоги і зазначені в I-10.4 і I-10.5 глави I «Загальні вимоги».

III-4.6 До карт з орієнтування на лижах застосовні вимоги, викладені в II-4.5, II-4.8 і II-4.9 глави II «Орієнтування бігом».

Примітка: резервні клітини для електронної відмітки згідно з II-4.8 не слід розміщувати на карті. Для цього рекомендується застосовувати контрольну картку по типу зразка 3 Додатку 7.

III-5 ДИСТАНЦІЯ СОЛ ТА ЇЇ ОБЛАДНАННЯ

III-5.1 Змагання проводяться, як правило, за наявності стійкого снігового покриву. На місцевості мають бути прокладені лижні з різними швидкісними якостями у достатній кількості, які наносяться на карту, при цьому дистанції планують таким чином, щоб учасники не були змушені прокладати лижню на ймовірних напрямках руху.

Вимоги до ширини і якості лижень вимкладені в УЗ ФСОУ-ISSkiOM 2012. Лижні мають відповідати застосовним до них умовним знакам. При загальному старті, як мінімум перші два КП дистанції мають бути сплановані так, щоб уникнути руху учасників по вузьких лижнях у протилежних напрямках.

III-5.2 ОЧП груп на дистанціях індивідуальних змагань мають відповідати значенням, наведеним в табл. III-5.2.

Таблиця III-5.2. Орієнтування на лижах.

Рекомендовані групи і ОЧП переможця індивідуальних змагань у хвилинах

Група	Вид дистанцій за довжиною					
	Спринт	Коротка	Середня	Подовжена	Довга	Марафонська
ЧОЛОВІКИ						
Ч12	10	15	20	25	-	-
Ч14	10-15	25	25-30	30-40	45-50	-
Ч16		25	30-35	35-45	45-50	60
Ч18		25	30-35	45-55	55-65	110-120
Ч20		25	30-35	45-55	70-75	100-120
Ч21Б ¹		25	40	50	65	110-120
Ч21А ²		25	40	50	75	120-130
Ч21Е ³		25	40-45	60-70	95 – 100	150-165
Ч35		25	40	50	70	120-130
Ч40		25	40	50	65	110-120
Ч45		25	35	45	60	110
Ч50		25	35	45	55	100
Ч55		25	30	45	50	90
Ч60		25	30	40	50	80
Ч65		25	30	40	50	70
Ч70	25	30	40	50	-	
ЖІНКИ						
Ж12	10	15	20	25	-	-
Ж14	10-15	20	30	30-40	35-45	-
Ж16		20	30-35	35-45	40-50	55-65
Ж18		20	30-35	40-45	45-50	65-80
Ж20		20	25-35	40-45	60-65	80-100
Ж21Б ¹		20	30-40	50	45	95-105
Ж21А ²		20	25-35	55	50-55	100-110
Ж21Е ³		25	40-45	60 – 70	75-90	120-130
Ж35		25	35	40-45	55	100-110
Ж40		25	35	40-45	50	100
Ж45		25	30	40	45	90
Ж50		25	30	40	45	80
Ж55		20	30	40	45	70
Ж60		20	25	40	45	65
Ж65		20	25	40	45	60
Ж70	20	25	40	45	-	

¹ Групи Ж21Б, Ч21Б розраховані на дистанції класу першого та масових розрядів і на спортсменів що займаються спортом нерегулярно.

² Групи Ж21А, Ч21А розраховані на дистанції класу КМСУ та на спортсменів що займаються спортом систематично.

³ Групи Ж21Е, Ч21Е розраховані на дистанції класу МСУ

Примітка: для інших груп (наприклад, Ж17) ОЧП визначається як проміжний між наведеними у таблиці.

Змагання на дистанціях для груп, де ОЧП не визначений, проводити не рекомендується.

III-5.3 Довжину дистанцій слід наводити в одному з двох варіантів:

1. шляхом вимірювання та підсумовування відрізків: старт–КП–фініш (без урахування рельєфу місцевості) з відхиленнями тільки для обходу найкоротшим шляхом непереборних перешкод (високі паркани, озера, непереборні скелі тощо) і районів, заборонених для руху з урахуванням розмічених ділянок;

2. уздовж найкоротшого оптимального шляху від старту через усі КП до фінішу з урахуванням розмічених ділянок.

Обраний спосіб вимірювання довжини слід вказати в Бюлетені 2.

III-5.4 Загальний набір висоти слід вимірювати уздовж найкоротшого оптимального шляху по дистанції. Рекомендований загальний набір висоти має не перевищувати 6% довжини дистанції.

III-5.5 В індивідуальних змаганнях у заданому напрямку з метою уникнення переслідування допускається застосовувати розсіювання за методом естафети одного учасника, який полягає в плануванні варіантів дистанції з різним порядком проходження КП, але наприкінці всі учасники мають подолати однакову сумарну дистанцію.

III-5.6 На будь-яких дистанціях, крім марафонської, можуть проводитися естафети.

ОЧП у спринтерських естафетах має становити 6-8 хвилин на етап. Для естафет на інших дистанціях ОЧП на етапі має становити відсоток від зазначеного в табл. III-5.2 відповідно :

- на коротких дистанціях ~75%;
- на середніх дистанціях ~50%;
- на подовжених дистанціях ~50%;
- на довгих дистанціях:
 - 30 - 35 хвилин на етап (100 хвилин на 3-етапну естафету) для груп Ж21Е і Ч21Е,
 - 30 - 35 хвилин на етап (95 хвилин на 3-етапну естафету) для груп Ж20 і Ч20,
 - 50% для інших груп.

III-5.7 В естафеті слід застосовувати розсіювання. Порядок проходження КП на етапах може бути різним, але остаточно всі команди мають подолати однакову сумарну дистанцію.

Дозволяється планування дистанцій з істотно різною довжиною етапів, при цьому всі команди мають долати етапи різної довжини в однаковому порядку. Остання частина останнього етапу має бути спланована без розсіювання для всіх учасників цього етапу.

III-5.8 Змагання II-IV рангів на середній та марафонській дистанціях можуть проводитись із загальним стартом. В цьому випадку застосовується розсіювання згідно з III-5.5 вище, а дистанція планується в декілька кіл. Для жінок, можливе застосовування розсіювання на одне коло менше, але не менше двох.

Кожне коло повинно мати мінімум один спільний КП, але бажано більше, а частина кола між цими КП має бути незалежно розсіяна.

Кінцева частина дистанції має бути однаковою для всіх учасників групи і не перевищувати 1/5 довжини всієї дистанції. Це може бути загальна частина третього кола (однак, перша частина кола має бути з розсіюванням) або коротка остання петля. Для жіночих вікових груп можуть передбачатися тільки 2 петлі, але в цьому випадку мають бути сплановані мінімум 3 незалежно розсіяні частини, що утворюють щонайменше 8 різних комбінацій дистанції.

III-5.9 Різні варіанти розсіювання не повинні істотно відрізнятися за довжиною чи набором висоти, задля дотримання максимально близького проміжного часу, і тим самим, поліпшення видовищності змагань.

III-5.10 На дистанціях з ОЧП більше 45 хвилин слід передбачати пункти підживлення приблизно через 30 хвилин руху по дистанції з очікуваною швидкістю переможця. Як мінімум, має бути запропонована вода кімнатної температури. При наявності інших напоїв, вони мають чітко розрізнятися маркуванням.

III-5.11 Під час планування дистанцій слід керуватися Лейбницькою конвенцією (див. Додаток 4).

III-5.11 КП, що розташовані на одній лижні (без додаткових позначених на карті перехресть проміж ними), мають розташовуватись не ближче 100 м один від одного.

Якщо КП знаходяться на різних лижнях або на одній лижні, але розділена перехрестям, вони мають бути розташовані не ближче 50 м один від одного.

III-5.12 Знак КП підвішують над лижнею або встановлюють поряд з нею, наприклад, на відкритій місцевості. Цифри коду наносять темним жирним шрифтом на світлому тлі, висота цифр має становити не менше 10 см.

III-5.13 Електронні засоби відмітки слід розміщувати по обидва боки лижні поблизу від знаку КП. Компостери та інші засоби відмітки слід підвішувати поряд зі знаком КП.

III-5.14 Профіль лижної траси має давати учаснику можливість без перешкод зупинитись на КП. Ширина лижні в районі КП має бути збільшена так, щоб декілька учасників могли одночасно відмічатись, або учасник мав можливість розвернутися для руху в зворотньому напрямку.

III-5.15 Решта вимог до обладнання КП співпадає з вимогами до змагань з орієнтування бігом і викладена в II-7.5, II-7.6 та II-7.7 (за виключенням розміру цифр коду).

III-6 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ СОЛ

У змаганнях з орієнтування на лижах легенди не використовуються.

III-7 ФІНІШ ЗМАГАНЬ СОЛ

III-7.1 На змаганнях II-IV рангів останній відрізок дистанції (приблизно 200 м) має бути, по можливості, прямим і мати ширину щонайменше 6 м (бажано 9 м). Останні 100 – 150 м є зоною фінішу. Початок цієї зони має бути чітко помічений кольоровою стрічкою (смугою). Зона має бути поділена щонайменше на 2 коридори шириною не менше 3 м кожний. Розмітка коридорів має бути чітко видимою, але не заважати руху на лижах (обгону). Учасник, що потрапив у зону фінішу, повинен залишатися в своєму коридорі, крім випадків обгону інших учасників.

III-7.2 Решта вимог до організації фінішу та хронометражу викладена в I-17.2 ÷ I-17.9.

III-8 КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС ЗМАГАНЬ СОЛ

КЧ визначається згідно розділу I-18 глави I «Загальні вимоги». Крім того, у змаганнях з орієнтування на лижах в заданому напрямку встановлюється контрольний час, однаковий для всіх груп:
у спринті – 50 хвилин, на довгій дистанції – 3 години.

III-9 БЕЗПЕКА УЧАСНИКІВ ЗМАГАНЬ СОЛ

III-9.1 При проведенні змагань з орієнтування на лижах мають бути вжиті загальні заходи безпеки відповідно до вимог розділу I-10 глави I «Загальні умови». Особливу увагу слід приділяти захисту від холоду згідно з I-10.11 ÷ I-10.12.

III-9.2 Після крутих спусків мають бути передбачені викати довжиною, достатньою для гальмування перед зміною напрямку бігу на лижах або зупинкою.

III-9.3 Під час планування дистанцій різних груп або тої самої дистанції з повторним використанням лижень слід уникати ситуацій протиходу учасників особливо на спусках/підйомах.

III-10 РОЗМІЧЕНА ДИСТАНЦІЯ СОЛ

III-10.1 Загальні положення

III-10.1.1 В змаганнях на розміченій дистанції учасник долає дистанцію, розмічену на місцевості, та наносить на карту місцезнаходження КП, розташованих на дистанції. Результат учасника визначається часом проходження дистанції і точністю визначення місцеположення КП на карті.

III-10.1.2 За неточність нанесення місцеположення КП на карту признається штрафний час або штрафні кола.

III-10.1.3 Загальні вимоги до проведення змагань з орієнтування на лижах на розміченій дистанції викладені в розділах III-1, III-2, III-3, III-5 та III-7 вище.

III-10.1.4 Дозволяється проводити змагання у комбінації, коли одна частина дистанції є розміченою трасою, а інша частина - дистанцією у заданому напрямку.

III-10.1.5 Вимоги безпеки у змаганнях з орієнтування на лижах викладені в III-10 вище.

На розміченій трасі перед крутими схилами додатково встановлюють знак оклику або інший виразний знак (наприклад знак 1.7 «Крутий спуск» Правил дорожнього руху України)

III-10.2 Карта. Змагання СОЛ на розміченій дистанції

Для змагань на розміченій дистанції застосовується, зазвичай, карта з орієнтування бігом (див. II-4 глави II «Орієнтування бігом»). На карті позначають тільки точку початку орієнтування (місце старту). На змаганнях з дистанціями масових розрядів дозволяється наносити місце фінішу, якщо воно не збігається з місцем старту.

III-10.3 Дистанція. Змагання СОЛ на розміченій дистанції

III-10.3.1 Траса змагань на розміченій дистанції планується таким чином, щоб для визначення місцеположення КП учаснику не потрібно було сходити з траси.

III-10.3.2 Трасу позначають добре помітними прапорцями або папером, при необхідності - різного кольору (наприклад, для різних груп). Кількість прапорців має забезпечити учаснику впевненість щодо напрямку руху (орієнтовно 20 – 100 шт. на 1 км дистанції).

III-10.3.3 Лижня може бути підготовлена, як під класичний стиль її подолання, так і під вільний стиль.

Уздовж доріг та стежок, які перетинає розмічена траса, мають бути накатані лижні сліди в межах їх видимості з траси, але не менше 30 м.

III-10.3.4 Знак КП може бути звичайною призмою згідно з вимогами II-7.5 глави II «Орієнтування бігом». Знак КП закріплюють над лижнею на такій висоті, щоб він не заважав руху учасників.

Порядк перпендикулярно лижні розміщують номер КП позначений темним жирним шрифтом на світлому тлі таким чином, щоб його було видно спереду і ззаду. Висота цифр має бути не менше 5 см.

Дозволяється розташовувати перпендикулярно лижні плоский знак КП, який має з обох боків оранжево-біле поле і цифрове позначення КП.

III-10.3.5 Позначенням КП є число, що відповідає його порядковому номеру на дистанції та умовне позначення дистанції. Якщо КП є спільним для кількох дистанцій, на ньому має бути відповідна кількість позначень КП і дистанцій.

III-10.3.6 Дистанцію зі штрафними колами рекомендується планувати петлями таким чином, щоб на одному і тому самому ПО (див. Додаток 11) оцінювалось не більше 5 КП, а ПО був розташований поблизу арени змагань.

III-10.4 Спосіб відмітки та оцінка точності нанесення КП

III-10.4.1 Спосіб відмітки

1. Під час змагань учасник наносить на карту місцеположення кожного КП на наступному КП шляхом проколювання карти з лицьового боку у відповідній точці:

- або спеціальним компостером з відбитком маркувального штемпелю;
- або власною голкою з подальшим перекреслюванням хрестом кольоровим олівцем наступного КП.

2. Місцеположення останнього КП наноситься на спеціальному пункті відмітки, який розташовують не ближче 100 м від фінішу, позначають білою табличкою з написом «Позначка останнього КП» і споряджають такими ж засобами відмітки, що і КП.

3. Може застосовуватись спрощена система: голкою без відмітки олівцем чи компостером.

III-10.4.2 Оцінка точності з призначенням штрафного часу

1. Помилка в нанесенні КП визначається відстанню між його точним положенням на карті і центром відповідного проколу.

2. Точність оцінювання проводиться суддями після фінішу учасника вимірюванням відстані між «правильним» положенням КП на карті і відповідним проколом.

III-10.4.3 Рекомендовані системи призначення штрафу наведені у Додатку 11. Дозволяється використовувати інші системи, які мають бути докладно описані в Положенні або інформації про змагання.

III-10.4.4 Оцінка точності з призначенням штрафних кіл

1. Учасник має нанести місцеположення всіх КП на карту, проколюючи її власною голкою з лицьового боку карти у відповідній точці, до приходу на ПО. Кількість проколів має дорівнювати кількості КП на відповідній ділянці дистанції.

2. Після прибуття на ПО учасник має здати свою карту суддям та пройти оціночне коло, яке є главою дистанції. За час подолання учасником оціночного кола судді визначають точність нанесення місцеположення КП по колам на зворотньому боці карти.

3. Учаснику забороняється залишати ПО до одержання оцінки, яка має повідомлятися суддею ПО або вивішуватися на інформаційному табло.

4. Суддям забороняється після оцінки показувати учаснику місце дійсного розташування КП.

.5 Проходження учасниками штрафних кіл фіксується суддею, але учасник рахує кола самостійно.

III-10.4.5 Оцінка точності нанесення КП на карту у естафеті виконується згідно з процедурою, викладеною в. III-10.4.4 вище.

III-11 ЗМАГАННЯ СОЛ ЗА ВИБОРОМ

III-11.1 Змагання за вибором з орієнтування на лижах схожі зі змаганнями з орієнтування бігом, вимоги до проведення яких викладені в II-11 глави II «Орієнтування бігом».

III-11.2 Загальні вимоги до процедур жеребкування, старту, фінішу, визначення результатів викладені в главі I «Загальні вимоги».

III-11.3 Технічні вимоги до місцевості, карт, дистанцій, обладнання КП і фінішу викладені в розділах III-2 ÷ III-7 вище.

III-12 СПОРТИВНА ЕТИКА НА ЗМАГАННЯХ СОЛ

На додаток до положень I-9.3 глави I «Загальні вимоги» учасник зобов'язаний звільнити лижню за вимогою учасника, який його доганяє, якщо лижня прокладена тільки одна і без застосування снігоходу, або траса вузька (за винятком ділянки за 100 м до фінішу і відсутності на цій ділянці паралельних лижень на змаганнях V-VI рангів).

ГЛАВА IV. ОРІЄНТУВАННЯ НА ВЕЛОСИПЕДАХ

IV-1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

В цій главі Правил наведені вимоги на додаток до загальних, викладених в главі I «Загальні вимоги».

Технічні вимоги до карт, дистанцій, обладнання КП змагань з орієнтування на велосипедах в основному застосовуються до змагань з орієнтування на велосипедах у заданому напрямку.

IV-2 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ МТБО

Інформація про змагання надається згідно з вимогами I-7 глави I «Загальні вимоги» чинних Правил.

Додатково до неї на змаганнях II-IV рангів наводяться відомості:

- в бюлетені 1 - про можливість використання громадського транспорту для доставки велосипедів до центру змагань/місць розміщення;
- в бюлетені 2 – розклад руху транспорту для доставки велосипедів і схему під'їзду на велосипеді до арени змагань.

IV-3 МІСЦЕВІСТЬ ЗМАГАНЬ МТБО

IV-3.1 Загальні вимоги до місцевості змагань зі спортивного орієнтування викладені в I-11 глави I «Загальні вимоги».

IV-3.2 Місцевість має бути придатною для проведення змагань з орієнтування на велосипедах. В районі змагань бажано мати розвинену сітку доріг і стежок різних класів.

IV-3.3 Під час вибору місцевості для дистанції в заданому напрямку відповідної довжини слід користуватися рекомендаціями ФСО України.

IV-4 ПЕРЕЇЗДИ, ТРАНСПОРТ

Особливістю змагань на велосипедах є додаткова необхідність у транспортуванні та збереженні велосипедів. В разі потреби на змаганнях II-IV рангів організатор має передбачити умови для доставки учасниками власних велосипедів до центру змагань і/або місць розміщення, а також на арену змагань.

Організатор має передбачити безпечне зберігання велосипедів у місцях розміщення та на арені змагань.

IV-5 СТАРТ І ПЕРЕДАЧА ЕСТАФЕТИ НА ЗМАГАННЯХ МТБО

IV-5.1 Загальні вимоги до процедур старту викладені в I-15 глави I «Загальні вимоги».

IV-5.2 Якщо застосовується роздільний старт на змаганнях МТБО у заданому напрямку рекомендується наступний стартовий інтервал:

- на марафонській та довгій дистанціях – 3 хвилини;
- у спринті – 1 або 2 хвилини;
- на інших дистанціях – 2 хвилини.

IV-5.3 При роздільному старті учасник має отримати свою карту за 1 хвилину до технічного старту. При загальному старті учасники отримують карту в момент технічного старту. У змаганнях з переслідуванням учасник бере карту самостійно після технічного старту.

IV-5.4 Загальний старт слід застосовувати на першому етапі в естафеті, рекомендується застосовувати на подовженій дистанції й можливо застосовувати на довгій та марафонській дистанціях.

IV-5.5 Зона загального старту має бути досить широкою, щоб забезпечити справедливий і безпечний старт. Спортсмени при загальному старті шикуються у лінію в 50 м позаду своїх велосипедів. Карти розташовують на землі перед ними, як при загальному старті з орієнтування бігом. По сигналу стартера вони беруть свої карти і біжать до велосипедів. Ніяким іншим особам не дозволяється знаходитись у зоні між учасниками і велосипедами.

IV-5.6 Передача естафети відбувається на велосипедах і здійснюється торканням.

IV-6 КАРТА МТБО

IV-6.1 Карта з орієнтування на велосипедах, знаки дистанцій та будь-які додаткові позначення мають відповідати вимогам «Умовних знаків для карт з орієнтування на велосипедах» УЗ ФСОУ-ISMTBOM 2012.

IV-6.2 Дозволяється друкування карт на кольоровому принтері, цифровий офсетний друк, тощо.

Відхилення від вимог УЗ ISMTBOM 2012 дозволяються для змагань II-IV рангу, що проводяться під егідою ФСО України, тільки за погодженням з СТК, для інших змагань – з Інспектором.

IV-6.3 Основний рекомендований масштаб карт для змагань МТБО:

- на марафонській дистанції – 1:20000;
- на довгій дистанції – 1:15000 або 1:20000;
- на подовженій дистанції – 1:15000;
- на середній дистанції – 1:10000 або 1:15000;
- на короткій дистанції – 1:7500 або 1:10000;
- у спринті – 1:5000, 1:7500 або 1:10000.

Масштаб карти у змаганнях з естафет має відповідати масштабу карти відповідної дистанції але не перевищувати 1:10000. Наприклад, для естафети на подовженій дистанції слід застосовувати масштаб карти 1:10000.

IV-6.4 Карта має не перевищувати розмірів, необхідних учасникові для подолання дистанції. В ідеалі карта повинна мати формат А4 (21 × 30 см), але в будь-якому разі не перебільшувати формат А3 (30 × 42 см). Дозволяється влаштовувати одну або дві зміни карт.

IV-6.5 На карту для МТБО наносяться позначення групи (дистанції), варіант розсіювання (в разі необхідності) та знаки дистанції, а саме:

1. У заданому напрямку - точку початку орієнтування; КП та їх номери у порядку проходження; розмічені ділянки фініш і прямі лінії, що їх з'єднують. Наносять також інші технічні умовні знаки: пункти харчування, медичної допомоги і зазначені в I-10.4 і I-10.5 глави I «Загальні вимоги». Номер КП позначається разом з кодом, наприклад, 6-44. З'єднувальні лінії можуть містити зломи для показу обходу непрохідних перешкод та проходів у них.

2. У змаганнях за вибором – знаки дистанції згідно з II-10.2.1 глави II «Орієнтування бігом». Наносять також інші технічні умовні знаки: пункти харчування, медичної допомоги і зазначені в I-10.4 і I-10.5 глави I «Загальні вимоги».

IV-6.6 Решта вимог до карт МТБО співпадає з вимогами до карт з орієнтування бігом, викладених в II-4.5, II-4.6, II-4.8, II-4.9, II-4.10 глави II «Орієнтування бігом».

Примітка: резервні клітини для електронної відмітки згідно пп. II-4.8 не слід розміщати на карті. Для цього бажано застосовувати контрольну картку по типу зразка 3 Додатку 7.

IV-7 ДИСТАНЦІЇ МТБО

IV-7.1 Параметри дистанції мають обиратися з урахуванням масштабу змагань, особливостей місцевості, віку, статі, фізичної і технічної підготовленості учасників, а також кліматичних та погодних умов, таким чином, щоб очікуваний час переможців індивідуальних змагань відповідав наведеному у табл. IV-7.1. Відхилення від ОЧП мають бути узгоджені з контролером (інспектором) на змаганнях II-IV рангів, та інспектором або головним суддею на інших змаганнях.

IV-7.2 Під час планування дистанцій слід керуватися Лейбницькою конвенцією (див. Додаток 4).

Рівень трас призначений визначати перевірку майстерності орієнтування і читання карти на швидкості змагань, здатність сконцентруватися, а також якості учасника, як велогонщика. Всі перегони мають забезпечувати вибір різних варіантів руху і максимальну безпеку для учасників.

IV-7.3 Довжину дистанцій слід наводити як довжину вздовж найкоротшого оптимального шляху від старту через КП до фінішу з урахуванням розмічених ділянок.

IV-7.4 Загальний набір висоти вимірюється вздовж найкоротшого оптимального шляху по дистанції. Рекомендується, щоб він не перевищував 6% від довжини дистанції.

IV-7.5 В індивідуальних змаганнях у заданому напрямку з метою розсіювання можуть плануватися варіанти дистанції з різним порядком проходження КП, але всі учасники наприкінці мають подолати однакову сумарну дистанцію.

IV-7.6 На будь-яких дистанціях, крім марафонської, можуть проводитися естафети.

ОЧП у естафетах має складати складати відносно наведеного у табл. IV-7.1:

- на спринтерських дистанціях – 100%;
- на коротких дистанціях 80 – 100%;
- на середніх дистанціях 50 – 70%;

- на подовжених дистанціях 40 – 60%;
- на довгих дистанціях:
 - 45 - 50 хвилин на етап (135-150 хвилин на естафету) для груп Ж21Е і Ч21Е,
 - 36 - 40 хвилин на етап (108-120 хвилин на естафету) для груп Ж20 і Ч20,
 - 30 – 50% для інших груп.

IV-7.7 В естафеті слід застосовувати розсіювання. Порядок проходження КП на етапах може бути різним, але остаточно всі команди мають подолати однакову сумарну дистанцію. Остання частина останнього етапу має бути без розсіювання.

Дозволяється планування дистанцій з істотно різною довжиною етапів, при цьому всі команди мають долати етапи різної довжини в однаковому порядку.

В середині етапу застосування розсіювання має забезпечувати приблизно однакові витрати часу на проходження різних варіантів.

IV-7.8 На дистанціях з ОЧП більше 60 хвилин слід передбачати, як мінімум, один пункт підживлення. На ньому має бути запропонована чиста вода відповідної температури. При наявності інших напоїв, вони мають чітко відрізнятися маркуванням.

Таблиця IV-7.1

Орієнтування на велосипедах.

Рекомендовані групи і ОЧП переможця індивідуальних змагань у хвиликах

Група	Вид дистанцій за довжиною					
	Спринт	Коротка	Середня	Подовжена	Довга	Марафонська
ЧОЛОВІКИ						
Ч12	15-20	20-25	25-30	-	-	-
Ч14	15-20	25-30	35-40	45-50	-	-
Ч17	15-20	30-35	40-45	50-55	60-65	-
Ч20	16-20	30-35	44-48	65-75	84-92	110-120
Ч21 ¹	20-25	30-35	55-60	75-85	105-115	110-120
Ч21Е ²	20-25	35-40	55-60	75-85	105-115	160-180
Ч40	20-25	35-40	55-60	75-85	105-115	120-140
Ч50	20-25	35-40	55-60	75-85	100-110	110-120
Ч60	20-25	35-40	45-50	50-55	60-80	80-100
ЖІНКИ						
Ж12	15-20	20-25	25-30	-	-	-
Ж14	15-20	25-30	35-40	40-45	-	-
Ж17	15-20	30-35	40-45	45-50	60-65	-
Ж20	16-20	30-35	44-48	65-75	84-92	95-105
Ж21 ¹	20-25	30-35	55-60	75-85	105-115	95-105
Ж21Е ²	20-25	35-40	55-60	75-85	105-115	140-150
Ж40	20-25	35-40	55-60	75-85	105-115	120-130
Ж50	20-25	35-40	55-60	75-85	100-110	110-120
Ж60	20-25	35-40	45-50	50-55	60-80	80-100

¹ Групи Ж21, Ч21 розраховані на дистанції класу І та масових розрядів і на спортсменів, що займаються спортом нерегулярно.

² Групи Ж21Е, Ч21Е розраховані на дистанції класу МСУ

Примітка: для інших груп (наприклад, Ж16) ОЧП визначається як проміжний між наведеними у таблиці. Змагання на дистанціях для груп, де ОЧП не визначений, проводити не рекомендується.

IV-8 ЗАБОРОНЕНІ РАЙОНИ І ШЛЯХИ НА ЗМАГАННЯХ МТБО

IV-8.1 Загальні вимоги до заборонених районів і шляхів викладені в І-10 глави І «Загальні вимоги».

IV-8.2 їзда поза дорогами та стежками заборонена, якщо інше спеціально не обумовлене Організатором.

Дозволяється рух поза шляхами по територіях, позначених одним з умовних знаків згідно з Додатком 1 УЗ ФСОУ-ISMTBOM 2012. Будь-які інші відхилення, наприклад, дозвіл нести або везти велосипед між доріжками, мають бути ясно зазначені в інформації про змагання. На змаганнях II-IV рангів контролер може вимагати у Організатора посилити дотримання цього правила через суддів-контролерів. Дистанції слід планувати таким чином, щоб мінімізувати зиск від порушення вимог цього розділу.

IV-9 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ МТБО

У змаганнях з орієнтування на велосипедах легенди не використовуються.

IV-10 ПОСТАНОВКА Й ОБЛАДНАННЯ КП НА ЗМАГАННЯХ МТБО

IV-10.1 КП зазвичай розташовують на дорогах або стежках. Знак КП має розміщуватись над дорогою або поряд з нею. Засоби відмітки мають забезпечувати можливість їх використання спортсменом не сходячи з велосипеда, тому, як правило, розміщуються на рівні керма велосипеда.

IV-10.2 КП слід розташовувати на місцевості не ближче 50 м один від одного (рекомендується 60 м). Відстань між КП вимірюється по прямій без урахування найкоротшого шляху в обхід непереборних перешкод.

IV-10.3 Цифри коду КП мають бути темного кольору на білому тлі, від 3 до 10 см у висоту і мати товщину ліній від 5 до 10 мм. Горизонтально розташовані номери мають бути підкреслені або мати однозначне тлумачення (наприклад, 131).

IV-10.4 Решта вимог до обладнання КП на змаганнях з МТБО співпадає з вимогами до змагань СОБ, викладених в II-7.5, II-7.6 і II-7.10 глави II «Орієнтування бігом».

IV-11 ВІДМІТКА НА КП МТБО

IV-11.1 У змаганнях з МТБО використовують ті ж самі системи відмітки, як в інших видах спортивного орієнтування. Загальні вимоги до систем відмітки викладені в розділі I-16 глави I «Загальні вимоги».

IV-11.2 Контрольна картка або чіп електронної відмітки мають міцно кріпитися до велосипеда. Знімати її (його) з велосипеда під час змагань і наносити відмітку на КП без велосипеда заборонено.

IV-12 СПОРЯДЖЕННЯ ТА ЕКІПРУВАННЯ УЧАСНИКІВ МТБО

IV-12.1 Велосипед для змагань з орієнтування повинен мати посилену раму, широкі покриття з якісним протектором, надійні гальма. Конструкція велосипеда має передбачати приведення його в рух виключно за допомогою кругових рухів ніг через ланцюгову передачу, без допомоги електрики або іншого джерела енергії.

IV-12.2 Учасник під час перебування на дистанції має постійно носити твердий шолом для захисту голови.

IV-12.3 Учасник повинен їхати, штовхати або нести власний велосипед зі старту через всі КП до фінішу.

IV-12.4 Дозволяється транспортувати з собою під час змагань технічний набір для ремонту велосипеда. При ремонті дозволяється використовувати запчастини тільки з цього набору або запозичені у інших учасників. Учасник має фінішувати з тією самою велосипедною рамою, з якою він стартував.

IV-12.5 Організатори мають забезпечити відповідні умови для зберігання велосипедів на арені змагань.

IV-12.6 Стартовий номер має бути закріплений попереду велосипеда. Додатково можливе розміщення стартового номера на спині учасника.

IV-12.7 В разі потреби Організатор може визначити зону технічної допомоги для учасників під час змагань, в якій команди можуть залишати обладнання, зокрема запасні частини та інструменти перед стартом. Ніяка допомога (наприклад, від тренера) в такій зоні під час змагань не допускається.

IV-12.9 Решта вимог до екіпування (зокрема до форми одягу, взуття, стартових номерів) викладена в I-9.4 глави I «Загальні вимоги».

IV-13 ФІНІШ ЗМАГАНЬ МТБО

IV-13.1 Загальні вимоги до фінішу і хронометражу викладені в I-17 глави I «Загальні вимоги».

IV-13.2 Останні 200 м перед лінією фінішу або зоною передачі естафети мають бути прямими, розміченими стрічкою на змаганнях II-IV рангів або прапорцями на інших змаганнях, і мати ширину не менше 5 м.

IV-14 ЗМАГАННЯ ЗА ВИБОРОМ МТБО

IV-14.1 Змагання за вибором з орієнтування на велосипедах схожі зі змаганнями з орієнтування бігом, вимоги до яких викладені в розділі II-10 глави II «Орієнтування бігом».

IV-14.2 Загальні вимоги до процедур жеребкування, старту, фінішу, визначення результатів викладені в главі I «Загальні вимоги».

IV-14.3 Технічні вимоги до місцевості, карт, дистанцій, обладнання КП і фінішу викладені в IV-3, IV-4 ÷ IV-10, IV-11 і IV-13 вище.

IV-15 КОДЕКС ЕТИКИ УЧАСТНИКА ЗМАГАНЬ МТБО

IV-15.1 Технічна взаємодопомога між учасниками на змаганнях наданням запчастин або допомогою в ремонті дозволяється, але не є обов'язковою. Надання технічної допомоги зовні заборонено.

IV-15.2 При зустрічі в лісі:

- учасники мають додержуватися правого боку і розходитись лівими плечима;
- учасник, що їде вгору, має право переваги проїзду;
- на перехресті право переваги проїзду має учасник, що їде головною дорогою (дорогою з кращим покриттям, більш широкою, або спеціально позначеною), або не має перешкоди з правого боку;

IV-15.3 Як правило, гонщики мають обганяти один одного з лівого боку але, за необхідністю, дозволяється обгін з правого боку. Гонщики мають попередити про намір обгону зліва чи справа сигналом чи голосом. Більш повільні гонщики мають триматися правого боку дороги і не повинні заважати обгону.

IV-15.4 При зустрічі з вершниками або пішоходами, а також при русі згори учасник повинен знизити швидкість до безпечної.

IV-15.5 Учасники мають уникати пошкодження доріг або стежок агресивними способами їзди, наприклад, їздою юзом.

IV-15.6 Під час їзди по дорогах загального користування необхідно дотримуватися правил дорожнього руху.

IV-16 БЕЗПЕКА Й ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗМАГАННЯХ МТБО

IV-16.1 Загальні вимоги щодо заходів безпеки викладені в I-10 глави I «Загальні вимоги».

IV-16.2 Будь-які перехрестя доріг з автомобільним рухом мають чітко проглядатися задля безпеки учасників і водіїв. В разі необхідності на перехрестях слід виставляти регулювальників.

IV-16.3 Відповідальністю кожного спортсмена є дотримання велосипеда в належному технічному стані, щоб він не становив небезпеку для його власника чи інших спортсменів. Організатор перед стартом має право проведення технічного огляду велосипедів.

IV-16.4 Під час планування дистанцій різних груп або тої самої дистанції з повторним використанням шляхів руху слід уникати ситуацій протиходу учасників особливо на спусках/підйомах.

IV-16.5 Під час вибору арени змагань слід брати до уваги максимальну можливість використання громадського транспорту для доставки учасників у район змагань, а також заохочувати спільне використання учасниками власного транспорту.

IV-16.6 Організатор відповідає за консультації з землевласниками, місцевими жителями і відомствами з охорони навколишнього середовища щодо мінімізації шкоди завданої рослинам та тваринам при проведенні змагань, а також мінімізації іншого негативного впливу на середовище.

IV-16.7 Учасники несуть відповідальність за спричинення шкоди рослинам, тваринам, огорожам, мурам, археологічним об'єктам.

IV-16.8 При проведенні змагань у міській забудові, місцева влада та жителі мають бути поінформовані про дату і час змагань.

IV-17 ІНШІ ВИДИ ЗМАГАНЬ МТБО

IV-17.1 Змагання з орієнтування на велосипедах можуть проводитись на інших типах дистанції, ніж в заданому напрямку. При цьому зберігаються технічні вимоги до місцевості, карт, дистанцій, обладнання КП і фінішу, викладені в розділах чинної глави Правил вище.

IV-17.2 Змагання МТБО за вибором проводяться за вимогами, викладеними в II-10 глави II «Орієнтування бігом» з урахуванням пріоритету технічних вимог для орієнтування на велосипедах (див. IV-17.1 вище).

IV-17.3 Змагання на розміченій дистанції з орієнтування на велосипедах схожі зі змаганнями з орієнтування на лижах, вимоги до яких викладені в III-10 глави III «Орієнтування на лижах».

IV-17.4 Можливе проведення змагань в комбінації, наприклад, у заданому напрямку і на розмічений дистанції.

ГЛАВА V. ТРЕЙЛ-ОРІЄНТУВАННЯ

V-1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

V-1.1 Трейл-орієнтування є видом спортивного орієнтування, в якому учасники долають дистанцію, рухаючись виключно тільки уздовж дозволених для руху шляхів або по розмітці і на пунктах прийняття рішення поблизу контрольних пунктів за допомогою карти і компаса визначають, який з декількох знаків КП, розташованих на місцевості, співпадає з точкою, позначеною центром кола на карті, та описаною легендою.

V-1.2 В Тр-О швидкість руху по дистанції замінена швидкістю читання карти та інтерпретації місцевості, що дає можливість в змаганнях брати участь учасникам з різним рівнем технічної підготовленості та можливостями пересування по місцевості.

V-1.3 На дистанції Тр-О на кожному КП на орієнтирах встановлюється кілька призм (від 1 до 5), які видно з дозволених для руху доріг, стежок та розмічених ділянок, за межами яких учаснику знаходиться заборонено.

V-1.4 Рішення, яка з призм розташована вірно, приймається на пункті прийняття рішення. Учасник бачить всі призми і вибирає потрібну. Можливий варіант «зеро», коли жоден із знаків КП не відповідає розташуванню КП на карті та легенді.

V-1.5 За пунктом прийняття рішення знаходиться пункт відмітки, на якому учасник фіксує свою відповідь за допомогою засобів відмітки: чіпом в електронному блоці або компостером в контрольній картці учасника.

V-1.6 Загальні вимоги щодо процедур жеребкування, старту, фінішу, визначення результатів змагань, безпеки наведені в главі I «Загальні вимоги». У відповідних розділах цієї глави викладені додаткові специфічні вимоги стосовно трейл-орієнтування.

V-1.7 Учасникам на дистанції забороняється розмовляти, передавати будь-яку інформацію іншим учасникам будь-яким способом, в тому числі за допомогою мобільних телефонів.

V-2 ВИДИ ЗМАГАНЬ ТР-О

V-2.1 Змагання з ТрО можуть відрізнятись:

- часом проведення змагань:
 - денні;
 - нічні;
- характером змагань:
 - індивідуальні;
 - естафетні;
 - командні;
- підрахунком результатів:
 - на одній дистанції;
 - на декількох дистанціях (результат формується за сумою декількох дистанцій, що можуть проводитись в один, або різні дні);
- змагання на одній дистанції або з півфіналами та фіналами:
 - кваліфікаційні змагання (учасники кваліфікуються в фінал через одну або кілька кваліфікаційних змагань, в яких можуть бути різні півфінали);
 - фінальні змагання (учасники займають місця за результатами дистанції фіналу);
 - можуть бути фінал А і фінал В (учасники фіналу В розташовуються після учасників фіналу А);
- порядком проходженням КП:
 - в заданому напрямку;
 - за вибором;
- за видом дистанцій:
 - точне орієнтування;
 - Темп-О.

V-2.2 Дистанція з точного орієнтування.

Дистанція з точного орієнтування складається з визначеної кількості КП, при чому час подолання дистанції учасником не має значення, та декількох Тайм-КП.

За кожний правильно визначений знак КП на дистанції з точного орієнтування учаснику нараховується 1 бал. В змаганнях перемагає учасник, який набрав найбільшу кількість балів.

Тайм-КП - це контрольний пункт, на якому реєструється час прийняття рішення. На Тайм-КП бали за правильні відповіді не нараховуються.

Якщо декілька учасників набирають однакову кількість балів на дистанції з точного орієнтування, як правило, вище місце посідає учасник з меншою сумою часу на Тайм-КП.

V-2.3 Дистанція з ТемпО.

Дистанція з Темп-О складається з декількох Тайм-КП.

За кожну невірну відповідь учаснику нараховується визначений штрафний час.

В змаганнях перемагає учасник, який витратив менший час на відповіді на всі завдання з урахуванням штрафів за невірні відповіді.

V-3 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ ТР-О

Загальні вимоги до змісту інформації про змагання викладені в 1-7 глави I «Загальні вимоги» Правил. На змаганнях з точного орієнтування ТрО додатково повідомляють:

- кількість варіантів на КП;
- наявність варіанту «зеро»;
- наявність та кількість тайм-КП;
- кількість завдань на одному тайм-КП;
- систему штрафу за перевищення контрольного часу;
- систему підрахунку результатів;

а також на змаганнях з Темп-О:

- кількість станцій;
- кількість завдань на одній станції;
- кількість штрафу в секундах за невірну відповідь;
- систему підрахунку результатів у Темп-О;
- схему руху по дистанції.

V-4 УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ ТР-О

IV-4.1 Класи

У змаганнях з трейл-орієнтування учасники поділяються на класи:

Відкритий клас «О» - всі учасники, незалежно від статі, віку або можливостей пересування, якщо не заявлено інше, можуть бути заявлені на змагання у відкритому класі.

Параолімпійський клас «Р» - тільки учасники, у яких є деякий постійний фізичний недолік, що обмежує їхню рухливість (включаючи прихований недолік) і створює істотну незручність на змаганнях з орієнтування бігом, мають право бути заявленими в параолімпійський клас.

Клас «В» - учасники, що мають невисоку технічну підготовку (новачки) та діти.

IV-4.2 Групи

Учасники відкритого, параолімпійського класів та класу В можуть поділятися, у свою чергу, на групи за віком, кваліфікацією та іншими ознаками, наведеними в I-9.1 глави I «Загальні вимоги».

IV-4.3 Спорядження та екіпування учасників

V-4.3.1 Загальні вимоги щодо екіпування учасника викладені в I-9.4 глави I «Загальні вимоги». Стартовий номер має бути закріплений на грудях учасника.

V-4.3.2 Користування будь-якими механічними або електронними приладами (в тому числі мобільними телефонами), крім ходоміра і годинника заборонено.

V-4.3.3 Учасники параолімпійського класу можуть користуватись милицями, інвалідною тростиною, рухатись на інвалідних візках (ручних чи електричних), ручних або ножних велосипедах (двох- чи трьохколісних), з допомогою або без допомоги особи, що їх супроводжує.

Але їм не дозволяється використовувати засоби пересування, оснащені двигунами внутрішнього згорання, або засоби з електричними двигунами, призначеними більше, ніж для однієї особи.

V-5 МІСЦЕВІСТЬ ТР-О

V-5.1 Найкращою місцевістю для ТрО є та, яку видно з дозволених для руху шляхів та ділянок, яка насичена деталями, має рельєф, що разом з гідрографією та рослинністю потребує навичок інтерпретації карти.

V-5.2 Якщо в змаганнях планується участь учасників з обмеженою рухливістю, місцевість має бути обрана так, щоб забезпечити можливість подолання такими учасниками об'єднаної дистанції. В іншому разі слід обладнати окрему дистанцію, яка враховує можливості цих учасників.

V-5.3 Вся місцевість поза дорогами і стежками, а також дороги і стежки, відповідним чином розмічені, є забороненими для руху. Всі відомості про заборонені шляхи мають бути докладно наведені в інформації про змагання і нанесені на карту.

V-5.4 Поблизу пунктів прийняття рішення на відкритій місцевості або лісових ділянках з рідкою рослинністю може бути розмітка, що забороняє доступ на окремі ділянки місцевості, навіть якщо фізично вони доступні для учасників.

V-5.5 Ділянки, обов'язкові для подолання, а також проходи, переходи, тощо, мають бути чітко позначені на карті і місцевості. Учасники повинні слідувати розміченими ділянками дистанції від початку до кінця.

V-6 КАРТА ТР-О

V-6.1 Карта для трейл-орієнтування має відображати місцевість з підвищеним рівнем деталізації.

V-6.2 Карта ТрО має точно відображати місцевість такою, якою її видно з дозволених для руху шляхів: стежок та розмічених ділянок, оскільки район змагань зазвичай розташований в межах 100 м, або більше, коли гарна видимість і контраст дозволяють розміщувати призми на більш далеких відстанях.

V-6.3 Концентрація об'єктів на цій дуже зменшеній порівняно з іншими видами спортивного орієнтування площі потребує набагато детальнішого зображення місцевості. Але за виключних обставин невидимі особливості, можуть бути опущені, якщо їх включення спотворило б відстані до них або між ними на карті.

V-6.4 Карта з трейл-орієнтування, нанесення дистанцій та будь-які додаткові позначення мають відповідати вимогам «Умовні знаки для спортивних карт» УЗ ФСОУ-ISOM 2001 та «Умовні знаки спортивних карт для спринту» УЗ ФСОУ-ISSOM 2007, з виключеннями, наведеними в 6.7-6.8.

V-6.5 Масштаб карт для змагань з ТрО, як правило, повинен бути 1:5000 або 1:4000.

V-6.6 Розміри умовних знаків для змагань з ТрО повинні бути збільшеними в 1,5 рази порівняно зі знаками карти в масштабі 1:15000 (стандарт УЗ ФСОУ-ISOM 2001), або відповідати стандарту карт для спринту (УЗ ФСОУ-ISSOM 2007).

V-6.7 Основний перетин рельєфу горизонталями – 2,5 м. Дозволяється використання перетину на крутих місцевостях - 5 м, а на пологих – 2 м і менше.

V-6.8 Допоміжні горизонталі для більш детального зображення рельєфу можуть проводитись на будь-якій висоті між основними горизонталями.

V-6.9 Карта, що видається учаснику на Тайм-КП, має бути однакового масштабу з картою, яку учасник отримує на старті.

V-6.10 Дистанція має друкуватись разом із картою. Знаки дистанції наносяться на карту згідно вимог II-4.11.1 глави II «Орієнтування бігом».

V-6.11 Помилки карти і зміни, які сталися на місцевості після друку карти, мають бути виправлені на карті, якщо це може вплинути на змагання.

V-6.12 Карти повинні бути захищені від намокання і пошкодження.

V-6.13 На карті повинні друкуватись: дистанція, легенди КП, масштаб, переріз рельєфу, назва змагань, назва дистанції, контрольний час та перелік умовних знаків на карті, які потребують уточнення.

V-6.14 Інші вимоги, що стосуються карт ТрО, викладені в 4.2, 4.7 і 4.8 глави II «Орієнтування бігом».

V-7 ДИСТАНЦІЇ ТР-О

V-7.1 Загальні положення

V-7.1 Загальні положення

V-7.1.1 Дистанції мають точно відповідати очікуваним можливостям учасників. Результати повинні відображати технічну підготовленість спортсменів.

V-7.1.2 Складність дистанцій має плануватися в залежності від рівня змагань, майстерності і фізичних можливостей учасників.

V-7.1.3 Якщо учасники з обмеженою рухливістю беруть участь у змаганнях, дистанція повинна бути спланована таким чином, щоб:

- стежки та шляхи були придатні для пересування на інвалідних візках та милицях;
- імовірні шляхи руху не повинні містити крутих спусків та підйомів, небезпечних ділянок (вузьких та похилих стежок біля урвищ, вузьких мостів без поручнів, глибоких вимоїн та вибоїн на шляхах тощо);
- якщо неможливо обійти небезпечні місця, повинні бути вжиті необхідні заходи безпеки (установлені тимчасові огорожі тощо);
- найбільший нахил для руху інвалідних візків без помічників не повинен перевищувати 14% на відстані не більше 20 м;
- нахил поперек руху не має перевищувати 8%, на будь-якому шляху з перевищенням цих нахилів мають бути помічники для надання допомоги.
- особи з обмеженою рухливістю, що рухаються в інвалідних візках або пішки, інші менш рухливі учасники могли подолати дистанцію в межах контрольного часу, використовуючи, де можливо, офіційну допомогу.

V-7.2 Класи дистанцій

Дистанції в залежності від рівня змагань мають відрізнятися за класом згідно з табл. V-7.2:

Таблиця V-7.2

Класи дистанцій

Дистанції	Довжина, км	Кількість КП	Кількість тайм-КП	Рекомендована відстань від точки прийняття рішення до КП	Клас дистанції (виконання розрядів)	Легенди
Е	0,4 – 3,5*	10 – 36	1 – 3	більше 50 м	МСУ	Символьні
А	0,4 – 3,5	10 – 36	1 – 3	до 50 м	КМСУ	
В	0,4 – 2,5	10 – 20	1 – 2	до 40 м	1 розряд	
С	0,2 – 2,0	8 – 15	до 1	до 20 м	масових розрядів	Символьні або текстові
Н	0,2 – 2,0	до 12	-	до 15 м	Без розрядів	

Примітка*: дистанції класу Е, а також дистанції для спортсменів на візках незалежно від класу, якщо вони виділені в окрему групу, можуть плануватися в 1,5 – 2 рази довшими.

V-7.3 Дистанції з точного орієнтування Тр-О

Дистанції відрізняються складністю, довжиною, кількістю КП та часом, який закладений на подолання одного кілометра дистанції та на визначення одного КП. Відповідні вимоги наведені в табл. V-7.3

Таблиця V-7.3

Види дистанцій з точного орієнтування Тр-О

Дистанція	Рекомендована довжина, км	Кількість КП	Кількість Тайм-КП	Час на подолання 1 км, хвилини	Час на 1 КП, хвилини
Спринт	0,5 – 1,5	8 – 20	до 2**	10-15*	1-1,5
Коротка	0,5 – 1,5	8 – 20	1-2	30	2-3
Середня	1,5 – 2,5	12 - 30	до 2**	10-20*	1-2
Подовжена	1,5 – 2,5	12 - 30	1-4	30	3
Довга	2,0 – 4,0	15 - 36	до 2	10-20*	1-2
Марафонська	2,6 – 4,5	15 – 36	1-4	30	3

Примітки:

* у спринті на середній та на довгій дистанції для визначення результату, крім суми очок, можливе урахування часу подолання дистанції.

** на цих же дистанціях можлива відсутність Тайм-КП.

V-7.4 Дистанція Темп-О

V-7.4.1 Види дистанцій Темп-О (визначення див. V-13 нижче) в Тр-О наведені в табл. V-7.4.

Таблиця V-7.4

Види дистанцій Темп-О

Дистанція	Вид	Довжина км	Кількість КП (станцій)	Кількість призм на КП	Кількість задач на КП	Час на 1 км дистанції	Час на 1 завдання, сек.
без «зеро»	коротка	0,5-2	4-6	до 6	3-6	необмежений	15-40
без «зеро»	середня	0,5-2	4-8	до 6	3-6	необмежений	25-45
без «зеро»	подовжена	1-3	4-10	до 6	4-6	необмежений	30-60
без «зеро»	довга	1-4	6-12	до 6	4-6	необмежений	30-60
із «зеро»	коротка	0,5-2	4-6	до 6	3-6	необмежений	15-40
із «зеро»	середня	0,5-2	4-8	до 6	3-6	необмежений	25-45
із «зеро»	подовжена	1-3	4-10	до 6	4-6	необмежений	30-60
із «зеро»	довга	1-4	6-12	до 6	4-6	необмежений	30-60

V-7.4.2 Вимоги до дистанції, на яких учасники об'єднані в загальну групу:

траса має плануватись таким чином, щоб учасники, які рухаються самостійно або використовують механічні чи електричні засоби пересування, не мали переваги перед іншими учасниками;

всі дороги, стежки, непрохідні для будь-яких інвалідних візків через ширину, наявність повалених дерев, виступаючих коренів, непрохідної поверхні та інших перешкод, мають бути заборонені для руху всіх учасників.

V-7.5 Естафети

V-7.5.1 В естафеті може бути від 2 до 4 етапів.

V-7.5.2 Дистанція етапу естафети складається з двох частин: точного орієнтування та 1-2 станцій Темп-О. На кожній станції вирішується 4-5 завдань.

V-7.5.3 Дистанція естафети може бути або в заданому напрямку, або за вибором.

V-7.5.3.1 Дистанція естафети в заданому напрямку

- естафета проводиться як і естафета в СОБ;
- частина дистанції з точного орієнтування складається з 8-15 КП;
- учасники всіх етапів можуть проходити одні й ті ж КП;
- учасники різних етапів можуть мати різні завдання на одних і тих же КП;
- можуть бути використані різноманітні системи розсіювання.

V-7.5.3.2 Дистанція естафети за вибором (на прикладі триетапної):

- на місцевості розташована певна кількість КП, що може бути поділена між етапами, наприклад 30.
- учасник першого етапу проходить будь-які 10 КП, передає естафету і проходить частину дистанції Темп-О;
- учасник другого етапу проходить будь-які 10 КП з 20, що залишились, і проходить частину дистанції Темп-О;
- учасник третього етапу проходить 10 КП, що лишилися, і проходить частину дистанції Темп-О;
- контрольний час визначається на всю естафету і може довільно розподілятися між етапами;
- учасник першого етапу стартує зі скріпленими картками всіх етапів, на фініші судді відрізають його картку; і учаснику другого етапу він передає карту і скріплені картки другого і третього етапів;
- учасник другого етапу фінішує, на фініші судді відрізають його картку; і учаснику третього етапу він передає карту і картку третього етапу;
- Результат може визначатися:
 - за сумою балів, а потім за сумою часу на Темп-О з урахуванням штрафу;

- за сумою часу відповідей на Темп-О та штрафного часу за невірні відповіді;
 - штрафний час за кожний невірно визначений КП на дистанції точного орієнтування, зазвичай, 60 сек., а на Темп-О – зазвичай, 30 сек;
 - якщо учасник етапу бере більше визначеної на етапі кількості кп, йому нараховується штрафний бал за кожний лишній КП;
 - якщо учасник зі своєї вини бере менше визначеної на етапі кількості кп, йому нараховується штрафний бал за кожний КП, якого не вистачає.
- V-7.5.4** На останньому етапі можливе проходження Темп-О
- у порядку фінішу команд;
 - у зворотному порядку за результатом команди перед Темп-О останнього етапу.

V-8 ПОСТАНОВКА І ОБЛАДНАННЯ КП В ТР-О

V-8.1 КП може бути встановлений на будь-якому об'єкті (орієнтирі) або поблизу нього, має бути видимим з дозволених шляхів руху, за умови, що центр кола може бути визначений за допомогою методів визначення місцезрозташування та наданої легенди.

V-8.2 Методи визначення місця положення:

основні:

- по нанесеному на карту орієнтиру чи біля нього;
- по горизонталі;
- візуванням,

допоміжні:

- по азимуту;
- по відстані.

V-8.3 КП, нанесений на карту, позначається на місцевості групою знаків КП (стандартних призм згідно 7.5 глави I «Загальні вимоги»), розташованих поблизу центра кола контрольного пункту.

V-8.4 Точність розміщення призми КП на місцевості в ТрО повинна бути в межах 1 м або краще, а при використанні унікальної, або частково унікальної легенди (див 9.8) - якомога вища, якщо в інформації не вказано інше.

V-8.5 Призми мають бути встановлені таким чином, щоб учасники, які знаходяться безпосередньо на пункті прийняття рішення, в тому числі ті, що сидять у візках (з висоти 0,8 м над землею), бачили їх всі (щонайменше третину кожної призми).

V-8.6 Призми мають бути встановлені на однаковій висоті над поверхнею землі (рекомендується, щоб верхній край знаходився на висоті 1,0 м над землею).

V-8.7 Призми мають бути встановлені таким чином, щоб з пункту прийняття рішення всі призми на КП були однаково видимі тим учасникам, хто сидить (0,8 м над поверхнею землі) і тим, хто стоїть (до 2,0 м над поверхнею), і не закриті рослинністю. Для покращення видимості напередодні змагань може бути проведена обрізка рослинності, косіння трави. Відносне положення призм не повинно змінюватись при спостереженні через зону розміром 1 x 1 м, розташовану навколо стовпчика пункту прийняття рішення.

V-8.8 Має бути зроблена перевірка видимості призм з пункту прийняття рішення в ту саму пору доби, коли будуть проведені змагання, за різних погодних умов.

V-8.9 Особливо важливо, щоб карта відображала місцевість поблизу КП максимально точно, а напрямки і відстані з усіх можливих напрямків спостереження були правильними, в тому числі і з тих об'єктів, що знаходяться позаду учасника.

V-8.10 Для розташування призм одного КП немає ніякої визначеної мінімальної відстані. Якщо призми різних КП знаходяться занадто близько одна до одної і це може ввести учасників в оману, вони мають бути розділені розміткою з пункту прийняття рішення, або розміткою має бути виділений кут огляду, або призми, що відносяться до різних КП мають відрізнятися кольором.

V-8.11 Якщо призма розташовується на великій відстані (більше 80-100 м), рекомендується встановлювати на стійці два знаки: один над одним або виготовлену призму з більшими розмірами, наприклад 50x50 см.

V-9 ЛЕГЕНДИ КП ТР-О

V-9.1 Положення КП відносно об'єкту, зображеного на карті, визначається легендою КП.

V-9.2 Легенди повинні відповідати «Опису легенд контрольних пунктів (КП)».

V-9.3 Точне розташування знаку КП на об'єкті місцевості, позначеному центром кола точки на карті і описаному легендою КП, має бути беззаперечним. Контрольні пункти, які неможливо визначити легендами, непридатні для використання.

V-9.4 Легенди КП не повинні надавати зайвої інформації. Не дозволяється використовувати складні легенди з додатковими символами, які не можуть бути розміщені в одному стовбці таблиці легенд.

V-9.5 Для дистанцій класів Е та А повинні використовуватись символічні легенди.

V-9.6 Кількість призм в районі КП позначається літерами латинського алфавіту (А, В, С, D, Е) в стовбці В. Приклад, «А-Е» означає, що на місцевості для цього КП встановлені п'ять призм.

V-9.7 В разі потреби в стовбці Н розміщується стрілка, напрям якої показує напрямок спостереження на призми з пункту прийняття рішення (з точністю 25 градусів). Наприклад, стрілка, що показує на північ, означає, що учасник буде спостерігати знаки КП в напрямку на північ +- 25 градусів, тобто він буде знаходитись на південь від призм (наприклад, на стежці в південній частині кола КП).

V-9.8 Легенди КП можуть бути унікальні, загальні та частково унікальні.

Загальні легенди – це легенди, які вказують на деяку площу, на якій можна встановлювати призми, наприклад: галявина, північна частина. Місце постановки призм задається центром кола і визначається по відношенню до інших орієнтирів.

Унікальні легенди – це легенди, які однозначно вказують на точку постановки призм, наприклад: камінь, східний бік. Унікальні легенди – це властивість позамасштабних об'єктів, перетину або злиття лінійних орієнтирів.

Частково унікальні легенди – це легенди, які по одній координаті загальні, а по другій – унікальні. Частково унікальні легенди мають лінійні орієнтири та межі об'єктів, що мають значну площу, наприклад: дорога або край озера.

V-9.9 Легенди КП для кожної дистанції мають бути надруковані на карті або прикріплені до неї з лицьового боку.

V-10 ПУНКТ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ

V-10.1 На шляху руху учасника в межах видимості всіх знаків КП обладнується пункт прийняття рішення.

V-10.2 Пункт прийняття рішення обладнується стійкою, на якій міститься табличка із зазначенням групи учасників та номеру КП (як правило, порядкового), та, зазвичай, невеличка призма КП.

V-10.3 Учасник має право рухатись уздовж дозволеного шляху вперед – назад в районі пункту прийняття рішення для визначення вірної відповіді.

Учасники, які пересуваються без візків, не повинні мати можливостей наблизитись до знаків КП ближче, ніж дозволяє візок. Вони не повинні мати можливість отримати перевагу, піднімаючись, наприклад, на будь-який об'єкт позаду пункту прийняття рішення.

V-10.4 Рух учасника в напрямку наступного КП може бути обмежений відповідною розміткою, яка означає, що далі просуватись дозволено тільки після відмітки цього КП. В разі необхідності, з урахуванням вимог 10.3, на таких КП має бути присутнім суддя-контролер.

V-10.5 На деякій частині дистанції може використовуватись «рух в одному напрямку», що відповідно позначається в карті. На цьому відрізку дозволяється рухатись тільки в один бік, що може контролюватись суддею.

V-10.6 Знаки КП позначаються буквами зліва направо, крайня зліва – А, далі по ходу годинникової стрілки – В, С, D, Е. Букви на знак не наносяться, учасник визначає їх самостійно.

V-10.7 Пункт прийняття рішення на карту не наноситься.

V-11 ПУНКТ ВІДМІТКИ ТР-О

V-11.1 Учасники фіксують свої відповіді на пункті відмітки.

V-11.2 Пункт відмітки встановлюється поряд з пунктом прийняття рішення (зазвичай, в кількох метрах у напрямку руху на наступний КП) і обладнується відповідними засобами відмітки. Як виняток, можливе суміщення пункту відмітки з пунктом прийняття рішення.

V-11.3 Засоби відмітки мають бути доступними для всіх учасників. Для відмітки може використовуватися, або електронна система відмітки, або традиційні компостери.

V-11.4 Якщо використовується відмітка компостером, контрольна картка має задовольняти наступним вимогам:

- бути зробленою зі стійкого матеріалу або захищеною від намокання та пошкодження;
- кожна клітина для позначки, повинна мати розмір сторони не менше 13 мм;
- на змаганнях II-IV рангів з дистанціями класів Е, А, Б картка повинна мати частину, на якій автоматично дублюється відмітка на КП, яку робить учасник;
- основна частина контрольної картки здається учасником на фініші, дублююча частина залишається учаснику для аналізу, або відразу після фінішу, або повертається після фінішу останнього учасника.;
- дозволяється додатковий захист, укріплення або розміщення контрольної картки учасником в пакеті, але забороняється її обрізання;
- при відмітці компостером учаснику дозволяється зробити один відбиток в обрану клітину контрольної картки за обов'язкової перевірки ним правильності відмітки;
- на суміжних КП мають використовуватися компостери з різним рисунком відбитку.

Зразок контрольної картки наведений в Додатку 12, зразок 1.

V-11.5 Перед відміткою компостером учасник повинен перевірити, що відмітка буде зроблена в рядку для потрібного КП і а потім зробити тільки один відбиток в обрану клітину в цьому рядку контрольної картки.

V-11.6 На суміжних КП мають використовуватися компостери з різним рисунком відбитку.

V-11.7 Учасники повинні зробити відмітку своєї відповіді на кожному КП перед початком руху до наступного КП.

V-11.8 Учасник несе відповідальність за слухність відмітки, навіть якщо вона робиться супроводжуючою особою або суддями, наприклад, на Тайм-КП.

V-11.9 Якщо для відповідного КП зроблено більше однієї відмітки або не зроблено жодної, відмітка на КП не зараховується. Ніякі зміни і виправлення в зареєстрованому виборі не дозволені.

V-11.10 Судді можуть здійснювати перевірку контрольних карток в районі змагань або зчитувати електронні чіпи для контролю, що спортсмени проходять дистанцію у заданому порядку.

V-11.11 Учасники, які втратили контрольну картку або електронний чіп, мають бути дискваліфіковані.

V-11.12 Змагання можуть проводитись зі спрощеною системою відмітки, наприклад, з використанням особистих компостерів та без встановлення пунктів прийняття рішення на КП із задачею «А-Зеро».

V-12 ТАЙМ-КП

V-12.1 Тайм-КП - це контрольний пункт, на якому реєструється час прийняття рішення.

V-12.2 На дистанціях класів Е, А рекомендується встановлення від одного до трьох Тайм-КП. Вони можуть бути розташовані в будь-якій частині дистанції, але краще до офіційного старту або після попереднього фінішу. На Тайм-КП може бути встановлено 5 або 6 призм.

V-12.3 На Тайм-КП на одних і тих же призмах може бути від 1 до 4 завдань.

V-12.4 Для кожного Тайм-КП має бути спеціально підготовлений аркуш з фрагментом карти. Аркуш карти Тайм-КП має бути формату А4 (як виняток трохи менший, але не менший формату А5) і має містити:

- фрагмент карти місцевості, зорієнтований в напрямку КП, з нанесеним на карту колом КП;
- позначення магнітного меридіану на карті з напрямком на північ;
- легенду КП (під фрагментом карти);
- перелік відповідей, наприклад, А, В, С, D, Е, F по верху аркуша;
- номер Тайм-КП (бажано в правому верхньому куті аркуша).
- номер завдання на Тайм-КП (якщо їх кілька).

V-12.5 Повинно бути підготовлено 2 набори аркушів: окремі та зброшуровані. Учасник має право вибрати з яким набором працювати.

V-12.6 Деталі місцевості в районі Тайм-КП не слід показувати на картах дистанцій точного орієнтування, які учасники отримали на старті, щоб у них не було можливості вивчити район місцевості раніше, ніж їх запросять на Тайм-КП.

V-12.7 Учасник підходить до Тайм-КП, йому пропонують сісти на стілець у такому положенні, щоб всі знаки КП (призми) були видимі як і для учасника в інвалідному візку, а їх місцезорозташування ідентифіковане. Поки учасник сідає судді/я мають закривати собою призми.

V-12.8 Суддя пропонує учаснику на вибір окремі або зброшуровані аркуші і показує кількість призм зліва направо, наприклад: від А до F, а якщо їх видно не дуже добре то показує: А, В, С, D, Е, F, вручає аркуш, або поміщає його перед учасником і починає відлік часу (включає секундомір).

V-12.9 Для вибору варіанту учаснику надається тридцять секунд на одне завдання, про закінчення загального часу на всі завдання учасника попереджують за 10 секунд.

V-12.10 Фіксація часу на Тайм-КП (зупинка секундоміру) проводиться після отримання чіткої відповіді учасника на останнє завдання. При застосуванні електронної відмітки час відповіді фіксується як різниця між часом відмітки чіпом в стартовому блоці і в контрольному блоці, що відповідає обраній відповіді.

V-12.11 Чітка відповідь учасником може бути здійснена або показом букви на табличці з літерами, або усно за допомогою використання міжнародної фонетичної Абетки (Альфа, Браво, Чарлі, Дельта, Еко або Фокстрот). Може бути дозволено користуватися відповідями А, Бе, Це, Де, Є, еФ. При отриманні різних відповідей різними способами зараховується показана літера.

V-12.12 Варіант «зеро» на Тайм-КП не вживається.

V-12.13 Учасник повинен давати відповідь при відкритому аркуші завдання.

V-12.14 Учасник не має права повертати попередній аркуш, і не має права бачити одночасно два аркуші.

V-12.15 Судді фіксують букви обраних варіантів на завдання і час, який витратив учасник на визначення відповідей, в контрольній картці учасника. Час фіксується з точністю до половини секунди з округленням на користь учасника.

V-12.16 Суддя несе відповідальність за правильний порядок видачі аркушів та правильний порядок запису відповідей та витраченого часу в картку учасника, а учасник має право перевірити вірність порядку видачі аркушів та порядку запису відповідей та часу в контрольну карточку учасника.

V-12.17 Суддя на станції повинен контролювати, щоб ніхто з учасників не намагався отримати перевагу за рахунок затягування часу, наприклад при сіданні на стілець, передачі картки судді, тощо.

V-12.18 На Тайм-КП має знаходитись тільки один учасник. Для забезпечення цього поза межами видимості Тайм-КП обладнується зона очікування, де знаходяться учасники перед виходом на Тайм-КП.

V-12.19 Для забезпечення спортивної справедливості бажано, щоб при підході від зони очікування до стільця Тайм-КП суддя закривав учаснику видимість призм, наприклад, за допомогою парасольки.

V-12.20 Якщо Тайм-КП розташований на дистанції точного орієнтування:

- поза межами видимості Тайм-КП обладнується зона очікування (12.18);
- учасники здають свої карти судді на час очікування і знаходження на Тайм-КП;
- час перебування у зоні очікування з моменту прибуття і здавання карти до моменту повернення з Тайм-КП фіксується в картці учасника і віднімається від загального часу проходження дистанції.

V-13 ТЕМП-О

V-13.1 Темп-О – це вид дистанції трейл-орієнтування, в якому не призначається жорсткий контрольний час на подолання дистанції, за перевищення якого може бути нарахований штраф.

V-13.2 Дистанція Темп-О складається з деякої кількості Тайм-КП,

V-13.3 Місце розташування Тайм-КП називається станцією і є це аналогом пункту прийняття рішення на дистанції точного орієнтування ТрО.

V-13.4 Учасник рухається по дистанції від старту через станції до фінішу за спрощеною картою, схемою або за розміткою.

V-13.5 На одній станції Темп-О може бути від 3 до 6 завдань.

V-13.6 На прийняття рішення на всі завдання на станції учаснику надається час, як правило з розрахунку від 20 до 60 секунд (зазвичай, 30 секунд) на кожне завдання.

V-13.7 Завдання можуть містити відповідь «зеро».

V-13.8 Зразок контрольної картки для Темп-О наведений в додатку 12, зразок 2.

V-13.9 Дії учасника та суддів на станції Темп-О такі ж, як і на станції Тайм-КП.

V-14 ВАРІАНТ ВІДПОВІДІ «ЗЕРО» І ЗАДАЧА «А-ЗЕРО»

V-14.1 Варіант відповіді «зеро»

V-14.1.1 Відповідь «зеро» надається, якщо положення можна визначити за центром кола, коли призма:

- відсутня на тому орієнтирі (паралельна ситуація),
- знаходиться не з того боку орієнтира;
- знаходиться на тому орієнтирі, але не в тому місці по відношенню до інших орієнтирів, не на тій частині або не на тій висоті.

V-14.1.2 Відповідь «зеро» надається, якщо положення можна визначити виключно за легендою, коли знак КП відсутній у місці на місцевості, описаному:

- унікальною легендою;
- частково унікальною легендою в напрямку, перпендикулярному до лінійного об'єкту;

V-14.1.3 Відповідь «зеро» має однозначно визначитися методами визначення місцеположення.

V-14.1.4 Положення «зеро» має бути більш чітким, ніж будь-яка призма і має **бути безспірним**.

V-14.1.5 Відповідь «зеро» не може бути наслідком неточності карти або невеликих похибок в постановці призм, неточності в описі легенди при загальних легендах (наприклад, складно визначити центральна чи східна частина бугра), або неспівпадання рішень, що дають допоміжні засоби визначення місцеположення порівняно з основними (див. 8.2).

V-14.2 Задача А-«Зеро».

V-14.2.1 Задачею А-«Зеро» називається КП, в колонці «кількість призм» якого наведено буква А, тобто призма одна.

V-14.2.2 Особливістю задачі А-«Зеро» є те, що учасник може бачити з пункту прийняття рішення будь-яку кількість призм.

V-14.2.3 Якщо знак КП розташований на орієнтирі, позначеному на карті центром кола і описаному легендою, то дається відповідь «А», в протилежному випадку – «Зеро».

V-14.2.4 Особливість задачі А-«Зеро» полягає в тому, що не повинно бути в полі зору іншої призми з такою ж легендою.

V-15 СТАРТ ТА ЖЕРЕБКУВАННЯ ТР-О

V-15.1 Вимоги розділу 15 глави І «Загальні вимоги» щодо процедур та місця старту можуть бути застосовані до змагань з ТрО. Особливості організації старту ТрО викладені нижче.

V-15.2 Старт на змаганнях з ТрО може бути роздільний, груповий та загальний. В особистих та особисто-командних змаганнях старт, як правило, роздільний, в естафетах – загальний.

V-15.3 Порядок старту визначається жеребкуванням. Жеребкування може бути індивідуальне, групове та командне. Рекомендується командне жеребкування.

V-15.4 Учасники з однієї команди повинні бути рознесені в стартовому протоколі.

V-15.5 При роздільному старті рекомендується 2-хвилинний стартовий інтервал.

V-16 ФІНІШ, ХРОНОМЕТРАЖ ТА КОНТРОЛЬНИЙ ЧАС ТР-О

V-16.1 Щонайменше остання частина шляху до фінішної лінії має бути обов'язково розмічена.

V-16.2 Час подолання дистанції фіксується з точністю до секунд, але він сам по собі не визначає результат учасника.

V-16.3 Положенням визначається контрольний час, як правило, в межах 1,0 – 2,5 години, а також система штрафу (крім Темп-О) за його перевищення (як правило, один бал за кожні повні або неповні 5 хвилин).

V-16.4 Будь-яка затримка учасника на дистанції не з його вини має фіксуватися і враховуватися при визначенні часу подолання дистанції.

V-17 РЕЗУЛЬТАТИ В ТР-О

V-17.1 Особистий результат

V-17.1 Особистий результат на дистанції точного орієнтування

V-17.1.1 За кожну правильну відповідь на КП учаснику на дистанції точного орієнтування нараховується 1 бал. На Тайм-КП учаснику бали не нараховується.

V-17.1.2 За кожну неправильну відповідь на завдання на Тайм-КП до часу, витраченого учасником на

Тайм-КП, додається 60 сек. За відсутність відповіді взагалі додається 90 сек.

V-17.1.3 Якщо КП анульований, він виключається з підрахунку результатів для всіх учасників. Процедура рішення про анулювання КП описано в розділах 19 та 20 цієї глави.

V-17.1.4 Особистий результат учасника на дистанції з ТрО визначається сумою балів за правильні відповіді на КП за мінусом штрафних балів за перевищення КЧ.

V-17.1.5 При рівності балів для визначення результатів учасників можуть використовуватися такі показники:

- менша сума часу на Тайм-КП (зазвичай);
- менший час проходження дистанції;
- комбінація варіантів (а) і (б), що визначається Положенням і вказується в інформації про змагання.

V-17.1.6 На багатоденних змаганнях результат може визначатися двома способами:

- за сумою балів, набраних учасником на всіх дистанціях.
- за сумою очок, що нараховуються учаснику за зайняте на кожній дистанції місце згідно Положення.

В разі однакової кількості очок перевага визначається Положенням, або учасники посідають однакові місця, як це зазначене в 26.1.3 глави I «Загальні вимоги».

V-17.2 Особистий результат в Темп-О

V-17.2.1 Результат визначається за правильністю та часом на відповіді на всі завдання. Час подолання дистанції не має значення.

V-17.2.2 Результат може визначатися 2 способами: класичним та за часом.:

- при класичному способі результат визначається за більшою кількістю набраних балів, а при їх рівності – за меншим часом, витраченим на відповіді;
- при визначенні результату за часом учасники розташовуються за меншим часом, витраченим на всі відповіді, до якого додається штрафний час від 20 до 60 секунд зазвичай, 30 секунд за кожен невірну відповідь.

V-17.3 Інші результати в ТрО

Визначення командних результатів, всі види заліку, порядок оголошення результатів та відповідні рекомендації викладені в 26.3-26.5 глави I «Загальні вимоги».

V-18 ВІДПОВІДІ ТА СОЛЮШИНИ

V-18.1 Після фінішу останнього учасника організатори мають оприлюднити правильні відповіді.

V-18.2 Відповіді можуть бути наведені у вигляді таблиці відповідей і/або солюшинів.

V-18.3 Солюшинами зветься аркуші з розташованими на них вирізаними фрагментами карти з околицями кожного КП з нанесеними крім кіл КП ще й положеннями розташування призм із вказівкою вірних відповідей та положень пунктів прийняття рішення. Спрощеним варіантом солюшинів може бути карта у збільшеному масштабі порівняно з картою змагань.

V-18.4 Відповіді мають бути розміщені на щиті інформації та, як мінімум, роздані представникам команд.

V-18.5 У разі виявлення помилки у відповідях, вона може бути виправлена рішенням головного судді за скаргою якщо:

- а) призма розміщена не на тому орієнтирі, або не з того боку орієнтира;
- б) призма розміщена на тому орієнтирі, але не в тому місці по відношенню до інших орієнтирів, не на тій частині або не на тій висоті.

V-18.6 Відповідь може бути змінена журі в результаті розгляду протесту.

V-19 АНУЛЮВАННЯ КП В ТрО

V-19.1 КП може бути анульований за протестом рішенням Журі або головним суддею, якщо Журі не призначене. Процедури подачі скарг і протестів та порядок прийняття по ним рішень визначені в розділах 21-23 глави I «Загальні вимоги» та розділі 20 цієї глави «Журі в ТрО».

V-19.2 КП може бути анульований, якщо:

- кількість призм на місцевості під час змагань змінилася;
- різні основні способи визначення місцеположення дають різні відповіді;
- різко змінилася видимість призм через освітлення призм (на сонці, у тіні)

- виявлені грубі помилки в постановці КП, або тиражі карт, що робить не можливим справедливе визначення результатів;
- немає ключів рішення - способів визначення місцеположення.

V-20 ЖУРІ В Тр-О

V-20.1 Журі має спостерігати за перебігом змагань, розглядати протести та приймати рішення з їх приводу: про перегляд відповідей чи анулювання окремих контрольних пунктів, або анулювання результатів в окремому виді змагань (в разі наявності задоволених протестів і неможливості об'єктивного визначення результатів внаслідок грубих помилок Організатора).

V-20.2 У зв'язку з тим, що в трейл орієнтуванні в журі входять найбільш кваліфіковані учасники змагань, а вони завжди є хоча б частково зацікавленими, то журі складається з 3-5 членів (крім контролера змагань), а рішення журі є остаточним при умові голосування за задоволення протесту не менш 70% кількості членів журі

V-20.3 Контролер змагань керує роботою Журі, але не має права вирішального голосу.

V-20.4 Інспектор та члени ГСК мають право брати участь у засіданнях журі, але не мають права вирішального голосу.

V-21 ІНСПЕКТУВАННЯ КАРТ ТА ДИСТАНЦІЙ ТР-О

V-21.1 Загальні вимоги щодо інспектування карт та дистанцій наведені в 8.6 глави I «Загальні вимоги». Додатково для ТрО під керівництвом інспектора вирішуються такі питання:

- оцінка якості дистанцій за ступенем складності, розташуванням КП, наявністю факторів випадковості, можливість подолання дистанції учасниками з різними фізичними можливостями, тощо;
- оцінка якості карти в районі КП, точності постановки призм КП та беззаперечності правильних відповідей на КП за допомогою способів визначення місцеположення призм КП.

V-21.2 На етапі попереднього інспектування служба дистанцій надає інспектору:

карту без дистанцій і контрольні карти з дистанціями та легендами відповідного номеру програми в масштабі змагань;

для змагань II-IV рангів – аркуші інспекції, або карту змагань у збільшеному масштабі, якщо аркушів інспекції немає;

попередні аркуші рішень.

V-21.3 На етапі остаточного інспектування служба дистанцій надає інспектору:

контрольні карти з дистанціями та легендами відповідного номеру програми;

для змагань II-IV рангів – аркуші інспекції з виправленими недоробками;

остаточні аркуші рішень.

V-21.4 За результатами остаточного інспектування не пізніше, ніж за годину до старту інспектор або контролер змагань, якщо він виконує функції інспектора, підписує:

акт здачі дистанції;

аркуші інспектування (на змаганнях категорії II-IV рангів);

аркуші рішень.

V-21.5 Рекомендована форма акту наведена в додатку 2.

V-21.6 У випадку, якщо інспектор не може знайти згоди із заступником головного судді (начальником дистанції) по положенню розташування призм окремого КП, цей КП з дистанції виключається, кількість КП зменшується, або цей КП замінюється на резервний з підготовлених резервних КП.

V-22 ФІЗИЧНА ДОПОМОГА І СУПРОВІД

V-22.1 При участі у змаганнях учасників, які потребують допомоги, кожен з них має супроводжуватися фізично здоровою особою. Супроводжуюча особа може призначатися Організатором.

V-22.2 Фізичні можливості учасників або супроводжуючих не повинні впливати на результати змагань.

V-22.3 Супроводжуючі особи мають надавати потрібну фізичну допомогу, за якою звертається учасник, а також дотримуватися інструкцій учасників без коментарів, навіть якщо це приведе до виходу на заборонену ділянку місцевості, що може викликати дискваліфікацію учасника. Супроводжуючому дозволяється проводити відмітку в картках. Ніяка інша допомога, особливо в читанні карти, виборі шляху, розрахунку часу, прийняттю рішення на КП тощо не дозволяється.

V-22.4 Учасники мають забезпечити належні умови для супроводжуючих: інвалідні коляски повинні мати ручки, діаметр передніх коліс має бути не менше 12 см.

V-23 СПОРТИВНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТРО

У цьому розділі на додаток до загальних положень зі спортивної справедливості під час проведення змагань зі спортивного орієнтування, викладених в I-25 глави «Загальні вимоги», приведені обов'язки всіх осіб, причетних до змагань з трейл орієнтування.

V-23.1 Всі особи, які беруть участь у змаганнях, повинні діяти у відповідності з принципами чесності і справедливості. Вони повинні зберігати спортивний і дружній дух. Спортсмени повинні з повагою ставитися один до одного.

V-23.2 Спортсмени, що пересуваються пішки, повинні пропускати спортсменів на інвалідних кріслах до сторони стежки, ближньої до пункту прийняття рішення, до самого пункту прийняття рішення і до пункту відмітки.

V-23.3 Заборонено просити і отримувати технічну допомогу з боку інших спортсменів або супроводжуючих осіб, або надавати підтримку іншим спортсменам під час змагань. Проте, у разі настання нещасного випадку всі учасники зобов'язані допомагати постраждалим спортсменам або допомагати деяким спортсменам, яким потрібна фізична допомога.

V-23.4 Спортсмени повинні вести себе на місцевості якомога тихіше.

V-23.5 Організатори повинні зупинити змагання і відкласти або змінити дистанцію, якщо в будь-який момент стає ясно, що виникли обставини, що призвели до небезпеки для спортсменів, глядачів і офіційних осіб, які перебувають на дистанції.

ГЛАВА VI. РОГЕЙН

VI-1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

VI-1.1 Загальні вимоги щодо організації та проведення змагань зі спортивного орієнтування, викладені в главі I «Загальні вимоги», в цілому застосовні до змагань з рогейну. На додаток до них в цій главі Правил наведені специфічні та технічні вимоги до участі у змаганнях і безпеки учасників, а також до карт, обладнання КП, застосування відмітки, процедур старту і фінішу, підрахунку результатів, харчування.

VI-1.2 Основні визначення Правил викладені в I-2 глави I «Загальні вимоги». На додаток до них у змаганнях з рогейну застосовують наступні визначення:

Команда – від двох до п'яти учасників, що входять до складу однієї команди, які долають дистанцію спільно (співпрацюють).

Група вікова – категорія, що об'єднує декілька груп за віком, статтю чи іншою ознакою.

Дозволений час на співпрацю – встановлений ліміт часу на дозволена співпрацю команд, що приймають участь у змаганнях. Цей час не має перевищувати 50 % контрольного часу змагань.

Співпраця команд (тільки для змагань з контрольним часом 12 - 24 години) – сумісне з іншими командами проходження дистанції (відвідування КП в однаковому порядку) або переслідування іншої команди з інтервалом менше 90 секунд. Час співпраці визначається за сумою часу співпраці на різних частинах дистанції на протязі всіх змагань.

VI-1.3 Офіційні змагання Міжнародної федерації з рогейну ISF на території України проводяться згідно з Правилами змагань ISF. В разі суміщення національних і міжнародних змагань Правила змагань ISF мають пріоритет.

VI-2 ВИДИ ЗМАГАНЬ COP

VI-2.1 За тривалістю контрольного часу змагання з рогейну поділяються на 24 години; 12 годин; 6 годин; 3 години; 3 години (особистий залік). Інша тривалість КЧ дозволяється за рішенням СТК.

VI-2.2 За способом пересування змагання з рогейну поділяються на:

- рогейн бігом;
- рогейн на лижах;
- рогейн на велосипедах;
- інші.

VI-2.3 У залежності від контрольного часу і способу пересування утворюються формати змагань. На одних змаганнях в програму може входити кілька форматів, але поєднання форматів в межах однієї групи (наприклад, 6 і 10 годин) не дозволяється.

VI-3 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМАГАННЯ COP

VI-3.1 Загальні вимоги щодо інформації, застосовної до змагань з рогейну, викладені в I-7 глави I «Загальні вимоги».

VI-3.2 Додатково в Бюлетені 1 слід вказати список обов'язкового спорядження, необхідного для проходження дистанції.

В Бюлетені 2 або в технічній інформації про змагання рекомендується додатково наводити:

- систему умовних знаків карти, що застосовується у змаганнях;
- загальний список легенд КП, встановлених на місцевості;
- часовий інтервал відмітки на КП учасниками однієї команди;
- ціну КП, позначену в кодї контрольного пункту;
- ліміт перевищення контрольного часу та систему нарахування штрафу за перевищення цього ліміту.

На змаганнях II –IV рангів ця інформація має бути надана до початку наради представників команд.

VI-4 УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ COP

VI-4.1 Загальні положення щодо участі у змаганнях зі спортивного орієнтування, викладені в I-9 глави I «Загальні вимоги», застосовні для рогейну. Нижче наведені деякі особливості участі у змаганнях з рогейну.

VI-4.2 У змаганнях з рогейну беруть участь команди, які складаються з двох, трьох, чотирьох або п'яти осіб. При форматі змагань 3 години можлива індивідуальна участь у змаганнях.

VI-4.3 В залежності від статі учасників всі групи поділяються на:

Чоловічі – команда складається тільки з чоловіків;

Жіночі – команда складається тільки з жінок;

Змішані – команда включає, принаймні, одну жінку і одного чоловіка.

VI-4.4 У змаганнях з рогейну в залежності від віку учасників рекомендується поділяти на наступні групи:

Відкрита група – вік учасників не регламентується. Для визначення результату до абсолютного заліку включаються всі команди (див. I-26.3 глави I «Загальні вимоги»).

Юнаки – всі члени команди мають бути молодше 18 років.

Юніори – всі члени команди мають бути молодше 20 років.

Молодь – всі члени команди мають бути молодше 23 років.

Дорослі – всі члени команди мають бути у віці 23 років або старші.

Ветерани – всі члени команди мають бути у віці 40 років або старші.

Суперветерани – всі члени команди мають бути у віці 55 років або старші.

Ультраветерани – всі члени команди мають бути у віці 65 років або старші.

Команди, які включаються до «Суперветеранів» і «Ультраветеранів» можуть включатися також до «Ветеранів».

Належність учасника до вікової групи визначається за віком спортсмена станом на день початку змагань.

VI-4.5 В табл. VI-4.5 надані зведені відомості про учасників змагань з рогейну.

Таблиця VI-4.5

Групи учасників та їх умовні позначення

Позначення	Назва групи	Вимоги до складу команди	Міжнародне позначення
Ч-О	Чоловіки, відкрита	Чоловіки	MO
Ж-О	Жінки, відкрита	Жінки	WO
МІКС-О	Змішана відкрита	Не менше одного чоловіка і однієї жінки	XO
Ч	Чоловіки, дорослі	Чоловіки	
Ж	Жінки, дорослі	Жінки	
МІКС	Змішана, дорослі	Не менше одного чоловіка і однієї жінки	
Ч23	Чоловіки, молодь	Чоловіки, вік кожного члена команди менше 23 років	MJ
Ж23	Жінки, молодь	Жінки, вік кожного члена команди менше 23 років	WJ
МІКС23	Змішана, молодь	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди менше 23 років	XJ
Ч20	Чоловіки, юніори	Чоловіки, вік кожного члена команди менше 20 років	MJ (20)
Ж20	Жінки, юніорки	Жінки, вік кожного члена команди менше 20 років	WJ (20)
МІКС20	Змішана, юніори, юніорки	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди менше 20 років	XJ (20)
Ч18	Юнаки	Чоловіки, вік кожного члена команди менше 18 років	MJ (18)
Ж18	Дівчата	Жінки, вік кожного члена команди менше 18 років	WJ (18)
МІКС18	Змішана, юнаки, дівчата	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди менше 18 років	XJ (18)
Ч40	Чоловіки, ветерани	Чоловіки, вік кожного члена команди 40 років або старше	MV

Ж40	Жінки, ветерани	Жінки, вік кожного члена команди 40 років або старше	WV
МІКС40	Змішана, ветерани	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди 40 років або старше	XV
Ч55	Чоловіки, суперветерани	Чоловіки, вік кожного члена команди 55 років або старше	MSV
Ж55	Жінки, суперветерани	Жінки, вік кожного члена команди 55 років або старше	WSV
МІКС55	Змішана, суперветерани	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди 55 років або старше	XSV
Ч65	Чоловіки, ультраветерани	Чоловіки, вік кожного члена команди 65 років або старше	MUV
Ж65	Жінки, ультраветерани	Жінки, вік кожного члена команди 65 років або старше	WUV
МІКС65	Змішана, ультраветерани	Не менше одного чоловіка і однієї жінки, вік кожного члена команди 65 років або старше	XUV

VI-4.6 Спортсмени молодше 16 років до участі у змаганнях з рогеюну у форматі 24 години не допускаються. В інших форматах спортсмени віком від 14 до 16 років можуть брати участь за умови надання спеціального медичного дозволу при реєстрації.

VI-4.7 На додаток до загальних обов'язків учасників змагань, викладених в І-9.3.2 глави І «Загальні вимоги», учасники змагань з рогеюну зобов'язані:

- планувати і реалізовувати свій шлях пересування по дистанції відповідно до свого рівня фізичної та технічної підготовленості;
- надавати будь-яку допомогу іншим учасникам змагань лише у випадку, якщо вони отримали травму або перебувають у стані, що загрожує їхньому життю і здоров'ю (така команда не може бути оштрафована ні за яке правило при наданні такої допомоги);
- на вимогу пред'являти суддям або учасникам змагань наявність і фіксацію засобів відмітки;
- мати з собою під час змагань обов'язкове спорядження, визначене Організатором, та, на вимогу суддів, пред'являти його наявність;
- під час змагань постійно знаходитися в межах голосового контакту з іншими членами своєї команди.;
- усе взяте із собою на дистанцію спорядження чи обладнання принести назад на арену змагань.

VI-4.8 На додаток до вимог, викладених в І-9.4 глави І «Загальні вимоги», учасникам змагань з рогеюну забороняється:

- використання інших засобів для планування маршруту, окрім як засобів для вимірювання відстані і підрахунку очок, зокрема, використання програмного забезпечення для оптимізації маршрутів та інші складні інструменти планування;
- користуватися засобами мобільного зв'язку та іншими радіоприймальними і передавальними пристроями, за виключенням ситуацій, які загрожують здоров'ю та життю учасників;
- складувати на дистанції поза межами арени змагань, продукти харчування, спорядження чи обладнання до початку змагань з метою їх подальшого використання;
- приймати допомогу при плануванні маршруту руху, приймати допомогу на дистанції (крім медичної) чи співпрацювати з іншими командами або навмисно переслідувати окремих учасників.
- відпочивати ближче 100 метрів від контрольного пункту, за винятком випадків, коли КП суміщений з пунктом харчування.

VI-4.9 Учасники повинні поважати громадську і приватну власність в районі змагань, а саме:

- не перетинати недавно засіяні землі або використовувані для вирощування сільськогосподарських культур, за винятком випадків, спеціально обумовлених Організатором, або пересуватися по будь-якій території, забороненій до перетину;
- триматися на розумній відстані від житла і стад з молодняком;
- виявляти належну обережність при перетині огорож, мурів, проході через ворота. Кожна група повинна залишати ворота в тому ж стані, в якому вони були знайдені.
- не залишати сміття;

- не розводити багаття і на дистанції, крім ситуацій, де є загроза здоров'ю та життю учасників;
- надмірно не дошкоджати або порушувати життя місцевої флори і фауни.
- не брати на дистанцію собак і зброї будь-якого виду, у тому числі вогнепальної;
- не пошкоджувати обладнання КП, пунктів харчування або будь-які інші об'єкти, розміщені на дис-

танції Організатором.

VI-4.10 Кожна команда під час змагань повинна мати свисток. У критичній ситуації команда має подавати ряд коротких звукових сигналів своїм свистком. Судді повинні контролювати наявність свистка до старту і не допускати команду на дистанцію без свистка.

VI-4.11 Якщо під час змагань один або декілька учасників побажають припинити змагання і вийти зі складу команди, то команда має повернутися в центр змагань і повідомити про це суддів. Ця команда буде вважатися такою, що завершила змагання. Якщо буде сформована нова команда, за рішенням суддів вона може бути допущена до змагань, але очки, попередньо набрані командою, що завершила змагання, новій команді не зараховуються.

VI-4.12 Учасники формату змагань бігом повинні пересуватися на дистанції тільки пішки. Дозволяється перетин учасниками водних об'єктів, навіть якщо для цього потрібно плавання, за умови, що водні об'єкти не заборонені для перетину.

VI-4.13 Учасники лижних і велосипедних форматів можуть пересуватися по району змагань частину часу або весь час пішки. При цьому слід обов'язково транспортувати з собою лижі або велосипед. Пересування без лиж по лижних трасах заборонено.

VI-5 РАЙОН ЗМАГАНЬ СОР. РОЗТАШУВАННЯ КП

VI-5.1 Місцевість змагань має відповідати в цілому вимогам розділу I-11 глави I «Загальні вимоги». Місцевість для формату змагань бігом має пропонувати широкі можливості для вибору варіантів руху між КП. Місцевість для формату змагань на лижах повинна відповідати вимогам III-2 глави III «Орієнтування на лижах». Місцевість для формату змагань на велосипедах повинна відповідати вимогам IV-3 глави IV «Орієнтування на велосипедах».

VI-5.2 Площа району змагань має бути визначена, а кількість КП та їхнє розташування повинні бути сплановані таким чином, щоб команда, переможець в певному форматі змагань, відвідала не більше 80% контрольних пунктів, зазначених на карті, але не всі КП.

VI-5.3 Арену змагань слід розташовувати, по можливості, в центрі району змагань.

VI-6 КАРТА СОР

VI-6.1 Для змагань з рогейну використовують карти масштабу від 1:24000 до 1:64000. При проведенні змагань формату від 3 до 12 годин можливе використання карт більш крупного масштабу, а при проведенні змагань на велосипедах формату від 12 годин до 24 годин - більш дрібного масштабу.

VI-6.2 Перетин рельєфу має не перевищувати 20 м задля забезпечення чіткості його зображення на карті, та однозначного тлумачення форм рельєфу учасниками.

VI-6.3 Дозволяється застосовування різних систем умовних знаків карти: від топографічних до спортивних (карт для спортивного орієнтування). Застосований стандарт карт і/або система умовних знаків мають бути наведені в інформації про змагання. Для змагань II-IV рангів зразок карти має бути наданий на модельних змаганнях (див. розділ 12 глави I «Загальні вимоги»).

VI-6.4 В разі використання спортивних карт, вони мають бути підготовлені з дотриманням вимог, наведених у Додатку 13. Карта має також відповідати вимогам II-4.2, II-4.6, II-4.8, II-4.9, II-4.10 та II-10.2.1 глави II «Орієнтування бігом».

VI-6.5 Бажано, щоб карта змагань, що видається учасникам, розміщувалася на цілому аркуші паперу. Розміщення карти змагань на кількох аркушах або розбиття карти на кілька фрагментів не рекомендується. Застосування різних масштабів для карти одного формату змагань не дозволяється.

VI-6.6 Карта видається кожному учасникові змагань, незалежно від кількісного складу команди.

VI-7 ЛЕГЕНДИ КП ЗМАГАНЬ СОР

VI-7.1 У змаганнях з рогейну використовуються легенди як для змагань бігом (див. II-6 глави II «Орієнтування бігом»).

VI-7.2 Легенди надаються разом з картою у вигляді загального списку всіх КП і можуть друкуватись на карті змагань або надаватись окремо.

VI-8 ПОСТАНОВКА Й ОБЛАДНАННЯ КП НА ЗМАГАННЯХ СОР

VI-8.1 У змаганнях з рогейну постановка контрольних пунктів має бути технічно простою, щоб учасники не витрачали час на пошуки КП у безпосередній близькості від нього.

VI-8.2 Знак КП на місцевості, по можливості, встановлюється так, щоб контрольний пункт був видимий учасникам у світлий час доби з відстані не менше 25 м з імовірних напрямів їх підходу до КП. Знак КП повинен мати три вертикальних грані с площею кожної не менше 800 кв. см. Призма згідно II-7.5 глави II «Орієнтування бігом» відповідає цієї вимозі

VI-8.3 Призму слід встановлювати на висоті від 0,5 до 2 м над землею, бажано на рівні очей людини.

VI-8.4 Якщо частина тривалості змагань припадає на темний час доби, контрольні пункти мають бути обладнати світловідбиваючими матеріалами в достатній кількості.

VI-8.5 Обладнання на кожному контрольному пункті має включати:

- знак КП;
- засоби відмітки згідно розділу I-16 глави I «Загальні вимоги»;
- конфеті з номером КП;
- код КП згідно з вимогами VI-9 нижче.

У випадку застосування відмітки компостерами додатково розміщується протокол відвідування КП на кожному КП за формою, наведеною в Додатку 14.

VI-8.6 На змаганнях з рогейну слід також дотримуватись вимог II-7.10 глави II «Орієнтування бігом».

VI-9 КОДУВАННЯ КП ТА ЙОГО ЦІНА

VI-9.1 Кожному контрольному пункту присвоюється «ціна» - число, яке позначає кількість очок, що отримує команда при відмітці на КП.

VI-9.2 Ціна контрольного пункту має відображатися в його позначенні (коді).

VI-9.3 Коди контрольних пунктів мають зростати в порядку збільшення ціни КП. Цифри коду мають бути нанесені жирним шрифтом темного кольору на світлому тлі та мати висоту не менше 3 см.

VI-9.4 Перша цифра у двозначному, або перші дві цифри в тризначному коді КП вказують ціну цього контрольного пункту. Наприклад:

- 35 – контрольний пункт має ціну 3 очки;
- 107 – контрольний пункт має ціну 10 очок.

VI-9.5 При призначенні ціни контрольних пунктів слід враховувати:

- складність і точність орієнтування, що потрібні команді для пошуку КП;
- доступність місця, в якому розташований КП (наприклад, контрольний пункт розташований на вершині високої гори);
- відстань від арени змагань;
- відстань від сусідніх контрольних пунктів.

VI-10 ВІДМІТКА НА ЗМАГАННЯХ СОР

VI-10.1 Застосування систем відмітки на змаганнях з рогейну здійснюється згідно вимогам I-16 глави I «Загальні вимоги».

VI-10.2 Інтервал відмітки на контрольному пункті членів однієї команди не повинен перевищувати 1 хвилини.

VI-10.3 За рішенням Організатора, з метою контролю відвідування контрольних пунктів усіма учасниками, що входять в одну команду, судді фіксують всім учасникам чипи або контрольні картки на зап'ясті спеціальним контрольним браслетом. При форматі змагань на велосипедах чипи або контрольні картки мають бути зафіксовані на велосипеді.

VI-10.4 Контрольний браслет, що фіксує чип або контрольну картку, є тільки засобом контролю, а не кріпленням. Про кріплення чипу або контрольної картки, що виключає їх втрату під час змагань, учасник має піклуватися самостійно. Пошкодження (розрив) браслету хоча б у одного з учасників веде до дискваліфікації команди.

VI-10.5 У разі перевищення часового інтервалу відмітки учасниками на контрольному пункті, очки за відвідання даного контрольного пункту не зараховуються.

VI-10.6 Якщо контрольний час змагань не минув, команда, учасник якої втратив чіп або контрольну картку, може повернутися в центр змагань і має повідомити про це Організатора. Організатор повинен забезпечити заміну засобу відмітки, і група має бути допущена до продовження участі у змаганнях. Вважаючи на обставини й наявні докази, Організатор має прийняти рішення про можливе зарахування КП, відвіданих перед втратою групою засобу відмітки.

VI-10.7 Зразок контрольної картки для змагань з рогейну наведений в Додатку 15.

VI-11 СТАРТ І ФІНІШ ЗМАГАНЬ СОР

VI-11.1 Карти, легенди та інша технічна інформація про дистанції мають видаватися учасникам змагань для планування маршрутів не пізніше ніж за 2 години і не раніше ніж за 3 години до старту.

VI-11.2 Учасникам змагань формату 6-12 годин і менше допускається видавати карти для планування за 1 годину до старту, учасникам змагань формату 3 години - за 30 хвилин до старту.

VI-11.3 У змаганнях з рогейну, як правило, застосовується загальний старт. За рішенням Організатора можливе застосування групового старту або різні місця старту для різних груп (МО, ЖО, МІКС О).

У змаганнях з контрольним часом 3 години може бути запроваджений інтервальний старт (інтервал старту в групі не більше 3-х хвилин).

VI-11.4 У разі проведення змагань в декількох форматах (за контрольним часом і способом пересування) допускається рознесення по часу старту учасників різних форматів. Учасники одного формату мають стартувати одночасно.

VI-11.5 При проведенні змагань формату 24 години час старту по можливості повинний бути підібраний так, щоб тривалість денної та нічної частин змагань вийшла приблизно однаковою.

VI-11.6 Протягом змагань команди можуть у будь-який час повертатися на арену змагань для відпочинку, прийому їжі, заміни спорядження.

При кожному відвідуванні під час змагань арени, всі члени команди повинні зробити відмітку про прибуття в на фінішному чи окремому пристрої та знову зробити відмітку безпосередньо перед тим, як покинути арену.

VI-11.7 Фінішувати команди можуть у будь-який час протягом всього контрольного часу формату змагань, в якому бере участь команда. До оголошеного часу фінішу команда може повернутися на дистанцію, навіть якщо її члени вже зробили позначку в фінішному пристрої та здали контрольні браслети. У цьому випадку контрольні браслети мають бути повторно закріплені на учасниках. Часом фінішу команди вважається час останньої відмітки у фінішному пристрої будь-якого з членів команди.

VI-11.8 При запізненні команди на фініш в межах 30 хвилин після закінчення встановленого контрольного часу, команда отримує штраф, розмір якого залежить від часу запізнення.

VI-11.9 Кількість штрафних очок за кожну повну чи неповну хвилину запізнення команди на фініш дорівнює 1 заліковому балу.

VI-11.10 Команда вважається такою, що фінішувала, тільки після фінішу всіх членів цієї команди.

VI-11.11 Час фінішу команди визначається по фінішу останнього учасника цієї команди, як це зазначено в I-17.2 ÷ I-17.5 глави I «Загальні вимоги».

VI-11.12 Запізнення команди на фініш більше ніж на 30 хвилин веде до її дискваліфікації.

VI-12 РЕЗУЛЬТАТИ ЗМАГАНЬ СОР

VI-12.1 Результат команди визначається сумою очок за відвідані контрольні пункти. При однаковій кількості очок перевага надається команді, яка пододала дистанцію за менший час.

VI-12.2 Якщо кілька команд мають однакову кількість очок і час фінішу, вони посідають однакові місця, як це вказано в I-26.1.3 глави I «Загальні вимоги».

VI-12.3 У разі запізнення команди на фініш з набраної командою суми очок за кожну повну чи неповну хвилину запізнення віднімається штраф у розмірі в 1 заліковий бал.

VI-12.4 Місця командам присуджуються згідно I-26.3 глави I «Загальні вимоги»:

- в абсолютному заліку серед всіх команд даного формату змагань;
- по окремих вікових групах серед команд з залежності від віку статі членів команди.

VI-12.5 Якщо контрольний пункт на місцевості був розташований неправильно, команди, які відмітилися на такому КП, повинні отримати за нього очки. При цьому команди, які доведуть суддям що вони відвідали правильне місце розташування контрольного пункту, також повинні отримати за нього очки.

VI-12.6 Якщо засоби відмітки на контрольному пункті відсутні або пошкоджені, то команди повинні отримати за нього очки, якщо вони після фінішу повідомлять про це суддям і доведуть що вони відвідали цей пункт, наприклад, наявністю резервної відмітки компостером, паперового конфетті, повідомленням літерного коду КП.

VI-12.7 Організатор повинен оприлюднювати поточні результати змагань зі сплітами кожної команди не раніше, ніж за 30 хвилин до закінчення контрольного часу. Після закриття фінішу на протязі 45 хвилин приймаються скарги. Протести мають подаватись згідно вимог I-22 глави I «Загальні вимоги».

VI-12.8 Нагородження має бути проведене не пізніше ніж через 3 години після закриття фінішу.

VI-12.9 На відміну від вимог I-26.1.1 (останнє речення) та I-24.3, у випадку виявлення порушень Правил проходження дистанцій (згідно п. VI-1.2) Організатор має право не пізніше 2 діб після закінчення контрольного часу внести зміни в офіційні результати.

VI-13 ХАРЧУВАННЯ УЧАСНИКІВ СОР

VI-13.1 При проведенні змагань формату 12 годин і більше має бути організований один або декілька пунктів харчування для учасників, як на арені змагань, так і за її межами.

VI-13.2 При проведенні змагань формату 12 годин і більше окрім арени змагань дозволяється організувати додатковий пункт харчування на дистанції.

VI-13.3 На пунктах харчування мають бути, як мінімум:

- питна вода;
- гарячий чай або окріп (при середньодобовій температурі повітря нижче +10°C);
- продукти з високим вмістом вуглеводів (цукор, печиво, банани тощо).

Рекомендується організувати гаряче харчування учасників.

VI-13.4 Пункт харчування на арені змагань має почати роботу не пізніше 6 годин після старту і повинен зачинитися не раніше, ніж через годину після закінчення контрольного часу змагань.

VI-13.5 Пункти харчування, обладнані на місцевості, мають почати свою роботу не пізніше 4 годин після старту змагань і не повинні зачинятися раніше 2 годин до закінчення контрольного часу змагань.

VI-13.6 У разі якщо в районі змагань відсутні природні джерела якісної питної води або їх недостатньо, Організатор повинен забезпечити розміщення в районі змагань пунктів підживлення з питною водою, кількість яких має бути такою, щоб учасникам не доводилося носити велику кількість води із собою. Питна вода на таких пунктах має бути забезпечена протягом усього часу змагань.

ЗАЯВКА НА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

(Вид спортивного орієнтування)

(Назва змагань)

Будь ласка надішліть цю заявку до секретаріату ФСО України до 1 травня року, попереднього року змагань
Бажаний термін проведення:

Мотиви запропонованого терміну:

Організатор (назва) _____

Прізвище, імя, по-батькові контактної особи _____

Посада (положення) _____

Адреса _____

Тел. стаціонарний _____ Тел. моб. _____

Email _____

Досвід Організатора в організації змагань (національних, регіональних, тощо):

Умови проведення змагань:

Офіс змагань (розташування, адреса):

Проїзд до офісу змагань (відстань, вартість) від найближчого транспортного вузла:

Варіанти розміщення:

Назва	Тип (готель, гуртожиток, табір)	Орієнтовна вартість на особу за добу	Відстань від офісу змагань

Варіанти харчування:

Райони змагань:

День	Вид змагань	Тип місцевості, короткий опис	Відстань від офісу змагань	Існуюча карта		
				Назва, площа, кв. км	Автори, рік склад.	Використання (назва змагань, рік проведення) *

Примітки*: 1. Використанням карти вважається проведення по ній будь-яких змагань або тренувань.
2. Слід вказати не більше 3-х останніх використань карти.

Інша інформація

Відомості про підтримку органів місцевого самоврядування, спонсорів, ЗМІ, коментарі:

Інші коментарі:

Підпис _____ Прізвище І.Б. _____ Дата _____

До заявки слід додати:

- оглядову мапу розташування офісу і районів змагань;
- існуючі карти районів змагань або карти схожих типів місцевості.

ЗБЕРІГАЄТЬСЯ КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ЩОДО ВСІЄЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО НАВЕДЕНА В ЗАЯВЦІ ТА В ДОДАТКАХ.

Будь ласка надішліть заявку разом з додатками на адресу секретаріату ФСО України:

Федерація спортивного орієнтування України, вул. Еспланадна, 42, м. Київ, 01601, Україна

Заявка має бути отримана секретаріатом ФСО України до 1 травня року, попереднього року змагань.

ФОРМИ АКТІВ ЗДАВАННЯ ДИСТАНЦІЙ
Зразок 1. Акт здавання дистанцій класу МСУ
АКТ ЗДАВАННЯ ДИСТАНЦІЙ

(назва змагань)

1. Характеристика дистанції та карти (заповнюється службою дистанції)

Термін проведення « ____ » _____ 20____ Вид змагань _____

Планувальник дистанції _____
(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Параметри дистанції:

Вікова група	Довжина, км	Кількість КП	Набір висоти, м	Вікова група	Довжина, км	Кількість КП	Набір висоти, м

Відомості про карту:

Масштаб _____ Перетин рельєфу _____ Рік актуалізації _____

Спосіб видання _____

Коли і для яких змагань (тренувань) раніше використовувалась місцевість: _____

Заступник головного судді по дистанціях / Начальник дистанції _____
зайве викреслити (підпис, дата, прізвище, ініціали, кваліфікація)

2. Робота служби дистанції прийнята:

Початок старту ____ год. ____ хв., контрольний час _____ Головний суддя _____
(підпис)

3. Якість дистанції та карти (заповнюється інспектором)

Якість карти в районах КП _____ на шляхах руху _____
(задовільна/незадовільна) (задовільна/незадовільна)

Якість тиражу карт _____
(задовільна/незадовільна)

Коментарі _____

В якій мірі враховані зауваження інспекції _____
Дистанціям може бути присвоєний клас: _____
(повністю/частково/не враховані)

Вікова група	Клас	Вікова група	Клас

Інспектор /Контролер _____
зайве викреслити (підпис, дата) (прізвище, ініціали, кваліфікація)

4. Висновок (заповнюється після проведення змагань)

4.1 Дистанції відповідають класу:

Вікова група	Клас	Вікова група	Клас

Інспектор / Контролер _____
зайве викреслити (підпис, дата) (прізвище, ініціали, кваліфікація)

4.2. Ранг змагань _____ балів.

Вікова група	Кількість балів	Вікова група	Кількість балів

Головний секретар _____
(підпис, дата) (прізвище, ініціали, кваліфікація)

4.3. На цих дистанціях можливе присвоєння звання **майстер спорту України, розряду КМСУ і нижче**
(зайве викреслити).

Головний суддя _____
(підпис, дата) (прізвище, ініціали, кваліфікація)

Зразок 2. Акт здавання дистанцій інших класів
АКТ ЗДАВАННЯ ДИСТАНЦІЙ

(назва змагань)

Характеристика дистанції та карти (заповнюється службою дистанції)

Термін проведення « ____ » _____ 20 ____ Вид змагань _____

Планувальник дистанції _____
 (прізвище, ініціали, кваліфікація)

Параметри дистанції:

Вікова група	Довжина, км	Кількість КП	Набір висоти, м	Вікова група	Довжина, км	Кількість КП	Набір висоти, м

Відомості про карту:

Масштаб 1 _____ Масштаб 2 _____ Перетин рельєфу ____ м. Рік видання (оновлення) _____

Заступник головного судді по дистанціях / Начальник дистанції _____
зайве викреслити (підпис, дата, прізвище, ініціали, кваліфікація)

Робота служби дистанції прийнята:

Початок старту ____ год. ____ хв., контрольний час _____ Головний суддя _____
 (підпис)

Зразок 3

ІМЕННА ЗАЯВКА

на участь в _____
(назва змагань)

Місце проведення _____ Дата проведення _____

від спортсменів, які заявляються на змагання особисто

№ п\п	Прізвище, ім'я учасника	Дата народження	Вікова група	Кваліфікація	Підпис учасника	Підпис лікаря

Допущено до змагань _____

осіб

Лікар _____

(підпис, дата, печатка мед. закладу)

(прізвище, ініціали)

Зразок 4

ТЕХНІЧНА ЗАЯВКА

В ГСК _____
(назва змагань)

Вид змагань _____ Дата проведення _____

Від команди _____
(назва регіону, клубу)

№ п\п	Прізвище, ім'я учасника	Вікова група

Представник команди _____

(підпис, дата)

(прізвище, ініціали)

Зразок 5

ПЕРЕЗАЯВКА

В ГСК _____
(назва змагань)

Вид змагань _____ Дата проведення _____

Прошу допустити до участі у змаганнях від команди _____:
(назва регіону, клубу)

№ п\п	Прізвище, ім'я учасника	Замість (прізвище, ім'я учасника)	Вікова група

Представник команди _____

(підпис, дата)

(прізвище, ініціали)

ЛЕЙБНИЦЬКА КОНВЕНЦІЯ IOF

Ми, члени Міжнародної федерації орієнтування, присутні на XX Генеральній асамблеї IOF у м.Лейбніц, Австрія, 4 серпня 2000 року, проголошуємо, що вирішальне важливим є підвищення рівня спортивного орієнтування для його подальшого поширення серед більшої кількості людей, у нових країнах і включення до програми Олімпійських ігор.

Головними засобами досягнення цього є:

- організація привабливих і хвилюючих змагань з орієнтування, які відповідають високим стандартам якості для учасників, офіційних осіб, представників засобів масової інформації (ЗМІ), спонсорів, глядачів і зовнішніх партнерів;
- забезпечення привабливості змагань IOF для телебачення і Інтернету.

Ми маємо прагнути:

- підвищення видовищності нашого спорту шляхом організації змагань ближче до місць перебування людей;
- забезпечення привабливості арен змагань, приділяючи підвищену увагу їх оформленню і улаштуванню;
- покращення атмосфери на арені змагань і емоційності, влаштовуючи старт і фініш на арені;
- висвітлення наших змагань телебаченням та іншими засобами, за рахунок проведення більшої кількості змагань і забезпечення на них кращих можливостей для висвітлення у спортивних програмах;
- підвищення рівня обслуговування змагань ЗМІ за рахунок кращого забезпечення потреб представників ЗМІ у питаннях надання можливостей зв'язку, доступу до спортсменів на старті/ фініші та у лісі, доступу до поточної інформації про хід змагань, харчування тощо;
- приділення більшої уваги заохоченню наших спонсорів і зовнішніх партнерів до змагань.

Ми, члени IOF, сподіваємося, що ці заходи будуть прийняті до уваги всіма майбутніми організаторами змагань IOF.

ФОРМИ ПРОТОКОЛІВ СТАРТУ

1. В додатку наведені рекомендовані форми протоколів для однієї групи, для багатоступінних змагань (багатоборство), для кількох груп.
2. Дозволяється застосовувати спрощені форми протоколу на змаганнях V-VI рангів.

Зразок 1

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ СТАРТУ

Суддівський час 00:00:00

відповідає ____ год. ____ хв. місцевого часу

Вид змагань _____

Дата « ____ » _____ 20 ____

Вікова група _____

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Команда	Розряд, звання	Стартовий номер	Час старту	Примітки

Зразок 2

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ СТАРТУ

Вікова група _____

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Команда	Розряд, звання	Стартовий номер	Час старту			Примітки
					Дата	Дата	Дата	

ЗАТВЕРДЖЕНІ СИСТЕМИ ВІДМІТКИ

На змаганнях II рангу мають використовувати тільки електронні засоби відмітки:

а) системи контактної відмітки та хронометражу -

Emit,
SPORTIdent;

б) системи безконтактної відмітки та хронометражу -

Emit touch-free (версія не пізніше 2013),
SPORTident Air+ (радіус дії ~30 см).

На змаганнях III-IV рангів дозволяється використання іншої електронної системи відмітки. Для змагань під егідою ФСО України використання іншої електронної системи відмітки потребує попереднього затвердження СТК ФСО України.

Як мінімум, система відмітки компостером має застосовуватись для інших змагань з дистанціями класу МСУ, КМСУ, I розряду.

При використанні системи Emit етикетка, яка вкладається в електронну контрольну картку для дублювання відмітки, має відповідати певним вимогам міцності, аби витримати умови змагань (попадання у воду включно). Учасники самі несуть відповідальність за відмітку на етикетці, щоб її можна було використати у випадку відсутності електронної відмітки.

При використанні системи SportIdent, дублюючий пристрій для відмітки має знаходитися на кожному КП. Це може бути, як друга станція, так і звичайний компостер. Учасники мають самі пересвідчитися, що відмітка відбулася, і не виймати чип до отримання сигналу, що підтверджує відмітку. Тільки тоді, коли відповідний сигнал не отриманий, учаснику слід скористатись запасною станцією або компостером.

Електронний чип або контрольна картка мають чітко показати, що учасник відвідав усі КП. Учасник, в якого відсутня відмітка хоча б одного КП або її не можна ідентифікувати, не може отримати місце до того, як не буде чітко визначено, що відмітка відсутня не з вини учасника і що учасник відвідав КП. У таких обставинах можуть бути використані інші свідоцтва, що підтверджують відвідання учасником КП, наприклад, свідчення судді-контролера КП, відеозапис.

Інші свідоцтва неприйнятні. При використанні системи SportIdent це означає:

- якщо одна станція не працює, учасник має скористатись резервною станцією або компостером, він буде дискваліфікований, якщо не одержав відмітки;
- якщо учасник відмічається дуже швидко і не отримує (не дочікується) контрольного сигналу, його чип не буде містити відмітку. Учасник має бути дискваліфікований, навіть якщо станція КП записала номер чипу учасника.

При використанні систем з видимими відбитками компостерів щонайменше частина відбитку має знаходитись у відповідній даному КП клітині або у вільній резервній клітині. Допускається одна помилка за умови, що всі відбитки чітко ідентифікуються, а саме:

- відмітка поза полем відповідної клітини;
- пропуск клітини (з подальшим зміщенням відміток всіх КП);
- 2 відмітки в одній клітині.

Якщо учасник випадково зайняв відповідну клітину контрольної картки відбитком не того КП, відмітку «правильного» контрольного пункту слід зробити в одній з резервних клітин, про що слід повідомити суддів на фініші. Такі відмітки не вважаються помилкою.

Учасник, який намагається отримати перевагу за рахунок недбалої відмітки, має бути дискваліфікований.

КОНТРОЛЬНІ КАРТКИ СОБ, СОЛ, МТБО

Розмір кожної клітинки для відмітки має становити не менше 18 × 18 мм.

три клітинки мають бути чітко помічені як резервні.

Дозволяється помічати менше 3-х клітин, як резервні, якщо контрольна картка містить тільки один або два рядки клітин (див. зразок 3).

Зразок 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	R	R	R	
☐ ☐		Місце для реклами, емблеми	№ _____	Гр. _____	Команда _____		Ф.		☐ ☐	
			Прізвище, _____					С.		
			Імя _____					Р.		

Зразок 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
11	12	13	14	15	16	17	R	R	R	
☐ ☐		Місце для реклами, емблеми	№ _____	Гр. _____	Команда _____		Ф.		☐ ☐	
			Прізвище, _____					С.		
			Імя _____					Р.		

Зразок 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	R	R	Номер	Група	☐
									☐

**ПРОТОКОЛИ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ**

1. Форми протоколів, наведені в додатку, є обов'язковими для Національних змагань (III-IV рангів), що проводить ФСО України.

2. Дата і місце проведення, інформація про начальника дистанції наводяться один раз на початку протоколу.

3. Підписи головного судді і головного секретаря завіряються печаткою.

4. За необхідністю наводиться додатковий стовбець «ФСТ». Належність спортсмена до фізкультурно-спортивного товариства наводиться аббревіатурами:

КФВС МОНУ «Освіта» – «О», Збройні сили України – «З», ФСТ «Динамо» – «Д», СТП «Україна» – «У», ФСТ «Колос» – «К», СТ «Спартак» – «С», «Інваспорт» – «І», «Локомотив» – «Л», ТСО України – «Т» тощо.

Якщо спортсмен дає паралельний залік кільком організаціям, то ФСТ, до якого належить спортсмен, ставиться першим, а ФСТ, яке отримує паралельний залік, ставиться другим. Наприклад: «З, О» (спортсмен виступає за Збройні Сили України і дає паралельний залік СК МОН «Освіта»).

Якщо ФСТ не входить до наведеного вище переліку, то аббревіатура, яка скорочено вказує назву ФСТ у заявці, має бути розшифрована в кінці заявки.

5. У стовбці «Тренер» наводяться прізвище та ініціали особистого тренера.

6. Час рекомендовано наводити в форматі: «години-(двокрапка)-хвилини-(крапка)-секунди», наприклад, 2:05.13.

7. Для змагань V-VI рангів за узгодженням з Організацією можуть бути використані спрощені форми протоколів.

ЗРАЗКИ

Зразок 1

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ З ОРІЄНТУВАННЯ У ЗАДАНОМУ НАПРЯМКУ

“ ____ ” _____ 20 ____ Місце проведення _____ Начальник дистанції _____

Група _____ Довжина дистанції _____ км _____ КП Контрольний час _____ хв.

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Регіон	Клуб	ФСТ	Тренер	Номер уч-ка	Результат	Місце	Кваліф.	Вик. розр.	Очки
1	Прокопенко Павло	Чернівецька	Азимут	ЗС	Іванов П.І.	1234	2:06:26	13	КМСУ	II юн	45

Клас дистанції _____

Ранг змагань _____ балів

_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.

(розрядний норматив)

_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.

(розрядний норматив)

Головний суддя _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Головний секретар _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Зразок 2

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ З ОРІЄНТУВАННЯ НА РОЗМІЧЕНІЙ ДИСТАНЦІЇ

“ ___ ” _____ 20 __ Місце проведення _____ Начальник дистанції _____
Група _____ Довжина дистанції _____ км КП Контрольний час _____ хв.

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Регіон	Клуб	Тренер	Номер уч-ка	Час проходження*	Штрафний час *	Результат	Місце	Кваліфікація	Вик. розряд	Очки
1	Прокопенко Павло	Чернівецька	Азимут	Степаненко В.М	124	2:06:26	0:02	2:08:26	23	КМСУ	ІІІюн	45

Клас дистанції _____

Ранг змагань _____ балів

МС _____ 1 – 3 місяця _____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.
(розрядний норматив)
_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.
(розрядний норматив)
_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.
(розрядний норматив)

Головний суддя _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Головний секретар _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Примітка*: при призначенні штрафних кіл стовбці «Час проходження» та «Штрафний час» дозволяється не наводити, або замість них наводять довідковий стовбець «Кількість штрафних кіл».

Зразок 3

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ З ОРІЄНТУВАННЯ В ЕСТАФЕТІ У ЗАДАНОМУ НАПРЯМКУ

“ ___ ” _____ 20 __ Місце проведення _____ Начальник дистанції _____
Група _____ Довжина дистанції _____ + _____ + _____ км. Кількість КП _____ + _____ + _____ Контрольний час _____ хв.

№ п/п	Команда	Прізвище, ім'я учасника	Регіон	Клуб	Тренер	Результат учасника	Результат команди	Місце	Кваліфікація	Вик. розряд	Очки
1	Оріон-2	Прокопенко Павло	Чернівецька	Азимут	Степаненко В.М.	0:50:28	0:50:28	1	КМСУ	ІІІ	126
		Іваненко Петро			Степаненко В.М.	0:50:28	1:40:56		I	ІІІ	
		Симоненко Михайло			Степаненко В.М.	0:50:28	2:31:24		ІІ	ІІІ	

Клас дистанції _____ Ранг змагань _____ балів

_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.
(розрядний норматив)
_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.
(розрядний норматив)
_____ % _____ год. _____ хв. _____ сек.
(розрядний норматив)

Головний суддя _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Головний секретар _____

(підпис)

(прізвище, ініціали, кваліфікація)

Зразок 4

(Назва Організації, Організатора)

(Назва змагань)

ПРОТОКОЛ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ З ОРІЄНТУВАННЯ ЗА ВИБОРОМ

“ ___ ” _____ 20 __ Місце проведення _____ Начальник дистанції _____

Група _____ Довжина дистанції _____ км. Загальна кількість КП _____ Контрольний час _____ хв.

№ п/п	Прізвище, ім'я учасника	Команда	Номер учасника	Набрано очок*	Штрафний час*	Результат	Місце	Кваліфікація	Виконаний розряд	Очки
-------	-------------------------	---------	----------------	---------------	---------------	-----------	-------	--------------	------------------	------

Клас дистанції _ Ранг змагань _____ балів

_____ % _____ очок

(розрядний норматив)

_____ % _____ очок

(розрядний норматив)

Головний суддя

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали, кваліфікація)

Головний секретар

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали, кваліфікація)

Примітка* Стовбець «Штрафний час» для змагань за вибором по варіанту 1 згідно II-10.1.1 глави I «Орієнтування бігом» не наводять.

ЗРАЗОК ОПЕРАТИВНОГО ЗВІТУ ПРО ЗМАГАННЯ

Оперативний звіт (надіслати до 8:00 понеділка) на адреси:
ishkov@sport.gov.ua або за телефоном: 098-4644063 – Ішков Ігор

Вид спорту: **СПОРТИВНЕ ОРІЄНТУВАННЯ**

за період з по

Назва	Строк початку/ закінчення	Місце проведення	Кількість спортсменів	Кількість територій / країн-учасниць	Місця,що посіли переможці (кількість балів)
Чемпіонат України з орієнтування бігом	28.03.10 01.04.10	Одеса	495 290 чол. 205 жін.	16	1 м. - Одеська область 350 очок, 2 м. - Черкаська область 200 очок, 3 м. - Миколаївська область 190.

Оперативна інформація щодо кількості учасників, кількості регіонів та призових місць команд-учасниць надсилається в Мінмолодьспорт у день закінчення змагань (в крайньому випадку не пізніше 8:00 наступного дня).

Протоколи з результатами змагань (спортивні показники та розрахунки завойованих очок), оригінали заявок, звіт головного судді, акти та відомості на списання дипломів, медалей, призів і т.д. (+ додаткова копія протоколів з групами, яким вручали призи і командний протокол в разі вручення Кубків командам) подаються до Міністерства протягом 5 (п'яти) днів після закінчення змагань на адресу:

Мінмолодьспорт України (відділ розвитку неолімпійських видів спорту)
вул. Еспланадна, 42, м. Київ, 01601, Україна

ФОРМА ЗВІТУ ГОЛОВНОГО СУДДІ ПРО ЗМАГАННЯ

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ЗВІТ

головного судді проведених змагань

1. Вид спорту _____
2. Найменування змагань _____
3. Дата проведення з ____ по ____ 20____
4. Місце проведення _____
5. Кількість учасників змагань _____ осіб в т.ч.: чоловіків _____, жінок _____
6. Розподіл учасників за спортивною кваліфікацією:
МСМК _____; МСУ _____; КМСУ _____; I р. _____; II р. _____; III р. _____; юнацькі р. _____
7. Кількість суддів _____ осіб; обслуговуючого персоналу _____ осіб
- 9-10. (розділи не стосуються звіту про змагання зі спортивного орієнтування)
11. Учасники виконали спортивні звання та розрядні нормативи:
МСМК _____ осіб.; МС _____ осіб.; КМСУ _____ осіб.; I р. _____ осіб.; II – III р. _____ осіб.; юн. р. _____ осіб
12. Кількість протестів _____ з них задоволено _____, відхилено _____
13. Випадки травм учасників змагань _____
14. Кількість глядачів (приблизно) _____ осіб
15. Якість підготовки місць змагань _____
16. Коротка характеристика роботи ГСК _____
17. Прізвище, ім'я головного секретаря, суддівська категорія _____
18. Висновки та пропозиції _____

Головний суддя: _____
(категорія) _____ (прізвище, ім'я по батькові)

« _____ » _____ 20____
(підпис)

СИСТЕМИ ПРИЗНАЧЕННЯ ШТРАФУ У ЗМАГАННЯХ НА РОЗМІЧЕНІЙ ТРАСІ

А. СИСТЕМИ ПРИЗНАЧЕННЯ ШТРАФНОГО ЧАСУ

А.1. Система «вірно – невірно»

За помилку у нанесенні кожного КП більше, ніж на 2 мм, учасник одержує штрафний час, який не залежить від розміру помилки.

Рекомендовано обирати ціну штрафу таким чином, щоб максимальний штраф на дистанції складав 50 – 100 % від ОЧП.

В залежності від рангу змагань, кваліфікації учасників, довжини дистанції, кількості КП, тощо, рекомендовано призначати ціну штрафу з ряду: 2, 3, 5, 10 хвилин.

А.2. Система «дискретний штраф»

За помилку у нанесенні кожного КП до 2 мм включно штраф не призначається.

Штраф призначається за помилку у нанесенні кожного КП:

більше 2 мм до 6 мм включно	– 1 хвилина;
більше 6 мм до 12 мм включно	– 3 хвилини;
більше 12 мм	– 5 хвилин.

А.3. Система «безперервний штраф»

За помилку у нанесенні кожного КП до 2 мм включно штраф не призначається.

За помилку у нанесенні кожного КП більше 2 мм призначається штрафний час в розмірі 1хвилини за кожні повні або неповні 2 мм.

Рекомендується обмежувати максимальний штрафний час на одному КП з ряду 5, 10, 15, 20 хвилин.

А.4. Максимальний штраф призначається також за такі помилки:

за кожен зайву відмітку компостером або олівцем, за прокол КП в робочому полі карти з її лицьової сторони;

за відхилення центру хреста від проколу більше, ніж на 3 мм;

якщо є відмітка КП олівцем, але відсутній прокол.

А.5. Якщо на відстані 3 мм і менше від центру хреста є декілька проколів, вимірювання роблять від найдалшого від дійсного місцезнаходження КП проколу.

А.6. Відмітки будь-яким олівцем, що відрізняються від хреста, не вважаються відміткою КП.

А.7. Максимальний штрафний час на дистанції не має перевищувати суми максимального штрафного часу за кожен КП.

Б. СИСТЕМИ ПРИЗНАЧЕННЯ ШТРАФНИХ КІЛ

Цю систему рекомендовано застосовувати для підвищення видовищності змагань, наприклад, в спринті, естафеті.

Б.1. Система «вірно – невірно»

За помилку у нанесенні кожного КП більше, ніж на 2 мм, учасник одержує одне штрафне коло.

Б.2. Система «дискретний штраф»

Б.2.1: за помилку у нанесенні кожного КП до 2 мм включно штраф не призначається;
за помилку у нанесенні кожного КП призначається:

більше 2 мм до 6 мм включно	– 1 штрафне коло,
більше 6 мм	– 2 штрафних кола;

або **Б.2.2:** за помилку у нанесенні кожного КП до 4 мм включно штраф не призначається;

за помилку у нанесенні кожного КП призначається:

більше 4 мм до 8 мм включно	– 1 штрафне коло,
більше 8 мм	– 2 штрафних кола;

або **Б.2.3:** за помилку у нанесенні кожного КП до 5 мм включно штраф не призначається;

за помилку у нанесенні кожного КП призначається:

більше 5 мм до 10 мм включно	– 1 штрафне коло,
більше 10 мм	– 2 штрафних кола.

Б.3. Рекомендовано наносити на зворотній стороні карти концентричні кола відповідного радіусу з центрами у точках дійсного місцезнаходження КП і заклеювати зворотню сторону карти непрозорим матеріалом. Концентричні кола, що належать до різних КП, не мають перетинатись. Порушувати цілісність матеріалу, яким заклеєна карта, учаснику заборонено.

Б.4. Попадання центра проколу в лінію кола вважається попаданням до обмеженого нею кола.

Б.5. Якщо на відстані до максимального радіуса (6, 8, 10 мм) від вірного місцезнаходження КП є декілька проколів, але їх загальна кількість дорівнює кількості КП, позначкою відповідного КП має вважатися найближчий до нього прокол.

Б.6. За кожний зайвий прокол, або за брак проколів, призначається 2 штрафних кола.

Б.7. Довжину штрафного кола рекомендовано обирати таким чином, щоб учасник, який одержить максимальний штраф на всій дистанції, проходив додатково 50 – 100 % довжини всієї дистанції.

Б.8. Для виправлення суддівських помилок при призначенні штрафних кіл може бути встановлено еквівалент штрафного кола за часом з ряду: 40 сек., 1 хв., 1 хв. 30 сек., 2 хв., 2 хв. 30 сек., 3 хв. Еквівалент встановлюється головним суддею, виходячи з вимог підпункту 7 вище та ОЧП.

Б.9. Максимальна кількість штрафних кіл не має перевищувати подвоєної кількості КП на тій главі дистанції, яка оцінюється на даному ПО.

КОНТРОЛЬНІ КАРТКИ ЗМАГАНЬ З ТР-О

Зразок 1. Контрольна картка Тр-О для точного орієнтування

Прізвище ім'я	1	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	1									
															2	3	4	5	6	7	8	9	10
	2	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	2									
	3	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	3									
Область	Номер	ТКП-1	ТКП-2	ТКП-3	Σ Баллов	Штраф	Время ТКП	Timer A	Timer B	Timer C	Ответ	F:	S:	R:	Група	Класс							
																	1	2	3	4	5	6	7
	4	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	4									
	5	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	5									
	6	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	6									
	7	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	7									
	8	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	8									
	9	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	9									
	10	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	10									
	11	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	11									
	12	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	12									
	13	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	13									
	14	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	14									
	15	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	15									
	16	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	16									
	17	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	17									
	18	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	18									
	19	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	19									
	20	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	20									
	21	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	21									
	22	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	22									
	23	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	23									
	24	Z	E	D	C	B	A	A	B	C	D	E	Z	24									

Зразок 2. Контрольна картка Темп-О

	Завд.1	Завд.2	Завд.3	Завд.4	Завд.5	Завд.6	Час відповіді	Штраф	Результат
Ст. 1									
Ст. 2									
Ст. 3									
Ст. 4									
Ст. 5									
Ст. 6									
Ст. 7									
Ст. 8									
Прізвище, ім'я						Група		Клас	
Команда			Номер			Результат			

ВИМОГИ ДО УЗ СПОРТИВНИХ КАРТ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ У РОГЕЙНІ

ФОРМАТ: РОГЕЙН БІГОМ

У зв'язку з дрібним масштабом, карта з орієнтування бігом має бути модифікована наступним чином.

1. Загальні вимоги

Мають бути дотримані положення розділів 2 і 3.5, вимоги до мінімальних розмірів об'єктів на карті та розмірів УЗ згідно з «Умовними знаками для спортивних карт» УЗ ISOM 2001 як для карти, масштабу 1:15000. Невеликі об'єкти типу воронки, окремого дерева або маленького каменю не зображуються. Переборні перешкоди, наприклад, паркан, можуть зображуватись, якщо вони мають значну довжину.

2. Форми рельєфу

З метою полегшення читання карти форми рельєфу з урахуванням обраного перетину зображуються більш спрощено (генералізовано). Використовуються наступні умовні знаки:

101 Горизонталь; 102 Потовщена горизонталь; 103 Допоміжна горизонталь; 104 Бергштрих; 105 Підпис висоти горизонталі; 106 Земляний обрив (урвище); 109 Вимоїна; 111 Горб; 114 Западина (яма).

3. Скелі і камені

Скелі - категорія форм рельєфу, що може значно впливати на вибір варіанту руху між КП. Камені та валуни, навряд чи можуть впливати на вибір шляху, але там, де їх видно, вони можуть служити цінними орієнтирами для визначення місцезнаходження. Використовуються наступні умовні знаки:

201 Непереборна скельна стіна; 202 Скельні стовпи; 203 Переборна скельна стіна; 207 Великий камінь; 208 Кам'яний розсип; 211 Відкритий піщаний ґрунт; 212 Гола скеля.

4. Вода і болота

Крім допомоги у визначенні місцезнаходження та орієнтування на місцевості, ця група об'єктів важлива для учасника, оскільки полегшує визначення нахилу поверхні землі на картах зі складним рельєфом. Використовуються наступні умовні знаки:

301 Озеро; 304 Ріка, що не долається; 305 Переборний струмок; 306 Переборний маленький струмок; 307 Незначна водна канава; 309 Непрохідне болото; 310 Болото.

5. Рослиність

Показ рослинності потрібний учасникам, головним чином, для контролю свого місцезнаходження, але може бути використаний для вибору шляху у випадку, коли команда вирішить рухатися навпростець по пустій зоні. Для покращення розбірливості карти умовні знаки 408 і 410 (Труднопрохідна та непрохідна рослинність) слід замінити знаком 406 (Середньопроехідна рослинність). Використовуються наступні умовні знаки:

401 Відкритий простір; 402 Напіввідкритий простір з луговою рослинністю; 403 Незручний простір; 404 Незручний напіввідкритий простір; 405 Чистий ліс; 406 Середньопроехідна рослинність; 412 Фруктовий сад; 413 Виноградник; 414 Чітка границя культивованих земель; 416 Чітка межа рослинності; 417 Нечіткий контур рослинності.

6. Штучні об'єкти.

Використовуються наступні УЗ: 501-507 Знаки доріг та стежок (крім нечіткої стежки); 509 Вузька просіка; 512 Переправа з мостом; 516 Залізниця; 516 Лінія електропередачі; 517 Високовольтна лінія електропередачі; 518 Тунель; 521 Високий кам'яний мур; 524 Висока загорожа; 526 Будівля; 527 Забудована територія; 528 Постійно заборонений для бігу район; 529 Асфальтований майданчик; 532 Стрільбище; 535 Непереборний трубопровід; 535 Висока вежа.

ФОРМАТ: РОГЕЙН НА ЛИЖАХ

Через дрібний масштаб карту з орієнтування на лижах слід модифікувати наступним чином:

Розміри та номенклатура умовних знаків мають відповідати вимогам «Умовних знаків карт для орієнтування на лижах» УЗ ФСОУ-ISSkiOM 2012 як для карти, масштабу 1:15000. Невеликі об'єкти не зображуються. Переборні перешкоди, наприклад, кам'яний мур, можуть зображуватись, якщо вони мають значну довжину.

ФОРМАТ: РОГЕЙН НА ВЕЛОСИПЕДАХ

Через дрібний масштаб, карту з орієнтування на велосипедах слід модифікувати наступним чином:

Розміри та номенклатура умовних знаків мають відповідати вимогам «Умовних знаків карт для змагань на велосипедах» УЗ ФСОУ-ISMTBOM 2012 як для карти, масштабу 1:15000/1:20000. Невеликі об'єкти типу окремого дерева або каменю не зображуються. Знак 527 Забудована територія зображується більш спрощено (без будівель але з дорогами, дозволеними для руху).

ФОРМА ПРОТОКОЛУ КОНТРОЛЬНОГО ПУНКТУ СОР

Назва змагань. Протокол контрольного пункту № _____			
Порядок прибуття на КП	Номер команди	Час відвідування	Наступний КП
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
І т.д. за кільк.команд			

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗМАГАНЬ

В особисто - командних та командних змаганнях Організація передбачає визначення командного і/або загальнокомандного заліку. У цьому разі Положення або інформація мають містити конкретні та докладні відомості про спосіб визначення місць, які мають посідати команди (склад команди; кількість залікових учасників; порядок використання результатів учасників для визначення командного (загальнокомандного) заліку; система нарахування очок у різних групах та видах програми; система визначення штрафних санкцій до команд з неповним заліком та порядок визначення місць у цьому разі; визначення місць при рівності основних показників тощо).

Рекомендації щодо визначення результатів наведено нижче.

Організація, може застосовувати наведені нижче таблиці, або, на відміну від запропонованих, інші очкові системи в залежності від особливостей і мети змагань, про що має бути докладно зазначено в Положенні.

1. Командні змагання.

1.1. Місце команди у командних змаганнях, як правило, визначається по кращій сумі очок, яку набрали учасники команди в змаганнях у конкретному виді програми, у конкретній групі. Очки нараховуються згідно таблицям 8.1, 8.2, 8.3.

У залік команді йдуть не більше, як "n" кращих результатів. Величина "n" визначається Положенням про змагання.

Таблиця 16.1

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	...	30	...	40	Сума очок
Очки	45	42	40	38	36	35	34	33		11		1	831

Таблиця 16.2

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	...	20	...	30	Сума очок
Очки	35	32	30	28	26	25	24	23		11		1	476

Таблиця 16.3

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	...	10	...	20	Сума очок
Очки	25	22	20	18	16	15	14	13		11		1	221

1.2. Усі учасники команди, які посіли місця не нижче останнього, яке дає залік, але не ввійшли до залікової "n"-ки, можуть давати команді по 1 очку, якщо це визначено Положенням.

1.3. У разі однакової кількості очок у двох і більше команд, перевага надається команді, яка має більше послідовно I, II і далі особистих місць.

1.4. В особисто-командних змаганнях згідно з результатами, показаними на одній дистанції, визначаються переможці окремо у особистих та командних змаганнях.

2. Залік для естафетних команд.

2.1. Залікові очки для естафетних команд нараховуються по таблицях 8.4, 8.5, 8.6.

Таблиця 16.4

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Сума очок
Очки	126	111	99	90	81	72	63	54	45	36	27	18	9	831

Таблиця 16.5

Місце	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Сума очок
Очки	96	81	69	60	51	42	33	24	15	6	477

Таблиця 16.6

Місце	1	2	3	4	5	6	7	Сума очок
Очки	66	51	39	30	21	12	3	222

2.2. Таблиці 8.4, 8.5, 8.6 розраховані на трьох етапні естафети. В разі іншої кількості етапів, наприклад, "m", таблиці доцільно формувати таким чином, щоб загальна кількість очок, яка розподіляється у естафетних змаганнях, була близькою до загальної кількості очок, яка розподіляється у особистих змаганнях.

2.3. При необхідності, Організація може установити порядок визначення результатів та місць командам з неповним складом або командам, що не закінчили естафету. Це має бути обов'язково зазначено в Положенні або інформації.

В цьому разі, команди, які пройшли більшу кількість етапів, займають місця перед командами, які пройшли меншу їх кількість. Якщо учасник команди знятий на "n" - му етапі, то результати проходження етапів "n+1", "n+2" команді в залік не йдуть.

2.4. Для команд, які пройшли 3 етапи естафети, очки за естафетні змагання нараховуються згідно з таблицями 8.4, 8.5, 8.6. Для команд, які пройшли тільки 2 або 1 етапи естафети, кількість очок, що відповідає місцю, яке посіла команда, зменшується відповідно на 1/3 або на 2/3.

2.5. У випадку вільного комплектування естафетних команд спортсменами з різних організацій (території, клуби, тощо), що має бути визначено в Положенні або інформації, очки нараховуються кожному члену естафетної команди окремо. Кількість очок за один етап становить $1/3$ очок, яку отримує вся естафетна команда.

2.6. У випадку однакової кількості очок у двох і більше команд, перевага надається команді, яка має більше послідовно I, II і далі місць.

3. Загальнокомандний залік

3.1. Місце команди у загальнокомандному заліку, як правило, визначається по кращій сумі очок, яку набрали учасники команди у всіх видах програми в усіх групах. Очки нараховуються згідно таблиць 1 – 6 підрозділів 1, 2. У залік команді йдуть не більше, як "n" особистих кращих результатів та не більше, як "N" кращих результатів, показаних естафетними командами колективу, який приймає участь у змаганнях. Величини "n" та "N" визначаються положенням про змагання.

3.2. Організація може застосувати різні таблиці для різних видів змагань або груп учасників в залежності від особливостей і мети змагань.

Може бути виділена пріоритетна група або групи (наприклад, Ч21Е, Ж21Е), для яких залік ведеться згідно з таблицями 8.1, 8.4, а для інших груп – згідно з таблицями 8.2, 8.5 або 8.3, 8.6.

3.3. У випадку однакової кількості очок у двох і більше команд перевага надається команді, яка має більше послідовно I, II і далі особистих місць у групі або групах, які визначено Положенням.

4. Залік в багатоборстві (багато-етапних змаганнях).

4.1. Результат учасника в багатоборстві (багато-етапних змаганнях) може визначатися по очковій системі, або за сумою часу проходження всіх дистанцій змагань, або по мінімальній сумі місць, які посів учасник. Порядок визначення результатів має бути наведено в Положенні.

4.2. Очкова система.

4.2.1. Результат визначається по сумі очок, яку набрав спортсмен на всіх дистанціях багатоборства згідно з таблицями 8.1 – 8.3 або іншими за вибором Організації.

4.2.2. Якщо кілька спортсменів набрали однакову кількість очок, місця учасників визначаються згідно з Положенням або з п. 4.19.1.1 Правил. Положенням може бути встановлено, наприклад, що перевага надається спортсмену, який має меншу суму часу при проходженні всіх дистанцій багатоборства, або більше послідовно I, II і далі місць, або посів вище місце у визначеному виді змагань, або інше.

4.3. Система з сумою часу.

4.3.1. Якщо результати визначаються сумою часу, перевага надається спортсмену, який має меншу суму часу при проходженні всіх дистанцій багатоборства.

4.3.2. Якщо кілька спортсменів мають однакову суму часу, місця учасників визначаються згідно з Положенням або з п. 4.19.1.1 Правил. Положенням може бути встановлено, наприклад, що перевага надається спортсмену, який має більше послідовно I, II і далі місць, або посів вище місце у визначеному виді змагань, або інше.

4.3.3. Учасникам, які були дискваліфіковані або не стартували в одному або декількох видах багатоборства, місця або не визначаються, або місця для них визначаються Положенням.

Приклади:

послідовно визначаються місця учасників, дискваліфікованих в одному, двох і т.д. видах програми, по сумі їх часу незалежно від дистанцій, які вони подолали,

учасникам, які не подолали дистанцію, формально встановлюється результат, що дорівнює контрольному часу на цій дистанції плюс штрафний час (наприклад, 1 год.), після чого місця всіх учасників визначаються згідно з п. 4.3.1, 4.3.2.

4.4. Система з мінімальною сумою місць.

4.4.1. Результат визначається мінімальною сумою місць, які посів спортсмен на всіх дистанціях багатоборства.

4.4.2. Якщо кілька спортсменів набрали однакову кількість очок, місця учасників визначаються згідно з Положенням або з п. 4.19.1.1 Правил. Положенням може бути встановлено, наприклад, що перевага надається спортсмену, який має більше послідовно I, II і далі місць, або посів вище місце у визначеному виді змагань, або інше.

4.4.3. Учасникам, які були дискваліфіковані або не стартували в одному або декількох видах багатоборства, місця або не визначаються, або місця для них визначаються Положенням.

Приклади:

послідовно визначаються місця учасників, дискваліфікованих в одному, двох і т.д. видах програми, по мінімальній сумі їх місць незалежно від дистанцій, які вони подолали, з урахуванням п. 4.4.2;

учасникам, які не подолали дистанцію, формально присвоюється, наприклад, останнє місце, або місце, що дорівнює кількості учасників, після чого місця всіх учасників визначаються згідно з п. 4.4.1, 4.4.2.

4.5. Дозволяється застосовувати інші системи заліку. Наприклад: командний залік "за сумою часу" – сума результатів залікових учасників, які змагались на одній дистанції. В такому випадку система заліку має бути детально визначена Положенням відповідно вимогам першого абзацу цього додатку.